

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
Pedagogická fakulta
Ústav pedagogiky a sociálních studií

ZDEŇKA LNĚNIČKOVÁ
III. ročník – prezenční studium

Obor: pedagogika – sociální práce

**HODNOTOVÁ ORIENTACE ŽEN, KTERÉ SE OCITNOU V AZYLOVÉM DOMĚ
PRO MATKY S DĚTMI**
Bakalářská práce

Vedoucí práce: doc. PaedDr. Marcela Musilová, Ph.D.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použila jen prameny uvedené v seznamu literatury.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Univerzitě Palackého v Olomouci v knihovně Pedagogické fakulty a zpřístupněna ke studijním účelům.

V Olomouci dne 1.4.2010

.....
Zdeňka Lněničková

Děkuji tímto doc. PaedDr. Marcele Musilové, Ph.D. za odborné a metodické vedení mé bakalářské práce a výzkumného projektu. Zároveň děkuji za poskytnutí užitečných rad, připomínek, podporu a velkou trpělivost.

OBSAH:

ÚVOD	5
PRAKTICKÁ ČÁST	6
1. HODNOTY	6
1.1. <i>Definice hodnot</i>	6
1.2. <i>Kategorizace hodnot</i>	9
1.3. <i>Hodnoty v životě člověka</i>	11
2. RODIČE A DĚTI	14
2.1. <i>Rodina je základ</i>	14
2.2. <i>Výchovné styly rodičů</i>	15
2.3. <i>Krizové situace v rodině</i>	16
3. PSYCHICKÁ DEPRIVACE DÍTĚTE	20
4. DETERMINANTY ODCHODU ŽEN DO AZYLOVÉHO DOMU PRO MATKY S DĚTMI	22
4.1. <i>Domácí násilí</i>	22
4.2. <i>Syndrom CAN</i>	24
4.3. <i>Nezaměstnanost</i>	27
5. AZYLOVÝ DŮM PRO MATKY S DĚTMI	29
5.1. <i>Vymezení pojmu</i>	29
5.2. <i>Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi Koclířov</i>	30
EMPIRICKÁ ČÁST	36
6. CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU	36
6.1. <i>Použité metody</i>	36
6.2. <i>Obsahová analýza získaných dat</i>	39
6.3. <i>Shrnutí kategorií</i>	48
6.4. <i>Celkové shrnutí</i>	52
ZÁVĚR	54
SEZNAM TABULEK:	55
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY:	56
SEZNAM PŘÍLOH	58

ÚVOD

Výběr tématu bakalářské práce odpovídal mému zájmu o problematiku žen, které se ocitnou v azylovém domě. Již několikrát jsem navštívila azylový dům pro matky s dětmi Koclířov a vždy mě práce s těmito lidmi zajímala a bavila. Chtěla jsem zjistit zda tyto ženy mají stejné předpoklady k pobytu v azylovém domě. Tohoto zjištění jsem chtěla dosáhnout nastíněním hodnotové orientace těchto žen. Proto jsem zvolené téma bakalářské práce nazvala Hodnotová orientace žen, které se ocitnou v azylovém domě pro matky s dětmi. Zde si tedy za hlavní cíl práce kladu zjistit shodné znaky hodnotové orientace žen, které se ocitnou v azylovém domě pro matky s dětmi.

Bakalářská práce se dělí na teoretickou část a praktickou část. Teoretickou část práce tvoří pět hlavních kapitol. V první kapitole se zabývám objasněním základních pojmů zkoumané problematiky, jako je vymezení pojmu hodnota, kategorizace hodnot či vliv procesu utváření hodnotové orientace na vývoj naší osobnosti. Kapitola Rodiče a děti je velmi důležitá část bakalářské práce. Zde poukazujeme na skutečnost, že rodina je zásadním prvkem pro zdravý vývoj jedince. Třetí kapitolou neméně důležitou je Psychická deprivace dítěte. Tuto kapitolu jsme zařadili pro objasnění pojmu psychická deprivace a subdeprivace, jelikož tento jev je velice častý právě u žen, které se ocitají v azylových domech. Kapitola Determinanty odchodu žen do azylového domu je opět nepostradatelnou součástí teoretické části bakalářské práce. Z důvodu velkého výskytu patologických jevů u žen pobývajících v azylových domech, byla do této kapitoly zařazena problematika domácího násilí, syndromu CAN a nezaměstnanosti. Poslední kapitola byla nazvána Azylový dům pro matky s dětmi, kde je charakterizováno toto zařízení sociálních služeb. Dále je zde konkrétně vymezen Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi Koclířov, kde popisují základní charakteristiky, pravidla, cíle, vize, poslání a cílové skupiny zařízení.

Praktická část bakalářské práce je věnována deskripci charakterových rysů matek pobývajících v azylových domech. Tato část práce se zabývá poznatky, které byly získány prostřednictvím kvalitativní výzkumné metody na základě obsahové analýzy. Cílem výzkumu bylo odhalit shodné znaky hodnotové orientace žen, které se ocitly v Azylovém domě pro matky s dětmi Koclířov.

PRAKTICKÁ ČÁST

1. HODNOTY

Člověk se odlišuje od ostatního tvorstva právě tím, že tvoří nové hodnoty a mění způsoby dosavadního uspokojování potřeb. Člověk od počátku své existence přetváří přírodní skutečnosti tak, že promítá své záměry, myšlenky, city a přání do světa kolem sebe a uskutečňuje je. Tato aktivní činnost člověka vytváří svět kladných hodnot, jako svět bezpečí, sytosti a ukojení. Všechna činnost člověka směřuje k tvorbě hodnot, jejich ochrany, úsilí o jejich udržení a rozvíjení. A právě lidská osobnost se formuje tím, jak objevujeme hodnoty, jak se s nimi identifikujeme a jak překonáváme překážky, které se staví mezi nás a hodnoty.

Studium hodnot nám umožňuje definovat, co vlastně tvoří náš životní styl. (Kučerová, 1996). Životním stylem rozumíme individuální souhrn postojů, hodnot a dovedností, který se odráží v činnostech jedince, mezilidských vztazích a komunikaci. (Pokorný, Telcová, Tomko, 2003)

Hodnoty studuje mnoho vědních disciplín jako je obecná psychologie, vývojová psychologie, sociální psychologie, sociologie, kulturní antropologie, pedagogika, filozofie a my si některé definice v následujících podkapitolách uvedeme.

1.1. Definice hodnot

Následující definici hodnot můžeme nalézt v Pedagogickém slovníku a to doslova takto:

„Hodnota je v sociálně psychologickém pojetí subjektivní ocenění nebo míra důležitosti, kterou jedinec přisuzuje určitým věcem, jevům, symbolům, jiným lidem aj. Některé hodnoty jsou sdíleny celými skupinami nebo celou společností. Určité hodnoty (např. morální) mají trvalou, „absolutní“ platnost, jiné jsou proměnlivé a mají krátkodobé trvání. Z pedagogického hlediska jsou důležité: hodnotové systémy mládeže, vzdělání samo jako společenská hodnota, tj. významnost, kterou společnost přisuzuje roli

vzdělání pro život jedince a pro rozvoj společnosti.“ (Průcha, Walterová, Mareš 1995, str. 77)

Dalším zdrojem pro definici hodnot a hodnotové orientace může být také Stručný psychologický slovník. Definice je následující:

„Hodnota je konkrétní úroveň veličiny zjištěná např. měřením; dále vlastnost, kterou člověk přisuzuje určitému objektu, situaci, události nebo činnosti ve spojitosti s uspokojováním svých potřeb a zájmů; dělí se na: pozitivní a negativní, absolutní a relativní, přímé a nepřímé; dle obsahu na: estetické, etické, logické a jiné.“ (Hartl, 2004, str. 81)

„Hodnotová orientace je relativně stálý, sociálně podmíněný, volitelný vztah člověka k souhrnu materiálního a duchovního bohatství a ideálů, sloužících jako prostředky uspokojování jeho životních potřeb.“ (Hartl, 2004, str. 81)

Jako další pohled na to, co to vlastně hodnota je uvádíme rozšířenější definici ze Sociologického slovníku:

*„Hodnota je vědomá nebo nevědomá představa o tom, co je žádoucí. Pojem **h.** vystupuje ve významech:*

- 1. Objekt, ceněné dobro, statek.*
- 2. Postoj k objektu (objekt je považován za dobrý, správný nebo naopak bezcenný).*
- 3. Měřítka pro rozhodování a jednání. V tomto významu je v sociologii důležitým předmětem zájmu, protože v mnoha situacích vytváří kritéria pro posuzování správnosti jednání a míra závaznosti **h.** umožňuje posoudit míru integrace společnosti.*
- 4. K. Marx vytvořil pracovní teorii hodnoty, ve které tvrdil, že směnná hodnota zboží na trhu je určována především množstvím vložené práce. Kapitalista platí dělníkovi méně, než odpovídá **h.** vložené dělníkovou prací do výrobku. Rozdíl mezi vloženou **h.** a zaplacenou **h.** je tzv. nadhodnota. Tu získá kapitalista a znovu ji investuje, což je základem kapitalistického systému. Kapitalistický systém roste díky*

tomu, že stupňuje vykořisťování pracujících a investuje zisky do expanze celého systému. Současní ekonomové většinou objektivní teorie h. odmítají, pracují spíše se subjektivním pojetím h. (cena příležitosti).

5. *Pojem h. se vyskytuje též ve významu vyjádření stavu, kterého nabývá proměnná.*“ (Jandourek, 2001, str. 97)

A jako poslední neméně důležitá je definice hodnot, kterou můžeme uvést ze Slovníku sociální práce. A zní takto:

„Hodnota je to, co daná společnost, skupina nebo jednotlivec považuje za žádoucí, vhodné a dobré-o co usilují. Individuální hodnoty jsou silně ovlivněny hodnotami společnosti. V pomáhajících profesích je hodnotová orientace pracovníka významným činitelem ovlivňujícím jeho angažovanost.“ (Matoušek, 2003, str. 77)

Podle předchozích definic jsme si mohli všimnout, jak rozdílné je pojetí hodnot v jednotlivých vědních disciplínách. Například pro pedagogické vymezení hodnot jsou důležité hodnoty jako je vzdělání a postoj společnosti k této hodnotě. V psychologickém pojetí je hodnota brána jako vlastnost objektu ve vztahu k uspokojování svých zájmů a potřeb. V sociologii má hodnota několik významů. Může to být představa, která říká co je žádoucí a je měřítkem pro rozhodování nebo kritériem pro správné jednání. A nakonec pojetí hodnoty z hlediska sociální práce, říká že hodnota je určitý žádoucí, dobrý a vhodný jev, o který usilujeme.

Všechny tyto definice nám říkají co to vlastně hodnota je, ale abychom ji lépe pochopili vymezíme si ji ještě z pohledu autorů, kteří se touto problematikou zabývají.

Stanislava Kučerová (1996) mluví o hodnotách jako o něčem, čeho si vážíme, co je k životu potřebné, co milujeme, prostě co je nám drahé a blízké našemu srdci. Kučerová také uvádí dvojí pojetí hodnot. V prvním širším pojetí je hodnota brána jako něco, co uspokojuje naše potřeby a zájmy. V druhém užším pojetí je hodnota základní kulturní kategorie, která odpovídá našim vyšším tendencím, normám a ideálům.

Trochu jiné pojetí hodnot předkládá J. Dvořáková (2008) v knize s názvem Morální usuzování a to z přímé citace podle Milтона Rokeacha. Ten uvádí hodnotu jako

přesvědčení o tom, že určitý způsob chování je vhodnější než jiný způsob chování. Pokud si hodnotu zvnitřníme, stává se nám normou.

Dvořáková také uvádí pojetí hodnot podle S. H. Schwarze, který konstatuje hodnotu jako žádoucí cíl, který působí v životě lidí jako vůdčí princip.

Otto Čačka (1997) vykládá hodnoty z psychologického hlediska jako zobecnění snahových tendencí člověka, které jsou formovány ze subjektivního hlediska, což svědčí o jejich jedinečnosti. Také poukazuje na to, že hodnota je jednou z nejvyšších složek řídicích mechanismus osobnosti.

Pokorný, Telcová a Tomko (2003) definují hodnoty ve své knize, *Prevence sociálně patologických jevů*, jako vlastnost, kterou člověk přisuzuje objektu, situaci, jevu nebo činnosti v souvislosti s uspokojováním jeho vlastních potřeb a zájmů.

Pro účely této bakalářské práce budeme hodnoty chápat tak, jak je vymezila psychologie. My tedy budeme o hodnotách mluvit jako o vlastnostech, které člověk přisuzuje určitému objektu či situaci a které hrají zásadní roli v rozhodovacím procesu jedince a jeho jednání.

1.2. Kategorizace hodnot

Po základním vymezení pojmu hodnota v první podkapitole se nyní můžeme věnovat typologii nebo-li kategorizaci hodnot. V této kapitole uvádíme více autorů a více členění hodnot pro ucelený přehled.

S. Kučerová (1996) uspořádala hodnoty podle dimenzí, v nichž člověk prožívá sebe i svět. Hodnoty dělí do tří kategorií a to na přírodní, civilizační a duchovní.

1. Přírodní hodnoty:

- Hodnoty vitální, životní, mají za úkol prosadit, uchovat, udržet a rozvinout život organismu, jedince i druhu. A proto jsou tyto hodnoty nejintenzivnější. Patří jsem zdraví, zdatnost, svěžest, tělesné blaho a uspokojení smyslů.

- Hodnoty sociální, jsou založeny na tendenci člověka milovat a být milován. Člověk má potřebu být uznáván druhými, oceňován, mít úspěch. Zde jsou hodnotami mezilidské vztahy a city.
2. Civilizační hodnoty, jsou podmínkou i výsledkem společenské organizace (tlupa, rodina, rod a národ, stát, státní zřízení), komunikace (řeč, písmo, prostředky šíření informací), výroby a směny (různý stupeň a charakter techniky a ekonomie společnosti) a společenského akumulovaného poznání (kolektivní zkušenost, věda). Tyto hodnoty zbavují člověka závislosti na přírodním prostředí a vytvářejí jeho materiální kulturu.
 3. Duchovní hodnoty, jako potřeba hledat smysl, pravdu, dobro, krásu, svobodnou a uvědomělou lidskost. Duchovní hodnoty v sobě zahrnují sebeřízení (morálka a mravnost), sebevýraz (formování podle zákonů krásy, umění) a sebereflexi (světový a životní názor, náboženství a filosofii). Patří jsem také sebeuvědomění, sebevyjádření, významy pravdivosti, rozvoj citového bohatství a mnoho dalších.

Dvořáková (2008) ve své publikaci odkazuje na Rokeacha. Ten hodnoty dělí na instrumentální a terminální.

1. Instrumentální hodnoty chápeme jako způsob chování sloužící k dosažení určitého cíle. Zahrnují například ctižádostivost, zodpovědnost, poctivost, schopnost, intelekt a mnohé další.
2. Terminální hodnoty jsou obecné cíle a ideály, o které usilujeme. Například je to štěstí, světový mír, svoboda, rovnost, pravé přátelství, úspěch a jiné.

Další dělení hodnot uvádí V.E. Frankl (1994), který rozlišuje hodnoty trojího druhu a to na tvůrčí, zážitkové a postojové.

1. Tvůrčí hodnoty uskutečňujeme tvůrčí činností. Například plnění úkolů, které mu může ukládat povolání a rodina. Představují snahu něco umět a dělat.
2. Zážitkové hodnoty jsou realizovány v přijímání světa. Jako něco prožít, někoho milovat. Například vnímání krásy přírody a hudby. Poukazují na to, že jediný krásný okamžik v životě může dát životu smysl.
3. Postojové hodnoty, znamenají jak se člověk staví k omezením svého života. Tyto hodnoty realizujeme, když jsme postaveni proti osudu a záleží na tom jak tento osud

bereme. Jde o hodnoty jako je statečnost v utrpení a důstojnost. Spočívají ve schopnosti najít smysl a postoj.

Čačka (1997) poukazuje na typologii hodnot podle Rogerse, který ji vytvořil podle Morrisovy klasifikace. Dělí hodnoty na fyziologicky operativní, sociálně uznávané a obecně univerzální.

1. Fyziologicky operativní, které jsou člověku vrozené a zakládají se na „moudrosti těla.“ Jsou typické již pro rané dětství. To znamená, že dítě dává přednost zážitkům, které mu přinášejí pocit libosti. Například žádoucí jídlo a laskání. A naopak odmítá zážitky, které mu nejsou libé.
2. Sociálně uznávané, kdy dítě opouští moudrost svého organismu a jedná pod vlivem hodnot, které mu vytyčil někdo jiný. Většinou tak jedná pod hrozbou sankcí a odměn. Osvojuje si obecně uznávané hodnoty.
3. Obecně univerzální hodnoty, které znamenají návrat k individuálnímu hodnocení.

Hodnoty také můžeme dělit jednoduše na:

- Individuální a společenské
- Podle oblasti na: materiální hodnoty (jídlo, bydlení, majetek, zdraví...), sociální hodnoty (láska, přátelství, spolupráce..) a duchovní, intelektuální hodnoty (pravda). (Pokorný, Telcová, Tomko, 2003)

1.3. Hodnoty v životě člověka

Tím jak objevujeme hodnoty, jak se s nimi identifikujeme, jak překonáváme překážky, které se staví mezi nás a hodnoty, se nám formuje naše osobnost. Právě ve sféře hodnot existují předpoklady pro růst a zrání osobnosti. (Kučerová, 1996)

Hodnoty se vytváří a postupně diferencují v procesu socializace. Odráží kulturu naší společnosti a tvoří specifický organizovaný systém. Tento systém nám určuje nejobecnější postoje, životní styl a morálku každého jedince. (Pokorný, Telcová, Tomko, 2003)

Každý člověk má své individuální hodnoty, které považuje za důležité a směrodatné pro jeho spokojený život. Například pro někoho je důležitější být materiálně zajištěn a mít postavení v práci než pomáhat lidem.

Podle toho k jakým hodnotám se přikláníme můžeme jedince rozdělit na šest hodnotových typů, které uvádí Čačka (1997) následovně:

- **První je typ**, který prosazuje praktickou a technickou orientaci. Tyto osoby chtějí spíše něco využít než vědět.
- **Druhý je typ** ekonomický. Tato osoba hledá jistotu v materiálním zabezpečení.
- **Třetí typ** je mocenský nebo-li politický, který hledá význam existence ve vysokém postavení a kariéře.
- **Čtvrtý typ** je typ teoretický. Největší potěšení má z poznání.
- **Pátý je** estetický typ, pro kterého jsou nejdůležitější krása a prožitky harmonie.
- **Šestý typ** je typ sociální, který vždy pomáhá druhým lidem bez očekávání odměny.

V průběhu života se hodnoty také mohou měnit. Podle Levinsona, kterého ve své publikaci uvádí Čačka (1997), člověk prochází *kritickými obdobími života* následujícími periodicky po období relativní stability hodnotové orientace asi každých šest až osm let. U mužů mezi 22-28 rokem života, nastává první stabilní období dospělosti, kdy si dotváří celkový hodnotový obraz života. Po té nastává u mužů krize třicátníku a to mezi 28 až 33 rokem života, která souvisí s ujasněním rozhodnutí a voleb. V druhém stabilním období se stávají odpovědnějšími a prohlubují si profesionální pozici. Mezi 40 až 45 rokem prodělávají krizi středního věku a opět předělávají vlastní hodnotovou orientaci. Po té následuje opět období stability a na něj navazuje krize šedesátníků, která po odchodu do důchodu vyžaduje objevení nové životní orientace.

Pro ženy je významným mezníkem těhotenství, které je spjato s potřebou bezpečí a potřebou partnerských citů. Další krize nastává s odchodem dětí z domova s tak zvaným syndromem opuštěného hnízda, a zvláště když se kryje s klimatickými změnami.

Ve stáří procházíme také životní krizí, kdy musíme stáří přijmout jako součást života, jinak se ze starého člověka stane zatrpklý a zoufalý senior. Jen pouhé přežití nemůže být nejvyšší životní hodnotou, jak se u mnohých lidí ve stáří stává.

Hodnoty mohou být také ovlivnitelné druhými lidmi a to se může projevit celkovou změnou hierarchické důležitosti hodnot. Často je tato změna spojena s rezignací na vlastní odpovědnost. (Bauman, May, 2004)

A právě vymezení pojmu hodnota nám říká jak jsou pro nás hodnoty důležité. Tvoří naši osobnost, jsou důležitým prvkem našich postojů, cílů, motivací, zájmů a ideálů. Hodnoty ovlivňují naše jednání a chování, přístup k životu, k práci, k rodině a také k výchově našich dětí. Také výchovným působením se dále podílíme na utváření hodnot našich dětí.

2. RODIČE A DĚTI

Na zdravý vývoj dítěte a na utváření jeho vlastních hodnot má vliv především rodina a blízké prostředí, ve kterém dítě vyrůstá. Důležité jsou výchovné styly rodičů, krizové situace rodiny, řád rodiny, osobnost rodičů a mnoho dalších faktorů, které se podílí na utváření osobnosti a hodnot dítěte. Podle předního českého psychologa Zdeňka Matějčka (1986) působí tyto faktory na dítě již v prenatálním období. Právě podle tohoto autora je důležité, aby dítě již v prenatálním období pociťovalo lásku svých rodičů. A naopak pokud tuto lásku nedostává, jeho vývoj může být poškozen.

2.1. Rodina je základ

Můžeme s jistotou říci, že aby dítě vyrostlo v duševně zdravého jedince, musí rodiče své dítě milovat a také se milovat navzájem. Rodina by měla fungovat jako přístav jistoty. (Matějček, 1986)

I V. Täubner (1993) poukazuje na to, že už nenarozené dítě dokáže vycítit zda ho rodiče milují což má vliv na budoucí šťastný život ještě nenarozeného dítěte.

K tomuto názoru se přidává i R. Smahel (1995), podle kterého je důležitá komunikace a dotyky matky s dítětem ještě před jeho narozením. Negativní přístup matky k dítěti může v budoucnu u dítěte zapříčinit vznik duševních poruch.. Dítě v matčině těle je již schopné dobře vnímat rozpoložení matky, jako jsou strachy, radosti, starosti a tak dále. Matka tímto může dítě uvádět do nebezpečí pokud dítě odmítá. Pak se rodí dítě nervózní a roztěkané.

Rodina je nejdůležitější sociální skupina v níž jedinec žije. Je to zjednodušený model celého světa. Dítěti jsou v rodině poskytovány podněty, dítě se zde učí a podporuje tak svůj rozvoj, dítěti se také utváří složka sebepojetí, rozvíjí se mu sebedůvěra, navazuje zde spolehlivé citové vztahy, které jsou důležitým modelem pro navazování budoucích mezilidských vztahů v životě jedince a dítě také v rodině přijímá její hodnotový systém, který členy rodiny ovlivňuje v chování a v reakcích na určité situace. Rodiče

jsou zde takové modely, které děti mohou napodobovat a osvojit si tak negativní i pozitivní vlastnosti a způsoby chování. Zkušenosti získané v původní orientační rodině si člověk přenáší do své budoucí prokreační rodiny. (Vágnerová, 1999)

Pokud dítě rodinu nemá a nebo má, ale neplní základní funkce, může být u dítěte narušen pocit sounáležitosti s druhými lidmi, nedostatek zájmu o druhé lidi, může trpět nízkou sebedůvěrou, může být narušen hodnotový systém a mnoho dalších. A právě zkušenosti získané z orientační rodiny se prolínají do budoucí prokreační rodiny a koloběh se opakuje. Děti v prokreační rodině prožívají to samé co jejich rodiče v orientační rodině. A tento koloběh špatného fungování a nebo žádného fungování rodiny se přenáší z generace na generaci. (Prekopová, 1993)

Matějček (1986) uvádí, že dobrý domov je jednou z podmínek spokojeného dětství a spokojené dětství je podmínkou pro utvoření zdravé osobnosti jedince. Je to místo, kde se můžeme cítit dobře, v bezpečí a máme tam své místo. Většinou ho tvoří maminka, táta a další členové rodiny, kteří s námi počítají, těší se na nás. Zde se utváří naše společenské hodnoty a vědomí našeho já. Domov tedy tvoří lidé. Jestliže však lidé, kteří utváří domov jsou nevyzrálí a nebo nemají na dítě čas, tak se vědomí domova u dítěte nevytvoří. Dítě si ovšem vytváří vztah i k věcem, které ho obklopují a proto pro vytvoření domova je potřeba určité stálosti prostředí. Domov také tvoří řád, který později pro děti bude stálou základnou o kterou se budou v budoucnu opírat. Pokud řád neexistuje, vědomí domova se nevytvoří. Nestabilita řádu vzniká, je-li na prvním místě jen si užít a uspokojovat okamžité potřeby.

2.2. Výchovné styly rodičů

Matějček (1986) také uvádí *principy rodinné výchovy*. Svým dlouholetým zkoumáním rodin poskytující náhradní rodinou péči došel k několika závěrům. Principy rodinné výchovy spočívají ve vzájemném uspokojování psychických potřeb mezi rodiči a dítětem, dále pak v trvalosti a hloubce citových vztahů, také prolínáním soukromí (život členů rodiny nelze oddělit, něco si společně plánují, řeší se konflikty..), a v neposlední řadě se klade důraz na soužití (rodiče prožívají radost a hrdost, když se dětem něco daří a naopak zklamání, když se něco nepovede). Podle Matějčka je rodina společenství

radosti. V rodině, kde převládá systém odměn a trestů se podobá spíše ústavnímu zařízení.

R. Smahel (1995) upozorňuje na nesprávné *výchovné postoje*, které mohou být pro dítě výchovně nebezpečné. Patří jsem výchova příliš úzkostná, rozmazlující, výchova s přepjatou snahou po dokonalosti (perfekcionistická), protekční výchova a zavrhuje výchova. Když rodiče na dítěti nezdravě lpí, ze strachu aby si neublížilo nazýváme tuto **výchovu příliš úzkostnou**. Tato výchova dítě omezuje ve vlastní iniciativě i v jeho sociálním vyspívání. U takové výchovy se může stát, že dítě bude aktivně protestovat a nebo se pasivně podřídí. Další nevhodná výchova je **výchova rozmazlující**, kde rodiče na dítěti nezdravě citově lpí a zbožňují ho. v takové výchově je dítěti bráněno v osamostatnění. Rodiče takovému dítěti posluhují a tím ztrácejí u dítěte autoritu. Vlivem této výchovy, dítěti nedodají moc jistoty a sebedůvěra a to se samozřejmě odrazí v jeho životě. Do nevhodné výchovy patří také **perfekcionistická výchova**, ve které rodiče usilují o úspěch dítěte, bez ohledu na jeho reálné možnosti. Dítě je tak přetěžováno, že může být až neurotizováno a dohnáno k různým obraným postojům., které se stávají překážkou pro zdravé utváření osobnosti. Také **protekční výchova** není příliš vhodná. Rodiče díky této výchově dítěti vyšlapávají cestičku, aby se dítě vyhnulo nepříjemnostem. Vyžadují pro své dítě úlevy a nepřiměřené ohledy. Dítěti tak nedovolují povahově vyspět a osamostatnit se a tím je dítě společností zavrhováno. Jako poslední výchova, kterou Smahel považuje za nebezpečnou je **výchova zavrhuje**. Setkáváme se s ní spíše ve skrytých formách, kde dítě vzbuzuje ve svých vychovatelích představu neúspěchu a neštěstí. Dítě v takovéto výchově může být často nevědomě i vědomě trestáno a nebo může být i v krajním případě umístěno do ústavu. Tímto může být dítě zaháněno do pasivity a rezignace a nebo do určitého vzdoru. Tyto děti si mohou hledat uspokojení ve vlastním fantazijním světě, v prostředí party, v nekontrolovaných činnostech, v předčasných sexuálních praktikách a mnohých dalších.

2.3. Krizové situace v rodině

Vztahy v rodině jsou vždy složité a komplikované. Tyto vztahy však mohou být ještě více zkomplikovány různými zátěžovými situacemi. Mezi rizikové faktory můžeme zařadit situace například, když rodiče děti nechtějí, jsou to velmi mladí rodiče nebo

rodiče ve starším věku, pokud rodiče umřou, když se rodiče dítěte rozvádějí, když vzniká doplněná rodina, když je dítě nechtěné, když je dítě adoptované a problém může nastat i v neúplné rodině.

Z. Matějček (1986) se v průběhu své kariéry podrobně zabýval dětmi, které přišly na svět jako nechtěné. Svými výzkumy prokázal zásadní negativní vliv takových pocitů rodičů na zdravý vývoj dítěte. Pro lidi, kteří nechtějí být rodiči, dítě znamená omezení vzdělání, kvalifikace, zaměstnání. Dítě pro ně je nositelem zmatku, hluku a nepořádku. Celkově, dítě jim rozbourává jejich vnitřní rovnováhu. Někteří lidé také odmítají být rodiči v důsledku špatné zkušenosti z dětství.

Mezi vysoce rizikové situace patří **nechtěné těhotenství**. Pokud se dítě narodí matce, které nechtěla a nebylo možné z různých důvodů těhotenství přerušit, může v krajních situacích dojít k tomu, že matka dítě po porodu usmrtí, drží dítě v izolaci a zajišťuje mu jen nejnutnější výživu či dá dítě k adopci nebo do jiné péče nahrazující péči rodičů. Ve spoustě případů dochází k přijetí dítěte avšak již plod v děloze matky je schopný vnímat negativní pocity matky. Takový jedinec může být tímto prvotním odmítnutím ovlivněn v dalším vývoji. (Matějček a Dytrich, 1994)

Děti také můžeme dělit na **plánované a neplánované** a také na děti po narození **vítané a nevítané**. Ideální je dítě plánované a po narození vítané, zde pak můžeme hovořit o odpovědném rodičovství. Dále můžeme mít kombinaci dítěte plánovaného, ale po porodu nevítaného a to se může stát v případě úmrtí partnera, nabídka pracovní kariéry a mnohé další. Další může být kombinace, kdy je dítě neplánované, ale po narození přijímané, což se většinou stává u mladých rodičů. A poslední a nejhorší kombinací je dítě neplánované a po porodu nevítané a zde narážíme na již zmíněnou problematiku nechtěných dětí. (Matějček a Dytrich, 1994)

Na zdravý vývoj dítěte má zásadní vliv osobnost rodiče a jeho styl výchovy. Rodina se však může dostat do zcela nečekané a tíživé situace, kdy například jeden z rodičů zemře, rodiče se rozvádějí a podobně. Takové životní události zásadním způsobem ovlivní další vývoj dítěte.

Úmrtí rodiče či rodičů je pro dítě neodvolatelná ztráta. Plné pochopení situace lze předpokládat u dítěte staršího školního věku. Avšak začátky truchlení lze zaznamenat již u dětí v kojeneckém věku. Děti mohou truchlit tak, že se uzavřou do sebe, jsou skleslé, apatické, pociťují nechutenství, nastává vývojová regrese, fobie různého druhu, neurotické obtíže, lpění na někom z dospělých, předvádí se a může se chovat provokativně. U většiny dětí má truchlení čtyři fáze. Mezi ně patří šok, protest, beznaděj a uklidňování. U některých dětí mohou nastat silné emocionální poruchy, které trvají krátce. U ostatních mohou nastat slabší potíže, které trvají i několik let. U některých dětí se můžeme setkat i s pocity viny a to zvláště v batolícím a předškolním věku. Pro dítě v tomto období je těžké přijmout náhradního rodiče, kterého si může jeden z rodičů znovu vzít. (Matějček a Dytrich, 1994)

V dnešní době se běžně setkáváme s neúplnou rodinou, kdy se **rodiče rozvedou** a dítě zůstává v převážné většině případů s matkou. Rozvodem může být ohroženo zdraví dítěte, to však záleží na věku a pohlaví dítěte. U dětí se může zhoršit školní prospěch v důsledku trvalého stresu po rozvodu. U chlapců se může také projevit agresivní chování a naopak u dívek se projevuje úzkostné chování a uzavření se do sebe. Dítě také může ztrácet kontakty s prarodiči. Další stresující faktor pro dítě, je příchod nového partnera matky či otce, to většinou vede k chaotickému chápání světa, nedostatku sebevědomí a nedůvěře k lidem obecně. Rozvod rodičů u dítěte může vést k poruchám vývoje osobnosti dítěte, ale u chlapců také k antisociálnímu chování. (Matějček a Dytrich, 1994)

Matějček (1986) však poukazuje na to, že úplnost rodiny nemusí být zárukou štěstí a výchovného úspěchu. A proto skutečnost, že dítě je vychováváno jen jedním rodičem, nemusí nutně znamenat špatný vývoj dítěte.

Problémy v rodině mohou také častěji nastat u **velmi mladých rodičů**. Velmi mladého rodiče považujeme před dokončením osmnáctého roku věku, avšak toto vymezení se kryje psychosociální „nezralostí pro rodičovství“. Avšak odborníci se shodují, že přechod z devatenáctého roku věku na dvacátý je brán jako přechodné pásmo z hlediska rodičovské zralosti. Rodiče mezi patnáctým a osmnáctým rokem jsou ve vývojovém stádiu adolescence a proto je toto období těžko slučitelné s nároky na rodičovství. V manželství si nemohou být jeden druhému oporou a proto se často taková manželství

rozpadají. Dítě se stává pro mladý pár zátěží, protože nemají dost času na své zájmy. Těhotenství je v těchto případech neplánované a nechtěné. Mladí rodiče mají také problémy s financemi a bydlením. (Matějček a Dytrich, 1994)

Problémovou kategorií jsou ale také **rodiče ve vyšším věku**. Pro mateřství je vyšší věk míněn po třicátém pátém roku a výš. U mužů to je od čtyřiceti pěti let či od padesáti let a výš. Těhotenství u starších žen bývá častěji rizikové. Starší rodiče bývají více úzkostnější, tíživěji prožívají potíže. Dávají si vinu za obtíže dítěte. Poměrně hodně dětí starších matek jsou vymodlenými dětmi. To má ovšem vliv na postoje a rodičovské chování. Matky ve starším věku jsou také více osamělejší, protože nemají kolem sebe tolik stejně starých maminek. Tito rodiče mají také snahu omezovat dítě v aktivitě a zveličují nemoci dítěte. Tyto poznatky se také vztahují na rodiče adoptivní, kteří většinou spadají také do kategorie rodičů s vyšším věkem. Problémové situace také mohou nastat v **náhradních rodinách**. Při osvojení, pěstounské péči, poručenství i při svěření do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, a také při umístění dítěte do ústavního zařízení. (Matějček a Dytrich, 1994)

3. PSYCHICKÁ DEPRIVACE DÍTĚTE

Aby se dítě cítilo v bezpečí a mohlo tak rozvíjet svůj citový život, potřebuje cítit láskyplné doteky matky, potřebuje být chováno, kojeno, vnímat matčiny pohledy a mnoho dalších podnětů. Pokud ovšem dítě vyrůstá u matky citově chladné, matky depresivní, matky závislé na návykových látkách, u matky, která dítě nechce a nebo ho nemá ráda, je citový život dítěte vážně ohrožen a dítě může být psychicky deprivováno. (Matějček, 1986)

Zvláště s ústavní výchovou dětí a v rodinách, kde je dítě jakoby na obtíž souvisí pojem *psychická deprivace*. Psychická deprivace se dá přeložit jako duševní strádání, je to strádání z nedostatků citových a společenských podnětů. Je to vlastně neuspokojení potřeby citové jistoty a bezpečí v dostatečné míře a po dostatečnou dobu. Matějček uvádí několik typů duševního strádání. Prvním z nich je snížení nároků na přívod podnětů. Tyto děti jsou apatické a zaujetí jednoduchou hrou. Zaostávají v duševním vývoji nebo naopak mohou vynucovat svoji pozornost. Druhý typ těchto dětí se projevuje přítulností a mírností ke každému cizímu člověku. Děti žijící v citově chudém prostředí se těžko učí mít někoho rádi. Tito lidé si opět vybírají partnera, který není schopen být tomu druhému citovou oporou. Tímto se z generace na generaci předává tato citová chudoba. (Matějček, 1986)

Podle Smahela (1995) může citová deprivace v budoucnu u dítěte vyvolat nedůvěru k druhým lidem, ke světu a tím i nedůvěru v sama sebe. Tak jako dítě potřebuje uspokojovat biologické potřeby bez kterých nemůže žít, potřebuje uspokojovat také psychické potřeby.

Pojem psychická deprivace souvisí s pojmem *subdeprivace*. Subdeprivace je definována stejně jako psychická deprivace s tím, že příznaky jsou méně výrazné. Nápadnými se stávají až v souhrnu. Postihují vztahy jedince k jeho sociálnímu okolí - vztahy k rodině, k přátelům a spolupracovníkům, vztahy erotické, manželské a ke svým dětem. Tyto odchylky se dají spíše zachytit na větších vybraných skupinách. Rodina, kde je přítomna subdeprivace vypadá navenek bezproblémově, ale přitom se jedná o

rodinu nefunkční. A právě v této rodině je také ohrožen příznivý vývoj dítěte. (Matějček a Dytrich, 1994)

Jako příklad subdeprivace si můžeme uvést movitou rodinu, ve které dítě má vše na co si ukáže, ale chybí tam například kontakt s rodiči. Dítě je tudíž ochuzeno o pocit jistoty a sounáležitosti s rodinou, ale ostatní funkce rodiny fungují.

U lidí, kteří si v dětství prošli citovou deprivací nebo subdeprivací se vyskytuje zvýšené riziko, že se v jejich chování nepříznivě odrazí zkušenost z vlastního dětství. Jde o to, zda dovedou přijmout roli dospělého, přijmout zodpovědnost za jiné lidi, zda budou schopni rozhodovat a být za své chování zodpovědní. To vše může být u citově deprivovaných dětí v dospělosti ohroženo. (Vágnerová, 1999)

4. Determinanty odchodu žen do azylového domu pro matky s dětmi

V této kapitole se budeme věnovat problematice domácího násilí, protože to je jeden z hlavních důvodů proč se ženy tak často ocitají v azylových domech pro matky s dětmi.

Do tohoto tématu bych chtěla zahrnout především domácí násilí na ženách a také problematiku týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. V dnešní době se stále více mluví o problematice domácího násilí, ale většina lidí tuto skutečnost nebere moc vážně. Ve společnosti stále převládají stereotypy o tom, že lidé se nemají plést jiným lidem do života a dnešní společnost podporuje agresivní chování a je vůči němu tolerantní.

4.1. Domácí násilí

Domácí násilí je podle Bílého kruhu bezpečí definováno jako fyzické, psychické a sexuální násilí mezi partnery, ke kterému dochází v soukromí. (Buskotte, 2008)

Domácí násilí v sobě zahrnuje formy fyzického, psychického a sexuálního týrání ve všech druzích blízkých vztahů. Hlavním rysem domácího násilí je jeho opakovanost, dlouhodobost, stupňování a téměř každodenní přítomnost. (Matoušek, Koláčková, Kodymová, 2005)

Podobné vymezení rysů (znaků) domácího násilí uvádí Buskotte (2008), s tím že jsou doplněny o další dva. Je to neveřejnost a jasné nezpochybnitelné rozdělení rolí osoby ohrožené a osoby násilné. Zde také rozšiřuje formy domácího násilí o ekonomické násilí.

V případě domácího násilí je na jedné straně pachatel a na druhé straně oběť. Poznatky o **pachatelích** nalezneme ve zdrojích od kriminologů, od oběti a z psychologických výzkumů. Z kriminologických výzkumu vyšly dva typy pachatelů, které se dělí na pachatele z vyšších a nižších sociálních vrstev. Přičemž pachatel z vyšších sociálních

vrstev je pro okolí konformní a seriózní a pachatel z nižších sociálních vrstev, je považován za problémového pachatele domácího násilí. Za **oběti** domácího násilí jsou většinou považovány ženy. Nedá se přesně vymezit, které typy žen se stávají oběťmi častěji. (Matoušek, Koláčková, Kodymová, 2005)

Druhy násilí

Psychické násilí se často spojuje s dalšími typy násilí a to s fyzickým nebo sexuálním, ale může se vyskytovat i samostatně. O psychickém násilí hovoří Buskotte (2008) v případě, je-li žena ponižována, když je jí nadáváno a také když je nazývána jako hloupá, ošklivá, neschopná a podobně. Patří jsem i veškeré formy omezování, vyhrožování, zastrasování a také sociální izolace oběti.

Za **fyzické násilí** považuje Buskotte (2008) to, co oběti fyzicky ubližuje. Tato forma násilí může začít u pouhého pohlavku, přes facku, postrkování, kopání, škrcení, napadení různými předměty až po pokusy o vraždu a v krajních případech i samotnou vraždou.

Je-li žena k pohlavnímu styku donucena násilnými postupy, jedná se o **sexuální násilí**. Patří jsem naléhání k různým sexuálním praktikám, nucení ke sledování pornofilmů, sexuální obtěžování, či jakékoliv zraňování. (Buskotte, 2008)

O **ekonomickém** násilí mluvím Buskotte (2008), když žena dostává peněžní příděly, je jí zabraňováno v obstarávání si vlastního příjmu a nebo jí není dovoleno o svých vlastních penězích rozhodovat.

Následky domácího násilí

Ženy ztrácejí sebevědomí, narůstá u nich strach a zmatek, jsou v depresi, pociťují stud, celkově se jim zhorší zdravotní stav a zvyšuje se také riziko sebevražedného chování. Násilí na ženách ale také traumatizuje děti a ohrožuje jejich vývoj. Děti mohou také matku obviňovat a tak dochází k další traumatizaci ženy. (Gjuričová, Kocourková, Koutek, 2000)

Proč tedy ženy zůstávají v rukou násilníka, uvádí Matoušek, Koláčková, Kodymová (2005) v knize Sociální práce v praxi. **Důvody** jsou následující. Je to kvůli ekonomické závislosti, strachu z budoucnosti, vědomí o nedostatečné legislativě a také o tradičním obrazu ženy jako pečovatelky.

Důležité také je, abychom se zmínili o **cykličnosti násilí**. Cykličnost násilí znamená mezigenerační přenos násilí. Čím většího násilí se dopouští manžel na manželce, tím hrubší je manželka na své děti. A čím většího násilí se dopouští rodiče na svých dětech, tím hrubější jsou tyto děti ke svým sourozencům. Násilí prožité v dětství se opakuje vždy o generaci později. (Bentovim, 1998)

4.2. Syndrom CAN

Pojem „syndrom CAN“ (child abuse and neglect) je podle Dunovského nenáhodná, nevědomá či vědomá aktivita (útok) nebo neaktivita (zanedbávání, izolace), které se dopouští rodič, vychovatel nebo jiné osoby a která je v dané společnosti nepřijatelná či odmítaná a poškozuje dítě po stránce tělesné, duševní i společenské a ohrožen je i vývoj dítěte, popřípadě způsobuje i smrt. Patří jsem i pohlavní zneužívání. (Matějček, Dytrych, 1994)

Tato definice je tedy mimo pohlavní zneužívání rozšířena i o zanedbávání dítěte.

Matějček a Dytrych (1994) uvádí výčet **skupin dospělých**, které mají potenciál k ohrožování dětí. Patří sem lidé s anomálním vývojem osobnosti, lidé s agresivní povahou, impulzivní lidé a lidé s neurotickými potížemi, lidé závislí na alkoholu a drogách, rodiče nezralí a nevyspělí, lidé, kteří žijí zvláštním životním stylem (sekty) a lidé, kteří žijí neustále ve stresové situaci. V případě zanedbávání dítěte jsou zde pachatelé osoby psychicky nemocné, osoby mentálně retardované, osoby s deprivací a subdeprivací minulostí a lidé psychicky přeangažovaní mimo rodinu (unikají do práce).

Pachatelé, kteří dítě pohlavně zneužívají jsou nejrůznější sexuální devianti, lidé sexuálně hyperaktivní a nebo lidé, kteří mají oslabenou sebekontrolu. (Matějček, Dytrych, 1994)

Některé skupiny dětí jsou obecně více **ohrožené domácím násilím**. Sem spadají děti neklidné, dráždivé, s výkyvy nálad, děti s lehkou mozkovou dysfunkcí, také děti zlostné, trucovité, plačtivé nebo úzkostné, dále děti s mentálním postižením, děti se sníženými intelektovými schopnostmi, děti se specifickými poruchami učení a neobratné děti.

Děti neaktivní, utlumené, které nedokážou u dospělého vzbudit zájem jsou ohroženy zanedbáváním ze strany pachatele. Naopak holčičky mazlivé, koketní, svádivých tvarů jsou častěji ohroženy sexuálním zneužíváním. (Matějček, Dytrych, 1994)

Za **rizikové situace** se považuje akutně vyvolaný stres u pachatele, požití alkoholu či užití drog. Násilí v rodině může být vyvoláno také hmotnou bídou rodiny, nezaměstnaností, stísněnými životními prostory, společenskou izolovaností, psychickým a fyzickým vyčerpáním pachatele, nemocí pachatele a mnoho dalšími situacemi. (Matějček, Dytrych, 1994)

Nyní si rozvedeme jednotlivé formy syndromu CAN podrobněji.

Psychické násilí nastává, když je na dítě slovně útočeno. Je urážen jeho vzhled, inteligence a schopnosti. Zde Forwardová a Buck (2008) uvádí dva typy rodičů, týrající dítě slovními útoky. První typ napadá dítě přímo. Křičí na něj, uráží ho a dává mu najevo že by bylo nejlepší, kdyby se vůbec nenarodilo. Druhý typ jedná nepřímo. Dává dítěti hrubé přezdívky, používá sarkasmus a dítě si dobírá. A to vše provádí pod záštitou humoru. Avšak mnozí rodiče ukrývají slovní týrání pod maskou dobrých úmyslů a pomoci.

Tělesné týrání je podle Forwardové a Bucka (2008) vymezeno, jako způsobování tělesných zranění. Zde konkrétně uvádí například popálenina, modřin, podlitiny, řezné rány, zlomeniny a jiné. Tohoto jednání se většinou dopouštějí lidé s nedostatkem sebekontroly a toto jednání je bráno jako automatická reakce na stres. Tito lidé mívali v dětství za svůj vzor tyrana nebo mají problémy s alkoholem či drogami. Zde můžeme vymezit i takzvaného **pasivního tyrana**, za kterého je považovaná osoba, která přímo

netýrá, ale jen k těmto činům přihlíží. Tito pasivní tyranové se bojí aktivnímu tyranovi oponovat, protože jsou na něm závislí.

Sexuální zneužívání z všeobecnějšího hlediska je definováno podle Vágnerové (1999) jako zneužití moci dospělého nad dítětem pro jeho sexuální uspokojení.

Z psychologického hlediska je ovšem sexuální zneužívání bráno jako tělesný kontakt s ústy, prsy, pohlavními orgány, či dalšími částmi těla dítěte, přičemž účelem tohoto kontaktu je sexuální vzrušení agresora. Patří jsem i odhalování před dítětem, masturbace před dítětem, pózování dítěte pro účel pornografických fotografií. V případě, kdy se sexuální zneužívání objeví mezi dítětem a pokrevním příbuzným, mluvíme o incestu. Odhalení CAN je velice složité, protože zneužívané děti těžko chápou, že se jedná o něco špatného a považují takové chování za normální. Z tohoto důvodu je těžké násilí na dětech odhalit. (Forwardová, Buck, 2008)

Vágnerová (1999) také definuje *zanedbávání dítěte* jako poškozování dítěte nedostatečnou aktivitou rodičů. Projevuje se omezenou interakcí mezi rodiči a dítětem a to má za důsledek citovou deprivaci (strádání v citové oblasti) dítěte a někdy i sociokulturní deprivaci (nedostatek podnětů, které podporují rozvoj dítěte).

Důsledkem týrání je dle názoru Vágnerové (1999) negativní sebehodnocení a nedostatek sebedůvěry dítěte. U dětí se může projevit také agresivní tendence. Zde Vágnerová uvádí, že s větší pravděpodobností se týrané děti stávají týrajícími rodiči. V důsledku sexuálního zneužívání je zvýšené riziko neschopnosti partnerského soužití a objevují se pocity méněcennosti. Oběť sexuálního zneužívání se také může snadněji stát sexuálním agresorem.

Pokud se žena dostane do situace, kdy je takto týrána a nebo vidí, že je takto týráno její dítě má možnost obrátit se právě na azylové domy pro matky s dětmi a tím zabránit dalším útokům na ní nebo na její děti. Ze zkušenosti z azylového domu v Koclířově jsem měla možnost zjistit, že převážná většina žen, které se zde ocitly, si prožily domácí násilí jak na sobě tak i na svých dětech a proto také vyhledali tuto pomoc.

4.3. Nezaměstnanost

Nezaměstnanost jako jeden z důvodů, proč se matky ocitají v azylových domech.

Jedním z hlavních důvodů, proč se matky ocitají v azylových domech, je nezaměstnanost. Matky, nemají dostatek peněz, aby mohly jít do podnájmu a nebo si byt koupit. Převážná většina matek, které se ocitnou v azylovém domě, nemá žádné zaměstnání. To však neovlivňuje jen finanční stránku matky, ale i její celkové psychické naladění a životní styl rodiny.

Pokud jsou lidé delší dobu nezaměstnaní jsou u nich vyvolány *psychické změny*. Dlouhodobě nezaměstnaní lidé mohou trádat nedostatkem podnětů, ztrácí denní režim. Lidé jsou frustrováni neuspokojením potřeby aktivity a seberealizace, pocítují snížení pozitivního sebehodnocení, sebeúcty, mají pocit, že ztrácí kontrolu nad svým životem a že už nemají šanci uspět. Toto psychické napětí může vyústit až v sebevražedné jednání. A právě nezaměstnaní lidé jsou ohroženi ztrátou sociálního statusu, sníží se jim životní úroveň, dostanou se do role nezaměstnaného a také do sociální izolace. (Matoušek, Koláčková, Kodymová, 2005)

S touto problematikou souvisí také pojem *syndrom naučené bezmocnosti*. To znamená, že nezaměstnaný na svoje potíže rezignoval a nic neřeší. Veškerá jeho aktivita je snižena. (Vágnerová, 1999)

Faktem je, že *nezaměstnanost se nedotýká jen konkrétní nezaměstnané osoby*, ale i jejího nejbližšího sociálního okolí, nejvíce však rodiny. Přináší sebou finanční potíže, omezení materiálních potřeb, ale také změny v osobních vztazích mezi členy rodiny. Velkým problémem, který přináší nezaměstnanost v rodině je výskyt *vícegenerační nezaměstnanosti*. Nezaměstnanost se dědí stejně jako se dědily řemesla. V těchto rodinách jsou právě nezaměstnaní živitelé rodiny a to díky sociálním dávkám podpoře. Jejich život je bez ambicí a své problémy často řeší alkoholem. U nezaměstnaných dívek, které nedosáhly ekonomické nezávislosti je řešením dítě, protože pak teprve jim okolí přiznává jakousi důležitost. (Matoušek, Koláčková, Kodymová, 2005)

V první fázi lidé *reagují na ztrátu zaměstnání* tak, že tomu odmítají uvěřit - hovoříme o fázi šoku. V první fázi jde o šok, kdy jedinec nevěří, že tomu tak je. V druhé fázi jedinec hledá aktivně nové zaměstnání. Pokud zaměstnání nenajde nastává třetí fáze a to fáze pesimistická, kdy se projevuje úzkost a deprese. Pokud delší dobu nezaměstnaný nenalézá zaměstnání, dostává se do čtvrté fáze, která se nazývá fází adaptace na styl života nezaměstnaného. Tato poslední fáze je typická rezignací, ztrátou naděje, pasivitou a apatií. Dochází tak základní změně postojů a očekávání. (Vágnerová, 1999)

5. AZYLOVÝ DŮM PRO MATKY S DĚTMI

Pro ženy, které nenajdou v těžkých životních situacích oporu u své rodiny nebo mezi svými kamarády, jsou azylové domy nenahraditelným útočištěm. Tato zařízení poskytují nezbytnou ochranu například při výskytu násilí v rodině či bytových problémech a v krajních situacích jsou poslední záchranou matek i dětí před životem na ulici. Z tohoto důvodu bych se zde chtěla nyní těmito zařízeními podrobněji zabývat.

5.1. Vymezení pojmu

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je azylový dům vymezen následovně:

„(1) Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení.

(2) Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti:

- a) poskytnutí stavy nebo pomoci při zajištění stravy,*
- b) poskytnutí ubytování,*
- c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.“* (Sociální zabezpečení, 2009, str. 165)

Další vymezení, již konkrétnějšího charakteru, je definice azylového domu pro matky s dětmi a to ve Slovníku sociální práce. Kde je definován následovně:

„Azylový dům pro matky s dětmi (refuge for mothers with children) je zařízení pro ubytování matek s dětmi, které se dostaly do tak nepříznivé situace, že by bez náhradního ubytování nebyly schopny vychovávat svoje dítě. Azylový dům tohoto typu poskytuje matce a dítěti (dětem) samostatnou místnost s kuchyňským koutem, někdy i s dalším vybavením. Matky někdy vyžadují podporu a instruktáže při výchově dětí, kterou jim poskytují pracovníci azylu. Obvykle poskytují matkám systematické poradenství i terapeutické programy. Za pobyt matka platí část reálných nákladů.

Přístup návštěv do domu je regulován. V ČR jsou zřizovateli těchto zařízení církve, obce nebo orgány státu. Ukončení pobytu je komplikován – stejně jako u jiných osob bez přístřeší – nedostatkem sociálních bytů.“ (Matoušek, 2003, str.33)

Jiným vymezením azylového domu se můžeme setkat v knize *Z pekla ven*. Zde je AD popsán jako místo, kde je poskytnuta ochrana, jistota a podpora. Je to místo odpočinku. A. Buskotte (2008) uvádí, že AD je místo, kde vám udělí vlastní pokoj a kde budete mít naprosté soukromí. Nikdo vám nebude předepisovat žádný denní režim a za průběh dnů, které strávíte s dětmi jste zodpovědná jenom vy. Děti budou nadále chodit do školy a vy do své práce. Všechny ženy jsou zde „nezávislé jednotky“. Během Vašeho pobytu máte možnost být v kontaktu i s jinými profesionály, na které se můžete kdykoliv obrátit.

Matoušek, Koláčková a Kodymová (2005) rozdělují azylové bydlení do tří kategorií a to na krátkodobé azylové ubytování, střednědobé azylové ubytování a dlouhodobé azylové ubytování. **Krátkodobé azylové ubytování** slouží k překlenutí krizové situace po dobu dnů, maximálně týdnů a nabízí méně kvalitní ubytování. **Střednědobé azylové ubytování**, je určeno pro delší pobyt a to po dobu týdnů až měsíců a zde se očekává návrat klienta k soběstačnosti. Zde je už kvalita ubytování na lepší úrovni. A jako poslední máme **dlouhodobé azylové ubytování**, které slouží na několik měsíců až let. Podobá se přirozenému způsobu bydlení. V takovémto typu zařízení se usiluje o uživatelské převzetí zodpovědnosti za svůj život. Toto zařízení poskytuje pomoc pro muže, ženy, matky s dětmi a poskytuje také domy na půl cesty pro lidi, kteří se navrátili z ústavní péče.

5.2. Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi Koclířov

V této podkapitole bych se chtěla více zabývat azylovým domem v Koclířově. Zde jsem měla třítydenní souvislou odbornou praxi, kde jsem sbírala podklady pro praktickou a teoretickou část méj bakalářské práce. Proto by jsme se měli více zaměřit na tento konkrétní azylový dům a nastínit tak jeho fungování. Veškeré následující informace v této podkapitole jsem čerpala z interního dokumentu zařízení **Standardy kvality azylového domu Koclířov**.

Azylový dům poskytuje pobytové služby sociální prevence ve smyslu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Provozovatel tohoto zařízení je Občanské sdružení "Náš domov" Koclířov. Hlavními sponzory jsou, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Krajský úřad Pardubického kraje, Nadace Naše dítě a Obec Koclířov.

Azylový dům má maximální kapacitu 24 lůžek v 7 bytových jednotkách. Každý byt má vlastní kuchyňskou linku a sociální zařízení. V objektu Azylového domu je uživatelkám a jejich dětem k dispozici moderně vybavená kuchyň, společenská místnost s televizí a počítačem, herna a prádelna. Součástí areálu je dětské hřiště „Sluníčko“.

Cíl sociální služby

Cílem poskytované sociální služby je umožnit rodinám v nepříznivé sociální situaci využívat místní instituce, které poskytují služby veřejnosti i přirozené vztahové sítě, zůstat součástí přirozeného místního společenství, žít běžným způsobem života. Poskytované sociální služby zachovávají důstojný život těch, kteří ho využívají, jsou bezpečné a odborné.

Poslání azylového domu

Poskytuje pobytové sociální služby rodinám s nezaopatřenými dětmi do 18-ti let a těhotným ženám. Uživatelé, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci, nabízíme okamžitou sociální a psychologickou pomoc, jejímž cílem je jejich opětovné začlenění do společnosti.

Vize

Azylový dům pro rodiče s dětmi v nouzi je stabilním a prosperujícím zařízením, které poskytuje kvalitní sociální služby v Pardubickém kraji. Posláním služby je zachovat rodinu, popřípadě vznik nové fungující rodiny, podpořit ji v jejím samostatném životě, tak aby děti vyrůstaly v nezávadném přirozeném prostředí.

Dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé cíle AD

Mezi dlouhodobé cíle patří:

- 1) Zajistit finanční stabilitu AD do roku 2013, tak aby nebylo financováno jen z jednoho zdroje. Především zapojení do financování prostřednictvím Evropské unie a ostatních nadací a soukromých sektorů
- 2) Trvalá motivace zaměstnanců, tak, že budou mít pracovní smlouvu na dobu neurčitou, srovnají se jim platy na úroveň mezd v Pardubickém kraji a budou se dále vzdělávat.
- 3) Dosáhnout minimalizace závislosti uživatelů na sociálních službách, tak aby se aktivně zapojily do vyřešení jejich situace a v budoucnu již tyto služby nepotřebovali. A to zkvalitněním poskytovaných služeb a přibíráním odborníků.

Mezi střednědobé cíle patří:

- 1) Prohloubit spolupráci s Červeným křížem Svitavy-Azylový dům. Za účelem vypracovat společný projekt na získání financí z EU.
- 2) Stabilizovat pozici sociálního pracovníka, tak že bude mít pracovní smlouvu na dobu neurčitou a bude financován prostřednictvím projektu MPSV.
- 3) Vybavení dětského hřiště „Sluníčko“ a AD.

Mezi krátkodobé cíle patří:

- 1) Zajistit nového supervizora pro pracovní tým
- 2) Vzdělávání pro pracovníka

Cílová skupina

- 1) matka s dětmi do 18 let
- 2) otec s dětmi do 18 let
- 3) nukleární rodina s dětmi do 18 let
- 4) pár s dětmi do 18 let
- 5) rodiny s dětmi do 18 let bez přístřeší
- 6) rodiny s dětmi do 18 let v krizové sociální situaci
- 7) rodiny s dětmi do 18 let, které jsou oběťmi domácího násilí

Negativní vymezení cílové skupiny

- 1) osobám se závažnou duševní poruchou
- 2) alkoholikům a drogově závislým
- 3) osobám nepohyblivým
- 4) osobám vyhýbajícím se výkonu trestu

Principy sociální služby

- dodržování lidských práv, respektování individuálních potřeb uživatelů
- kvalitní, týmová a odborná spolupráce pracovníků
- ohleduplný a laskavý postoj k uživatelům
- respektování životních zvyků a zájmů uživatelů, netolerance diskriminace
- podpora samostatnosti uživatelů
- uplatňování vlastní vůle uživatelů

Cíle ve vztahu k uživatelkám

Cílem azylového domu je aby, uživatelka uměla samostatně zajistit chod vlastní domácnosti, hospodařit s finančními prostředky, aby měla zažitě základní hygienické návyky, uměla jednat s úřady, posílala děti pravidelně do školy a k lékaři. Azylový dům také usiluje o to, aby došlo ke zlepšení při výchově a rozvoji dětí – větší zájem o děti, rozvíjení činností, které napomáhají dobrému psychickému a fyzickému vývoji dítěte, pravidelná příprava dětí do školy.

Najít další uplatnění či zakotvení pro rodiče s dětmi a těhotné ženy bez přístřeší a umožnit jim řešit samostatně své problémy a minimalizovat závislost na sociální pomoci. Hlavními prioritami je poskytnout bezpečí, pomoc zajistit přístřeší a stravování, pomoc uživatelům využít místní instituce pomoci začlenit do společnosti, zvýšit znalosti uživatelů v oblasti vlastních práv a povinností, podpořit uživatele ve zvýšení soběstačnosti. podpořit uživatele ve snaze o dostatečnou péči o děti, podpořit zvyšování vzdělání a nalezení zaměstnání, pomoci při dodržování pravidelného denního režimu a hygienických návyků.

Uživatelkám mohou být nabídnuty konkrétně další služby jako je, utajený pobyt – nepřepojování telefonů, nesdělování informací, poradenství po 24 hodin denně, informace o hledání zaměstnání, pomoc při podávání léků, informace o hledání bytů, pomoc při finančním hospodaření, rada při úklidu, rada při praní, rada při vaření, výuka práce na počítači, pomoc při péči o děti, pomoc při zajištění volnočasových aktivit pro

děti, zajištění školní docházky dětí, kontrola školních povinností, vyplňování formulářů, psaní životopisu, psaní žádostí, nácvik třídění odpadů, volnočasové práce s maminkami, spolupráce s rodinou, možnost dohodnout pomoc dle potřeb uživatelsky.

Pomoc uživatelům azylového domu je poskytována z následujících důvodů:

Ztráta přístřeší, domácí násilí, nepřítomnost přístřeší umožňující důstojný život a nemožnost zajistit pro sebe a své děti z objektivních důvodů základní životní potřeby.

Personál nesmí omezovat uživatele:

- při hospodaření s jejími finančními prostředky
- ve styku s příbuznými, známými a přáteli
- v opuštění AD
- ve společenském chování na veřejnosti
- jak trávit volný čas
- v čase, kdy může připravovat stravu pro sebe a děti
- ve volbě lékaře, předškolního zařízení a ZŠ pro dítě
- při volbě zaměstnání
- personál nesmí sahat na osobní věci uživatelů
- personál nesmí uživatelům tykat, po domluvě je smí oslovovat jménem
- personál musí dodržovat podmínky ochrany osobních údajů
- personál nesmí otevírat uživatelům korespondenci
- personál nesmí dělat rozdíly mezi jednotlivými uživateli (barva pleti, věk, ekonomická situace, vyznání,...)
- personál nesmí po uživatelích vyžadovat činnosti a práce, které jsou v rozporu s domovním řádem

Azylový dům spolupracuje s institucemi, odborníky a dalšími lidmi, které uživatelé stanoví ze svého okolí, a to tak, aby uživatelé mohli směřovat k dosažení svých osobních cílů.

Důležitým pojmem je také **klíčový pracovník** každého uživatele. Tento pracovník vytváří s uživatelem individuální plán, ve kterém rozepíše dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé cíle uživatele. Klíčový pracovník má za úkol vytvořit s uživatelem rovnocenný partnerský vztah, podporovat uživatele, nasměrovat uživatele při určení dlouhodobého cíle a roztrždit problémy podle důležitosti a aktuálnosti. Klíčový

pracovník vede rozhovory se svěřenými uživateli, tvoří individuální plán, je poradcem uživatele, je doprovodem uživatele při jednání s úřady, je také informátor pro sociální pracovníci o plnění ID a píše zprávu pro zvážení prodloužení smlouvy o poskytnutí sociální služby.

Za sestavení individuálního plánu je zodpovědný klíčový pracovník. Po vyhotovení ID se jeden originál dá uživateli služeb a druhý originál si zakládá klíčový pracovník do své složky.

Celé uspořádání a fungování azylových domů by mělo být jednotné a poskytovat stejné sociální služby všem uživatelkám. Tuto jednotnost a kontrolovatelnost azylových domů zajišťují právě standardy kvality.

EMPIRICKÁ ČÁST

Cílem empirické části bakalářské práce bylo vyzkoumat shodné znaky hodnotové orientace žen, které se ocitly v Azylovém domě pro matky s dětmi Koclířov. Výzkumný vzorek tvořilo šest matek a data byla získávána metodou polostrukturovaného rozhovoru. Pro dosažení vytýčeného cíle, jsme zvolili kvalitativní metodologický přístup, protože právě tento přístup umožňuje výzkumníkovi proniknout hluboko do problematiky jevu a získat komplexní obraz o zkoumané oblasti. Pro rozbor dat získaných prostřednictvím polostrukturovaného rozhovoru jsme zvolili metodu obsahové analýzy.

6. CHARAKTERISTIKA VÝZKUMU

Neexistuje jednotná definice kvalitativního výzkumu, my si však uvedeme definici tohoto výzkumu podle Cresvella, jak ho ve své knize uvádí Jan Hendl (2005, s. 50):

„Kvalitativní výzkum je proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník vytváří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“

Hendl (2005) uvádí, že kvalitativní výzkum je typický svým delším a intenzivním kontaktem s terénem nebo situací jedince. Snaží se zachytit každodennost všech jedinců. Výzkumník má za úkol získat celistvý pohled na předmět studie. Ve svém zkoumání směřuje k objasnění situace a to pomocí analýzy a interpretací dat. Hlavními metodami sběru dat jsou metody pozorování, metody textů a dokumentů, interview, audio a videozáznamy.

6.1. Použité metody

Pro kvalitativní výzkum jsme zvolili metodu interview neboli rozhovoru a metodu obsahové analýzy.

Metoda rozhovoru

Rozhovor je podle Hendla (2005) metodou obtížnou a vyžaduje určitou míru citlivosti, koncentrace a mezilidského pochopení. Na začátku rozhovoru je nutné získat klientovu důvěru a spolupráci, abychom mohli zajistit kvalitní průběh rozhovoru. Na konci rozhovoru musíme mít na paměti, že od klienta můžeme právě v tuto dobu získat důležité informace. Proto je začátek a konec rozhovoru tak důležitý.

Při správném plánování rozhovoru nám pomáhá dobré zvolení obsahu rozhovoru a pořadí otázek. Na začátku rozhovoru klademe otázky, které se váží na neproblémové skutečnosti. Tyto počáteční otázky povzbuzují dotazovaného k další komunikaci. Poté následují otázky, které mají za úkol získat informace o názorech a pocitech dotazovaného. Jako první se tážeme na otázky týkající se přítomnosti, pak následují otázky týkající se budoucnosti a jako poslední následují otázky, které se vážou na minulost. (Hendl, 2005)

Hendl (2005) uvádí šest typů otázek v rozhovoru. Jsou to otázky vztahující se ke zkušenostem nebo chování, vztahující se k názorům, k pocitům, ke znalostem, k vnímání a demografické a kontextové otázky. V našem rozhovoru se objevují otázky vztahující se na pocity tázaného, na názory tázaného a na demografické a kontextové údaje o tázaném.

Mezi hlavní zásady pro vedení rozhovoru podle Hendla (2005) patří důkladná příprava rozhovoru. Rozhovor musíme přizpůsobit tak aby se dotazovaný mohl vyjadřovat ve vlastním jazykovém stylu. Musíme zajistit vztah vzájemné důvěry a dát najevo naši empatii. Otázky musí být srozumitelné a doplňované o sondážní otázky. Dotazovaný musí také vědět, že o jeho informace máme upřímný zájem a musíme mu dát dostatek času k odpovědi. Respondentovo sdělení nekritizujeme a neposuzujeme, udržujeme si neutrální postoj. Po ukončeném rozhovoru musíme zkontrolovat kvalitu informací.

Pro výzkum jsme si vybrali metodu strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami, jehož účelem je podle Hendla (2005) minimalizovat efekt tazatele na kvalitu rozhovoru. Takto získaná data se lépe analyzují. Je snadnější zde lokalizovat témata v jednotlivých rozhovorech a otázkách.

Metoda obsahové analýzy

Jak uvádí ve své habilitační práci M. Musilová (2004, s. 111) „*obsahová analýza podle B. Berelona, kterou přeložil Musil (1972), je technika analýzy obsahu sdělení, získaného metodami tématického zadání a studia dokumentu, zaměřená na komponenty obsahu „co“ a „jak“ komunikovaného sdělení podle klasického vymezení procesu komunikace („kdo co komu sděluje, jak a s jakým výsledkem či účinkem“). Přitom „co“ zpřístupňuje obsah a „jak“ formu komunikace.*

Obsahovou analýzu definuje Berelson jako „výzkumnou techniku využitelného k objektivnímu, systematickému a kvantitativnímu popisu manifestního obsahu sdělení“. Aby bylo možné informaci o obsahu vyjádřit přesně, je třeba stanovit jednotky, umožňující takové vyjádření. Jelikož se zabýváme analýzou strukturovaného rozhovoru s otevřenými otázkami, stanovili jsme jednotky (J) charakterizující obsah analyzovaných podkladů a formulovali kategorie obsahu (K1) a jejich deskriptory (K2=D). Přitom deskriptory rozumíme i možné trsy jednotek blízkých a začlenitelných v kontextu kategorií. Kategorie představují substantiální generalizaci obsahu a deskriptory způsob uspořádání jednotek podle relevantních kritérií a aspektů. Operacionalizace postupu OA: stanovení jednotek obsahu vzhledem k cíli zadání, jejich kontextové určení (kvalitativní fáze analýzy), určení významově souvisejících jednotek, jejich ev. sdružení do trsů a uspořádání deskriptorů do obecných kategorií obsahu (kvalitativně – kvantitativní fáze analýzy).“

Výzkumný vzorek tvořilo šest matek a pro rozbor získaných dat jsme zvolili metodu obsahové analýzy dat. Tyto ženy spojoval pobyt v azylovém domě pro matky s dětmi a cílem bylo zjistit, zda se u nich vyskytují společné znaky hodnotové orientace.

V následném přehledu předkládáme nejprve obecné kategorie K1 a jejich obsahové deskriptory K2. Následuje přehled obecných kategorií K1, jejich obsahové deskriptory K2 a jednotlivé jednotky. Po té předkládáme tabulku obecných kategorií K1, jejich obsahové deskriptory K2 a seznam obsahových jednotek J. A jako poslední uvádíme výslednou tabulku všech kategorií a jednotek.

6.2. Obsahová analýza získaných dat

Tabulka č. 1: Obecné kategorie a jejich deskriptory

Kategorie K1	Kategorie K2 deskriptor
Rodinné zázemí	Sourozenci
	Vztah mezi sourozenci
	Typ rodiny
	Kontakt s rodinou-sourozenci
	Kontakt s rodinou-rodíči
	Vztah k rodičům
	Bydlení v dětství
Osobnost	Zdravotní stav
	Dosažené vzdělání
	Vztah ke škole
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby
	Příjmy
	Představa o výhře 5000 Kč
	Představa o výhře 100 000 Kč
Stabilita bydlení	Formy bydlení
Životní styl	Péče o zdraví
	Vztah k návykovým látkám-alkohol
	Vztah k návykovým látkám-cigarety
	Volný čas a zájmy
	Práce
Partnerství	Počet otců
	Kvalita vztahu
	Současný vztah k partnerovi
Azylový dům jako domov	Vztah k AD
	Doba pobytu v AD
	Počet AD- kolikrát v AD
	Důvod příchodu do Ad
Děti a péče o ně	Počet dětí
	Věk matky při prvním dítěti
	Výchova
	Vztah k dětem
	Postoj ke vzdělání dětí

Tabulka č. 2: Paní A 1977

Kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	13 sourozenců (7 z nich už nežije)
	Vztahy mezi sourozenci	Žádné citové pouto
	Typ rodiny	Neúplná (matka umřela) a posléze ústavní péče a NRP
	Kontakt s rodinou	Se sourozenci občasný a s náhradními rodiči jen když je to nutné
	Vztah k rodičům	Paní Bar dává vinu otci za smrt její matky, maminku měla moc ráda
	Bydlení	Do deseti let u rodičů, od 10 – 11 let DD a od 11 let v NRP
Osobnost	Zdravotní stav	Léčba u psychiatra (syn soudně přidělen adoptivním rodičům)
	Dosažené vzdělání	Vyučená tkadlena
	Vztah ke škole	ZŠ „nic moc“, OU kladný – volnost
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	splátka půjčky
	Příjmy	Přídavek na děti, sociální příplatek, doplatek na bydlení, příspěvek na živ.
	Představa o výhře 5 000 Kč	Uschování, uložení
	Představa o výhře 100 000 Kč	Pronájem bytu
Stabilita bydlení	Formy bydlení	Do 10 let s rodiči, od 10 do 11 let v DD, od 11 let u adoptivních rodičů., od 14 let u přítele → zpět u adoptivních rodičů → u sestry → u tchýně → na ulici → AD Chrudim (pro páry) → podnájem → u tety → v bytě po tchýni → ulice → kamarádka → AD Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Nenavštěvuje lékaře, jen když je nejhůř
	Vztah k návykovým látkám-k alkoholu	Jen symbolicky
	Vztah k návykovým látkám-cigaretám	Dvacet cigaret denně, od 12 let
	Volný čas a zájmy	Čtení, procházky, domácí školní práce s dětmi
	Práce	Určitě by chtěla pracovat, baví ji to
Partnerství	Počet otců	dva
	Kvalita vztahu	1. partner - domácí násilí, alkoholismus 2. partner - pravidelný kontakt, žije v autě
	Současný partner	otec č. 2
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	pozitivní
	Doba pobytu v AD	3 měsíce
	Počet užívaných AD	jeden
	Důvod příchodu	Bezdomovectví (hrozba odebrání dětí)
Děti a péče o ně	Počet dětí	Tři, syn G (7 let), syn P (6 let), syn Ž (14 let)
	Věk matky při prvním dítěti	18 let
	Výchova	Syn B a Z ve vlastní péči, syn T žije u adoptivních rodičů
	Vztah k dětem	Má je ráda
	Postoj ke vzdělávání dětí	Paní chce aby děti měli vzdělání

Tabulka č. 3: Paní B 1965

kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	Zná dvě sestry, zbytek rodiny nezná
	Vztahy mezi sourozenci	Stýkají se velmi málo
	Typ rodiny	Ústavní výchova, Dětský domov (matka zemřela u porodu, otce nezná)
	Kontakt s rodinou	Se sestrami se stýká málo, otce nezná
	Vztah k rodičům	rodiče nepoznala
	Bydlení	Dětský domov
Osobnost	Zdravotní stav	Rakovina (momentálně vyléčena)
	Dosažené vzdělání	Vyučená přadlena
	Vztah ke škole	Líbilo se jí ve škole (volnost)
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	Dluh na nájmu, dluh na úřadu práce
	Příjmy	Přídavek na děti, sociální příplatek, doplatek na bydlení, částečný invalidní důchod
	Představa o výhře 5 000 Kč	Něco by koupila dětem, něco uschovala
	Představa o výhře 100 000 Kč	Tuto částku si nedokáže představit, peníze pro ni nejsou podstatné
Stabilita bydlení	Formy bydlení	Od narození do 15 let v dětském domově →internát při učilišti →ubytovna od práce→pronajatý byt→AD Koclířov→AD Náchod→AD Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Jen když je problém
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Odpor k alkoholu
	Vztah k návykovým látkám-cigarety	Pravidelné kouření cigaret, od 18 let
	Volný čas a zájmy	TV, hry s dětmi, pletení, uklízení
	Práce	Šla by, ale nemůže (ID)
Partnerství	Počet otců (partnerů)	2
	Kvalita vztahu	1. partner, hned odešel, cizinec 2. parter, domácí násilí, alkoholismus
	Současný vztah k partnerovi	Nestýkají se, paní je ráda, že má klid
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	Chce mít svůj byt, aby děti nezažívaly podmínky v AD
	Doba pobytu v AD	3(4) roky
	Počet AD (pro matky s dětmi)	Náchod jedenkrát, Koclířov dvakrát
	Důvod příchodu	Dluh na nájmu (partner vše propil) a nemoc paní
Děti a péče o ně	Počet dětí a věk	Tři děti - syn K (10 let), syn L (8 let), syn M (24 let)
	Věk matky při prvním dítěti	19 let
	Výchova	vlastní
	Vztah k dětem	Nemohla by být bez nich, jsou jediné co má
	Postoj ke vzdělávání dětí	Alespoň vyučení
	Schopnost zabezpečit fyzické potřeby	Pravidelný režim a péče o děti

Tabulka č. 4: Paní C 1979

Kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	Čtyři
	Vztahy mezi sourozenci	Málo se stýkají
	Typ rodiny	Úplná rodina
	Kontakt s rodinou	Střídavě s rodičemi a se sourozenci málo
	Vztah k rodičům	Hádky s matkou
	Bydlení	U rodičů
Osobnost	Zdravotní stav	Špatné ledviny (užívání prášků na hubnutí)
	Dosažené vzdělání	Základní
	Vztah ke škole	„Na pohodu“
	Ekonomická situace v původní rodině	Rodiče pracovali
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	-----
	Příjmy	Přídavek na děti, sociální příplatek, doplatek na bydlení, rodičovský příspěvek
	Představa o výhře 5 000 Kč	Něco by koupila dětem, na spoření dětem
	Představa o výhře 100 000 Kč	Na nájem v městském bytě, postupně by ho odkupovala
Stabilita bydlení	Formy bydlení	Do 19 let u rodičů→ vlastní podnájem→městský byt→u přítele→AD Náchod→AD Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Jen když mám problém
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Příležitostně
	Vztah k návykovým látkám-cigarety	Jak kdy, od 16 let
	Volný čas a zájmy	Procházky
	Práce	Určitě by chtěla pracovat
Partnerství	Počet otců (partnerů)	Tři
	Kvalita vztahu	1. otec Kr, žije v Anglii, přáteli se 2. otec N, nestýkají se, 3. otec Ke, nepřátelský vta, domácí násilí
	Současný vztah k partnerovi	Stýká se jen s otcem dcery
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	Špatný, náročný, nic zde nejde dělat
	Doba pobytu v AD	¼ roku v AD Náchod a 2 měsíce v AD Koclířov
	Počet AD (pro matky s dětmi)	Náchod jedenkrát, Koclířov jedenkrát
	Důvod příchodu	Ukončený pobyt v AD Náchod, domácí násilí, paní musí být pod dohledem kvůli péči o děti
Péče o děti	Počet dětí	Tři, dcera H(12 let), syn L (9 let), syn I (4 roky)
	Věk matky při prvním dítěti	19 let
	Výchova	Ve vlastní péči
	Vztah k dětem	Má je ráda
	Postoj ke vzdělávání dětí	Chce aby měly vzdělání

Tabulka č. 5: Paní D 1979

Kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	Tři
	Vztahy mezi sourozenci	Velmi dobrý
	Typ rodiny	Úplná rodina (rodiče 35 let spolu, ale táta dřív hodně pil)
	Kontakt s rodinou	Každou neděli se stýká se sourozenci i rodiči
	Vztah k rodičům	Kladný
	Bydlení	U rodičů v dětství
Osobnost	Zdravotní stav	Dobrý
	Dosažené vzdělání	Základní
	Vztah ke škole	Na ZŠ se paní líbilo, ale na OU už byla záškolák
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	Dluhy (exekuce 4000)
	Příjmy	Přídavek na děti, sociální příplatek, doplatek na bydlení, rodičovský příspěvek, výživné (občas)
	Představa o výhře 5000 Kč	Vše by investovala do dětí
	Představa o výhře 100 000 Kč	Koupila by byt
Stabilita bydlení	Formy bydlení	Žila v pronájmu→u svých rodičů→na ubytovně→rodinný dům v pronájmu→u matky manžela→AD Žamberk→AD Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Jen když mám problém
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Když se slaví, ale nepotřebuje to
	Vztah k návykovým látkám-cigarety	Teď už málo kouří, od 16 let
	Volný čas a zájmy	Hry, skládání puclat, malování, vyšívání, hodně času tráví venku
	Práce	Asi určitě by chtěla pracovat, ale ví, že s pěti dětmi nemá šanci
Partnerství	Počet otců (partnerů)	Dva
	Kvalita vztahu	1. vztah (našel si chlapa) 2. vztah, nežijí spolu, ale stýkají se, našel si milenkou
	Současný vztah k partnerovi	Stýkají se, paní plánuje návrat k partnerovi
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	AD je katastrofa
	Doba pobytu v AD	Tři roky po AD
	Počet AD (pro matky s dětmi)	Žamberk →Koclířov→Žamberk→Koclířov
	Důvod příchodu	Neměla kde bydlet, tehdy ji doma nechtěla, exekuce
Péče o děti	Počet dětí	Sedm dětí, Syn O(10 let), syn L (6 let), syn K (8 let), syn B (5 let), syn Q (2 roky), dcera A (12 let), syn P (5 let)
	Věk matky při prvním dítěti	19 let
	Výchova	Ve vlastní péči má pět dětí. Dcera M je mentálně postižená a žije u rodičů paní. Syn A žije v ÚSP
	Vztah k dětem	Miluje je
	Postoj ke vzdělávání dětí	Určitě OU nebo SŠ
	Schopnost zabezpečit fyzické potřeby	Pravidelný režim a péče o děti

Tabulka č. 6: Paní E 1969

Kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	Pět
	Vztahy mezi sourozenci	Špatný, nestýkají se
	Typ rodiny	Úplná rodina (až později umřel otec)
	Kontakt s rodinou	Se sourozenci se nestýkají, s matkou-lepší, že tam nechodí, otec umřel
	Vztah k rodičům	Špatný, táta hodně pil a matka byla depresivní (hodně nás mlátila)
	Bydlení	U rodičů v dětství
Osobnost	Zdravotní stav	Rakovina štítné žlázy, duševní onemocnění (pokus o sebevraždu), těhotná
	Dosažené vzdělání	Vyučená
	Vztah ke škole	-----
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	Splácí půjčku
	Příjmy	ČID
	Představa o výhře 5000 Kč	Koupila by kočárek
	Představa o výhře 100 000 Kč	Koupila by baráček
Stabilita bydlení	Formy bydlení	Do 15 let u rodičů → internát při OU → svobodárka → u manželových rodičů → ubytovna → vlastní byt → ubytovna → na ulici → u matky → azylový dům Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Zubaře určitě ne, internu a gynekologii ano
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Nepije vůbec
	Vztah k návykovým látkám-cigarety	Kouří hodně už od 16 let
	Volný čas a zájmy	TV
	Práce	Ano chce. Pokaždé pracovala
Partnerství	Počet otců (partnerů)	Dva
	Kvalita vztahu	1. vztah, manžel ji psychicky týral, 2. vztah, partner byl agresivní, omezoval paní
	Současný vztah k partnerovi	Paní se přítele straní, s manželem se vůbec nestýká
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	Ráda, že není na ulici
	Doba pobytu v AD	Devět měsíců
	Počet AD (pro matky s dětmi)	Jeden, AD Koclířov
	Důvod příchodu	Bezdomovectví, těhotenství
Děti a péče o ně	Počet dětí	Čtyři, dva kluky (21 a 18 let), dvě dcery (16 a 10 let), momentálně je paní těhotná
	Věk matky při prvním dítěti	19 let
	Výchova	Nemá je ve vlastní péči, má je otec
	Vztah k dětem	Má je ráda
	Postoj ke vzdělávání dětí	-----

Tabulka č. 7: Paní F 1985

Kategorie 1	Kategorie 2 (deskriptor)	Jednotka
Rodinné zázemí	Sourozenci	Čtyři
	Vztahy mezi sourozenci	Dobry
	Typ rodiny	Neúplná rodina, otec odešel když paní byl jeden rok
	Kontakt s rodinou	Když jede do Ol. tak se tam staví
	Vztah k rodičům	Normální
	Bydlení	U mamky, ale neustále se stěhovali (6 krát)
Osobnost	Zdravotní stav	Problémy s ledvinou
	Dosažené vzdělání	Základní
	Vztah ke škole	V pohodě
	Ekonomická situace v původní rodině	
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	Dluh na nájmu (4 000 tisíce)
	Příjmy	Přídavek na děti, rodičovská dovolená
	Představa o výhře 5000 Kč	Podle situace
	Představa o výhře 100 000 Kč	Pořídila byt, měla by na kauce
Stabilita bydlení	Formy bydlení	U mamky do 16 let→ke kamarádce→u táty přítele→vlastní bydlení (nájem)→další nájem→další nájem→další nájem→ubytovna→u mamky paní→AD Olomouc→AD Koclířov
Životní styl	Péče o zdraví	Nenavštěvuje lékaře
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Sem tam si dá
	Vztah k návykovým látkám-cigarety	Jako protržený kamna, od 14 let
	Volný čas a zájmy	Jezdíme k tátovi na zahradu, kde bydlí
	Práce	Určitě alespoň brigády
Partnerství	Počet otců (partnerů)	Jeden
	Kvalita vztahu	Dobry, zamilovaná
	Současný vztah k partnerovi	Chtějí spolu bydlet, hledají podnájem
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	Záchrana
	Doba pobytu v AD	-----
	Počet AD (pro matky s dětmi)	Dva, AD Koclířov, AD Olomouc
	Důvod příchodu	Problém v AD Olomouc
Děti a péče o ně	Počet dětí	Tři, dcera H (5 let), syn D (4 roky), dcera O (3 roky)
	Věk matky při prvním dítěti	19 let
	Výchova	Ve vlastní péči
	Vztah k dětem	Úplně nejvíc je má ráda
	Postoj ke vzdělávání dětí	Důležité, třeba aby vystudovala doktorku

Tabulka č. 8: Obsahová analýza odpovědí všech dotazovaných matek

Kategorie K1	Kategorie K2 (deskriptor)	Seznam obsahových jednotek (J)
Rodinné zázemí	Sourozenci	třináct, pět, čtyři, tři, dva a zbytek nezná
	Vztah mezi sourozenci	Žádné citové pouto, stýkají se málo, stýkají se velmi málo, velmi dobrý, špatný, dobrý
	Typ rodiny	Úplná rodina, neúplná, NRP, DD,
	Kontakt s rodinou - sourozenci	Občasný, málo se stýkají, pravidelný kontakt, nestýkají
	Vztah k rodičům	Maminku měla ráda, hádky s matkou, kladný, špatný (otec hodně pil, matka depresivní), normální
	Kontakt s rodinou-rodiči	Jen když je to nutné, vůbec se nestýkají-otce nezná, střídavě, pravidelně, lepší se nestýkat, občasný
	Bydlení v dětství	U rodičů, v DD, NRP
Osobnost	Zdravotní stav	Duševní onemocnění, rakovina, špatné ledviny, v pořádku
	Dosažené vzdělání	Základní vzdělání, odborné vzdělání (OU)
	Vztah ke škole	Líbilo se ve škole-volnost, v pohodě, žádný vťah, ZŠ-nic moc a OU-bavilo, ZŠ-líbilo a OU-záškoláctví
Hospodaření s finančními prostředky	Pravidelné platby	Splácí půjčku, dluh na nájmu, žádné
	Příjmy	Přídavek na dítě, sociální příplatek, doplatek na bydlení, hmotná nouze, ČID, výživné (občas), rodičovská dovolená
	Představa o výhře 5000 Kč	Uložila na nájem, uschovala, koupila kočárek, podle situace, koupila něco dětem, spoření dětem
	Představa o výhře 100 000 Kč	Podnájem, koupila byt, koupila dům, nedokáže představit
Stabilita bydlení	Formy bydlení	U rodičů, v DD, u adoptivních rodičů, u sestry, u tety, u kamarádky, u tchyně, u tchána, na ulici, nájmy, na ubytovně, v azylovém domě
Životní styl	Péče o zdraví	Navštěvuje lékaře, jen když je nejhůř, navštěvuje lékaře jen, když je problém, navštěvuje, ale jak které, nenavštěvuje vůbec
	Vztah k návykovým látkám-alkohol	Jen symbolicky, odpor k alkoholu, příležitostně, nepiji, sem tam
	Vtáh k návykovým látkám-cigarety	20 denně, pravidelně, teď už málo, hodně kouřím, „jak protřzený kamna“
	Volný čas a zájmy	Čtení, procházky, domácí úkoly s dětmi, TV, pletení, uklizení, malování, skládání puzzle, vyšívání, pletení, výlety
	Práce	Určitě by chtěla pracovat-baví ji to, šla by ale nemůže (ID), asi určitě by chtěla pracovat, ale ví, že s pěti dětmi nemůže, chce pracovat
Partnerství	Počet otců	Dva, tři, jeden
	Kvalita vztahu	Domácí násilí, alkoholismus partnera, přátelí se, nepřátelský vztah, stýkají se, pěkný vztah, psychické týrání, agresivní partner, zamilovaná, pravidelný kontakt
	Současný vztah k partnerovi	Stýkají se, nestýkají se, chtějí spolu bydlet, strání se partnera
Azylový dům jako domov	Vztah k AD	Záchrana, chce mít svůj byt, špatný-náročný, katastrofa,
	Doba pobytu v AD	Tři roky, čtyři roky, ostatní do jednoho roku
	Počet AD- kolikrát v AD	Jedenkrát, třikrát, dvakrát, čtyřikrát
	Důvod příchodu do Ad	Bezdomovectví, dluh na nájmu, exekuce,

		ukončený pobyt v jiném AD, domácí násilí, nutnost dohledu, problém v jiném AD
Děti a péče o ně	Počet dětí	tři, čtyři, sedm
	Věk matky při prvním dítěti	18 let, 19 let,
	Výchova	Ve vlastní péči, adopce, u rodičů paní, ÚSP, stará se otec
	Vztah k dětem	Má je ráda, nemohla by bez nich být, miluje je, úplně nejvíc je má ráda
	Postoj ke vzdělání dětí	Paní, chce aby měli vzdělání, alespoň vyučení, určitě OU nebo SŠ, důležité mít vzdělání-třeba doktorku

Tabulka č. 9: Přehled všech kategorií a jednotek-výsledná tabulka

	Σ K1	Σ K2	Σ J
σ	8	32	159

6.3. Shrnutí kategorií

Z vybraného výzkumného vzorku můžeme na základě obsahové analýzy konstatovat následující:

V kategorii **Rodinné zázemí** jsme mohli zjistit, že respondenti převážně pochází z více sourozenců a jejich vzájemný kontakt je spíše občasný až minimální. Jako potvrzení tohoto konstatování uvádíme konkrétní a doslovné odpovědi výzkumného vzorku respondentů: Například Paní A na otázku zda se se sourozenci stýká odpověděla následovně: „*Jo, tak takhle občas jo. Jako aby mezi námi bylo jako nějaký pouto, to není.*“ Odpověď paní C na otázku zda se stýká se sourozenci: „*Jo, ale málo. Prostě jednou za čas.*“ Paní E: „*Ne, já se s nimi vůbec nestýkám.*“ Paní F: „*Jo, dobrý, chvílku tak a chvílku tak.*“

Vztah k rodičům je obdobného rázu. Zde výzkumný vzorek respondentů uvádí spíše omezený kontakt s rodiči. Dvě matky vyrůstaly v náhradní rodinné péči, tři v úplně vlastní rodině a jedna v neúplné vlastní rodině. V případě ústavní péče nebo náhradní rodinné péče není kontakt s pěstouny či vychovateli žádný a vztah k dětskému domovu i pěstounům je velmi záporný. Ani matky vyrůstající u svých rodičů však nehodnotí rodinné zázemí kladně. Ve většině rodinách se vyskytuje agresivní jednání, alkoholismus jednoho z rodičů a neshody s rodiči, které vedly k předčasnému opuštění základní rodiny. Paní A uvádí: „*Když odejde máma, tak to už stojí za prd. Jiná to nenahradí. Je to jen teta.*“ *Tak já když tam nemusím, tak tam nejedu*“ Paní B: „*Jako víte co, co z toho, postarali se o nás, dali nám najíst a takový, jó, ale byli na nás dá se říct jakoby zlý. Hodně nás tam mlátili, jo. Nebylo to takový jako u rodičů.*“ Paní E: „*Otec ten mi umřel, jinak ten mi pomáhal. No a s mamkou se rači, lepší když tam nejsem.*“ Paní F: „*No, když jedu do Olomouce, tak se tam ukážu, v pohodě. Akorát chlap jí teda vadí.*“

Všechny respondentky předčasně opustily své nukleární rodiny a v brzkém věku se ocitly bez jakéhokoliv zázemí, finančních prostředků a pomoci ze strany rodičů. I přes tyto nepříznivé okolnosti a bez základního zajištění všechny respondentky otěhotněly a založily svoji vlastní rodinu.

Kategorie **Osobnost** nám odhalila, že převážná většina dotazovaných nemá větší ambice, co se týče zájmů a dosaženého vzdělání. Tři respondentky mají vchozenou základní školu a tři se vyučily v oboru. Všechny matky nastoupily ke studiu na odborných učilištích a vztah ke škole hodnotily ve směs pozitivně. Hlavním důvodem tohoto kladného hodnocení školy byla však především velká volnost na učilišti (internát) a „žádné velké starosti“. Právě z důvodu velké volnosti některé respondentky odborné učiliště nedokončily. Například paní A uvádí: „*Ale tak jako dobrý no, ale spíš ten učňák mě bavil. To jsem vypadla z baráku jak se řekne, bylo víc volnosti.*“ Paní C zase uvádí: „*Na učňáku taky, to bylo úplně o něčem jiným, že jste neměla starost o děti. A měla jste starost jen sama o sebe.*“

V této kategorii jsme zkoumali také zdravotní stav matek a zjistili jsme, že všechny respondentky trpí zdravotními potížemi. Ve dvou případech se jedná o onemocnění rakovinou, ve dvou případech o potíže s ledvinami a u dvou matek o psychické potíže, které vyústily pokusem o sebevraždu. V kategorii „Životní styl“ budeme moci nalézt možné příčiny těchto četných onemocnění.

Další kategorii jsme nazvali **Hospodaření s finančními prostředky**. Zde jsme zkoumali zdroje finančních příjmů a zjišťovali schopnost respondentek nakládat a hospodařit s těmito příjmy. Všechny matky využívají finanční podporu státu prostřednictvím invalidních důchodů, dávek státní sociální podpory a dávek pomoci v hmotné nouzi. Žádná z matek se aktivně nepodílí na získávání finančních prostředků vlastní prací.

Velikým problémem je zadluženost respondentek. Většina matek musí splácet půjčky, na které nezbývá v jejich nízkém rozpočtu dostatek financí a jsou pro ně tudíž velkým břemenem. Dalším společným jevem v této kategorii je dlužné nájemné za předchozí formy bydlení. Výše dluhu je sice rozdílná, ale všechny matky nebyly schopné řádné nájemné hradit a v současné době jsou dlužníky ať již u obcí či soukromých pronajímatelů bytů. Zajímavý příklad je Paní E, která chce jít do nájmu a doslova mi řekla toto: „*Včera jsem si to obvolala, sice devět tisíc devět set nájem, takže když já vezmu veškerý peníze co mám, tak to máme, ještě nám ta pětistovka zbude, jako na ten základ, pečivo a tak.*“ (poznámka: matka se třemi dětmi)

Pokud by dotazované ženy měly možnost vlastnit větší či menší peněžní obnos, převážná většina by tyto prostředky využila ke koupi domu či bytu nebo by si zajistila podnájem. Na otázku: „Co by jste dělala, kdyby jste vyhrála 100 000 tisíc?“ Bylo odpovězeno například takto: Paní A: „*To bych si našla nějaké bydlení. Nějakej podnájem.*“ Paní B: „*No, to nevím, nevím. Ne, já nad těmato věcmi nepřemýšlím, co se týká peníze, protože co já dostanu, tak já udělám abych měla pro ty děcka.*“ Paní S: „*Kdybych vyhrála sto tisíc a byla tady, tak bych si za to pořídila samozřejmě byt, nějaký byt. Jo, to už bych měla na ty kauce hodně...*“ Zajímavé je, že žádná matka by peníze nevyužila na zaplacení dluhů. Také představa o cenách bytů na trhu nemovitostí není reálná. Většina žen považovala tuto částku za „spoustu peněz“, se kterou by si více méně nedokázala poradit.

V kategorii **Stabilita bydlení** lze vyzorovat problematiku častého stěhování a nestálosti bydlení. Ani jedna z matek nikdy neměla byt v osobním vlastnictví. Celý život žijí v podnájmech, posléze se dostávají do azylových domů, kde jsou většinou do jednoho roku a pak putují do dalšího azylového domu a opět se vrací zpět. Nemohou si pronajmout vlastní byt, protože mají dluhy a nejsou schopné platit vysoké nájemné. Dotazované ženy bydlely střídavě u svých příbuzných, kamarádů, ubytovnách, v podnájmech, na ulici a v azylových domech.

Další kategorií je kategorie **Životní styl**. Zde jsme zjistili, že matky v azylovém domě nepovažují za potřebné navštěvovat pravidelně lékaře. Návštěvu lékaře berou jako tu poslední možnost a preventivní prohlídky považují za zbytečné. Zde se dostáváme k již zmíněnému problému častého onemocnění. Tyto ženy často podceňují své onemocnění a zdravotní problémy řeší až v pokročilém stádiu nemoci. Paní A odpověděla na otázku zda navštěvuje pravidelně lékaře, takto: „*Na sebe kašlu.*“ Paní F: „*Zubaře ne. Obvod'ák ne. Gynekolog naposled deset měsíců, co jsem to odrodila. Jinak jsem tam ještě nebyla.*“ Co se týká návykových látek jako je alkohol a nikotin, ukázalo se, že matky mají převážně záporný vztah k alkoholu. Ovšem k nikotinu mají úplně opačný postoj. Cigarety kouří všechny a to ve velkém množství.

Jako své záliby dotazované matky nejčastěji uvedly čtení knih, pletení, vyšívání, sledování televize a procházky. Avšak po dobu mé praxe v Azylovém domě Koclířov

jsem matky nejčastěji viděla trávit volný čas s dětmi venku na hřišti, kde si děti hrají a ony kouří cigarety, pijí kávu a povídají si s ostatními matkami.

Všechny matky vypověděly, že by chtěly pracovat, ale některé tuto možnost vylučují z důvodu zdravotního stavu nebo z důvodu péče o děti. Na otázku zda by chtěly někdy pracovat mi bylo odpovězeno například takto: Paní F: „*Určitě. Jako určitě jo, když už se mi naskytne, tak aspoň brigády.*“ Paní D: „*No, tak asi určitě bych chtěla, ale já vím, že s pěti dětma nemám šanci.*“ Paní A: „*To určitě. Je mi jedno kde.*“

Následující kategorii jsme nazvali **Partnerství**. V této kategorii jsme narazili na problematiku domácího násilí, psychického týrání a alkoholismu partnerů. Při provedeném výzkumu se vyskytly různorodé odpovědi na kvalitu vztahu matek s jejich partnerem. Například Paní E uvádí: „*To bylo takový složitější. My jsme se rozvedli, jsem měla děti u sebe. Pak jsem ho vzala zpátky, jo, s tím, že mi sliboval, že to bude dobrý. Tak jsem ho vzala kvůli dětem, no a von mě potom začal psychicky týrat.*“ Paní B na otázku, zda má dobré vztahy s partnerem odpověděla: „*Já jsem ráda, že mám klid od něho. On nebyl dobrej, on pil a mlátil nás.*“ Problematika domácího násilí se vyskytovala ve většině výpovědí. Většina žen má také více než jednoho otce svých dětí.

Azylový dům jako domov je další kategorií. Dotazované matky se ocitly v azylovém domě převážně z důvodů domácího násilí a hrozícího bezdomovectví pro neplacení nájemného. Jak už jsme se zmínili výše, většina žen se neustále stěhuje z jednoho azylového domu do druhého a to kvůli vypršení nájemní smlouvy. Proto se někdy pobyt v azylových domech stává několikaletým procesem i přesto, že skoro všechny matky považují pobyt v azylovém domě jako náročný, katastrofální a jako to nejkrajnější řešení jejich situace. Zároveň si však uvědomují, že je to pro ně jediná záchrana před životem na ulici. Například paní D říká: „*Jó to bych přežila i tu tchýni jako. Protože po těch azylácích to je katastrofa, vždyť ty děcka měněj rok co rok školu.*“ Paní C: „*Protože tohle bydlení je taky pro nás náročný, pro děcka taky. A takový, když je to usazenější, tak si můžete taky něco naplánovat dopředu. Takhle vlastně ten rok uteče jako voda a nic nemůžete naplánovat. Nejde nic.*“

Poslední kategorie je **Děti a péče o ně**. Odpovědi žen v této kategorii jsou relativně homogenní. Úplně všechny tázané matky uvádí, že své děti milují a nemohly by bez

nich být. Také by chtěly, aby měly nějaké vzdělání, protože je to v dnešní době důležité. Dalším společným znakem je nízký věk početí dítěte. Všechny matky uvedly, že první dítě porodily již v osmnácti nebo devatenácti letech. Počet dětí matek v azylovém domě se pohybuje od tří do sedmi dětí. Polovina matek však nemá všechny své děti ve vlastní péči. Některé byly svěřeny do péče adoptivních rodičů, do péče prarodičů, ústavní péče či do péče otce dětí.

6.4. Celkové shrnutí

Cílem bakalářské práce, bylo zjistit shodné znaky hodnotové orientace žen, které se ocitnou v azylovém domě pro matky s dětmi. Po souvislé odborné praxi v azylovém domě pro matky s dětmi Koclířov jsem zjistila, že výsledky z rozhovorů a výsledky z třítydenního pozorování se zcela neshodují. To, co uvádí matky ve svých výpovědích se částečně odlišuje od reality, kterou jsem měla možnost vypořádat. Například, všechny ženy uvádí na první místo jejich hodnotového žebříčku své děti. Ovšem z mého působení v azylovém domě jsem vypořádal, že to není tak věrohodná informace. Pokud by tyto ženy neměly každodenní dohled sociální pracovníce, která jim kontroluje zda dětem uvařily, nakoupily, udělaly s nimi domácí úkoly a uschovaly nějaké peníze, věnovaly by těmto činnostem minimální pozornost. Všechny ženy se však ve svých výpovědích jednoznačně shodují na tom, že své děti nadevše milují a jsou jejich hlavním zájmem.

Dalším společným znakem v hodnotové orientaci matek je vysoký počet dětí a brzké první těhotenství. Všechny matky porodily své první dítě mezi osmnáctým a devatenáctým rokem. Na druhé místo v žebříčku hodnot ženy shodně zařadily zdraví. Ovšem také zde se tvrzení matek rozchází se zjištěným faktem. Převážná většina žen navštěvuje lékaře pouze v případě, že je to nevyhnutelně nutné. Také v postoji k návykovým látkám se dotazované ženy shodují. K alkoholu mají velice záporný vztah a k cigaretám naopak velmi kladný. Dalším shodným znakem u všech žen je chuť pracovat. Závěry z pozorování však nasvědčují něčemu jinému. Většina žen nikdy nepracovala a když ano, tak velice krátce. Hlavním důvodem bylo jejich brzké těhotenství. U žádné matky nebyla pozorována snaha o zařazení se do pracovního

procesu. Matky se nezajímají o volná pracovní místa ani o možnost zvýšit si nízký příjem vlastní prací.

Tyto ženy se značně shodují ve svých zálibách. Činnosti ve volném čase jsou ve směs stejné. Avšak opět jsem za dobu praxe v azylovém domě vyzorovala jen jedinou zálibu. Touto zálibou bylo trávení času na hřišti, kde si ženy mohly nerušeně povídat u kafe a cigarety. Druhou nejčastější činností matek bylo sledování televizních pořadů.

U všech žen se také vyskytuje časté stěhování. Převážná většina má dluhy na nájemném, což je hlavním důvodem jejich pobytu v azylovém domě. Všechny ovšem pobyt v azylovém domě považují za nejkrajnější řešení tíživé životní situace. Jak již jsem se zmínila výše, klientky, které využívají služeb azylových domů, jsou zadlužené. Z této situace je velmi obtížné východisko, protože příjmy všech žen jsou nízké a většina žen s těmito finančními prostředky neumí hospodařit. Společným rysem je také milná představa o hodnotě peněz. Hodnotová orientace žen v azylových domech odpovídá jejich vzdělání, které je buď základní nebo nižší střední a jejich vysoce emocionálnímu založení. Tyto ženy vyrůstaly převážně v rodinách, kde nebyly příznivé podmínky pro zdravý rozvoj osobnosti. Mnohým proto chybí zodpovědnost, která je základním znakem dospělého člověka. Matky nemají problém počít dítě v brzkém věku i přes to, že je nemohou finančně zabezpečit a poskytnout jim potřebné zázemí. Možnou příčinou absence zodpovědnosti mohou být také špatné citové vazby v nukleární rodině. Nežádoucí vzory chování, které si matky nesou ze svých primárních rodin, pak bezděčně předávají svým dětem. Z těchto dětí se stávají citově oploštělé osobnosti, které nejsou schopné navázat hlubší city k jiné osobě.

Na závěr bychom tedy mohli říci, že hodnotová orientace žen, které se ocitnou v azylových domech, se v mnoha kategoriích shoduje.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zjistit shodné znaky hodnotové orientace žen, které se ocitnou v azylovém domě pro matky s dětmi. Poznatky z teoretické části nám pomohly pochopit problematiku rodinného prostředí a jeho nezastupitelnou úlohu v životě člověka. Zde jsme mohli zachytit důsledky i příčiny psychické deprivace, která se velice úzce dotýká právě žen žijících v azylových domech. Nastínili jsme si problematiku domácího násilí, syndromu CAN a nezaměstnanosti jako možné determinanty příchodu žen do azylového domu. V teoretické části jsme také mohli pochopit důležitost hodnot pro utváření osobnosti člověka a díky tomu pochopit určitý odlišný životní styl každého z nás. Ujasnili jsme si fungování a základní informace o azylovém domě v Koclířově, které nám pomohly lépe pochopit prostředí, ve kterém respondentky žijí. Teoretická část se úzce prolíná s praktickou částí a pomohla nám zorientovat se v této problematice a rozkrýt problematiku vytýčeného cíle. Studium odborné literatury tvořilo teoretický základ pro zpracování empirické části.

Na základě provedeného výzkumu bylo konstatováno, že hodnotová orientace žen pobývajících v azylových domech má mnoho shodných znaků. Výpovědi dotazovaných žen odkryly příčiny jejich společensky nežádoucí orientace žebříčku hodnot. Provedeným výzkumem bylo zjištěno, že těmto ženám chybí zodpovědnost při rozhodování, jednání či chování. Matky, které se ocitly v azylovém domě, jednájí příliš emocionálně a jejich hodnotová orientace odpovídá také jejich dosaženému stupni vzdělání. Na tvorbě hodnotové orientace matek se nežádoucím způsobem podílely narušené rodinné vztahy v nukleární rodině. Brzké těhotenství a neschopnost zajistit si bezpečný a klidný domov pro své děti zavedl tyto ženy do azylového domu. Pobyt v azylovém domě se pro tyto ženy stal jediným možným řešením jejich nepříznivé situace. Matky v těchto azylových domech přetrvávají i roky a přestávají být schopné žít samostatně bez dohledu sociálních pracovníků působících v zařízení. Matky žijí ze dne na den a nejsou schopné plánovat budoucnost své rodiny, řešit své finanční problémy ani zajistit si vlastní bydlení. Jejich potřeby se vymezují jen na uspokojení momentálních tužeb, čímž dochází k postupné degradaci hodnotové orientace matek žijících v azylových domech.

Seznam tabulek:

Tabulka č. 1: Obecné kategorie a jejich deskriptory (s. 40)

Tabulka č. 2: Paní A 1977 (s. 41)

Tabulka č. 3: Paní B 1965 (s. 42)

Tabulka č. 4: Paní C 1979 (s. 43)

Tabulka č. 5: Paní D 1979 (s. 44)

Tabulka č. 6: Paní E 1969 (s. 45)

Tabulka č. 7: Paní F 1985 (s. 46)

Tabulka č. 8: Obsahová analýza odpovědí všech dotazovaných matek (s. 47 – 48)

Tabulka č. 9: Přehled všech kategorií a jednotek-výsledná tabulka (s. 48)

Seznam použité literatury:

1. BAUMAN, Z., MAY, T. *Myslet sociologicky*. Přel. J. Ogrocká, 1. vyd. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ, 2004. 242 s. Přel. z: Thinking Sociologically. ISBN 80-86429-28-8.
2. BENTOVIM, A. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*. Přel. D. Bogušovský, V. Janda, 1. vyd. Praha: Grada Publishing, spol. s.r.o., 1998. 120 s. ISBN 80-7169-629-3.
3. BUSKOTTE, A. *Z pekla ven*. Přel. M. Burger, 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008. 176 s. Přel. z: Gewalt in der Partnerschaft. ISBN 978-80-251-1786-6.
4. ČAČKA, O. *Psychologie vrstev duševního dění osobnosti a jejich autodiagnostika*. 1. vyd. Brno: Nakladatelství Doplněk, 1997. 386 s. ISBN 80-85765-70-5.
5. FORWARDOVÁ, S., BUCK, C. *Když nám rodiče ničí život*. Přel. D. Brejlová, 1. vyd. Praha: MOTTO, 2008. 352 s. Přel. z: Toxic Parents. ISBN 978-80-7246-417-3.
6. FRANKL, V. E. *Lékařská péče o duši*. Přel. V. Jochmann, 1. vyd. Brno: Cesta, 1994. 240 s. Přel. z: Ärztliche Seelsorge. ISBN 80-85319-39-X.
7. GJURIČOVÁ, Š., KOCOURKOVÁ, J., KOUTEK, J. *Podoby násilí v rodině*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, spol. s.r.o., 2000. 104 s. ISBN 80-7021-416-3.
8. HARTL, P. *Stručný psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 312 s. ISBN 80-7178-803-1.
9. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2
10. JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 288 s. ISBN 80-7178-535-0.
11. KUČEROVÁ, S. *Člověk, hodnoty, výchova*. 1. vyd. Prešov: ManaCon, 1996. 231 s. ISBN 80-85668-34-3.
12. MATĚJČEK, Z. *Rodiče a děti*. 1. vyd. Praha: AVICENUM, 1986. 335 s. ISBN 08-011-86.
13. MATĚJČEK, Z., DYTRYCH, Z. *Děti, rodina a stres*. 1. vyd. Praha: Galén, 1994. 214 s. ISBN 80-85824-06-X.
14. MATOUŠEK, O. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 288 s. ISBN 80-7178-549-0.

15. MATOUŠEK, O., KOLÁČKOVÁ, J., KODYMOVÁ, P. *Sociální práce v praxi*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 2005. 352 s. ISBN 80-7367-002-X.
16. MUSILOVÁ, M. *Habilitační práce - Teorie pedagogické diagnostiky a její reflexe v praxi*. Olomouc, 2004.
17. POKORNÝ, V., TELCOVÁ, J., TOMKO, A. *Prevence sociálně patologických jevů*. 3. vyd. Brno: Ústav psychologického poradenství a diagnostiky r. s., 2003. 186 s. ISBN 80-86568-04-0.
18. PREKOPOVÁ, J. *Malý tyran. Co vlastně děti potřebují?* Přel. Z. Lomová, 1. vyd. Praha: Portál, 1993. 156 s. ISBN 80-85282-56-9.
19. PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 1995. 292 s. ISBN 80-7178-029-4.
20. ROGGE, J. U. *Dětské strachy a úzkosti*. Přel. J. Vrátilová, 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 1999. 216 s. Přel. z: Kinder haben Ängste. ISBN 80-7178-237-8.
21. SELIGMAN, M. *Opravdové štěstí*. Přel. I. Pavlíčková, 1. vyd. Praha: Euromedia Group, k.s., 2003. 392 s. Přel. z: Authentic Happiness. ISBN 80-249-0293-1.
22. SMAHEL, R. *Domov prožít - domov vytvářet*. 1. vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská s.r.o., 1995. 154 s.
23. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 1. vyd. Praha: Portál, s.r.o., 1999. 448 s. ISBN 80-7178-214-9.
24. Zákon číslo 108/2006 Sb., o sociálních službách. In *Sociální zabezpečení. Státní sociální podpora, sociální péče, sociální služby, pomoc v hmotné nouzi, životní a existenční minimum, působnost v jednotlivých orgánech*. Edice Úplné znění, číslo 702. Ostrava: Sagit, 2009. 272 s. ISBN 978-80-7208-717-4.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Rozhovor s paní A 1977

Příloha č. 2: Rozhovor s paní B 1965

Příloha č. 3: Rozhovor s paní C 1979

Příloha č. 4: Rozhovor s paní D 1979

Příloha č. 5: Rozhovor s paní E 1969

Příloha č. 6: Rozhovor s paní F 1985

Příloha č. 7: Domovní řád Azylového domu pro matky s dětmi v nouzi Koclířov

Příloha č. 8: Struktura občanského sdružení a členská základna

Rozhovor s paní A 1977

Jaké bylo vaše dětství?

Stálo za prd. No já bych tohle to neto. Já jsem byla v dětském domově, mně umřela maminka, mi bylo deset roků. Táta s námi chodil, cestoval, nebyly peníze, nebylo to dobrý. Pak si mě vzaly lidi, bylo mi necelých jedenáct roku, ale to taky nebylo k žití. Tak jako najíst jsem dostala, ale opravdu nevím do teďka proč si mě brali. Já jsem se jich i ptala že jo, ale do teďka to nevím. **A kde by se Vám líbilo víc u adoptivních rodičů nebo v dětském domově?** Tak určitě jako u nich. Protože ty děti z ústavu jsou pak úplně chudáci. Dostanou se ven a co se životem, že jo. Já jsem se takhle mohla vyučit a nějaký to zázemí jsem měla. Ale jak vám mám říct, když odejde máma, tak to už stojí za prd. Jiná to nenahradí. Je to jenom teta. **A sourozence jste tam neměla?** Ne, právě že né, my jsme byli potom rozmístěný. Vybrali si mě, sestru právě nevzali. My byli dvě. My jsme byli v Pardubicích ve Vesce v děcáku, my jsme byli dvě prostě a oni si brali mě a ji nechtěli. **A vy máte jen jednu sestru?** Ne, nás bylo třináct dětí. Semnou je to šest a ostatní umřely. No jedna to byla sedmnáctiletá sestra, ona měla zápal plic, ale ona byla i trošku postižená. Já teď už přesně nevím co měla za nemoc. Prostě zemřela a bratr, ten měl leukemii krve, na to se mu prostě nedalo pomoci. No a ostatní, ten jeden měl něco se srdíčkem, to máma přišla do postýlky a byla mrtvá holka. **A navštěvujete se?** Jo, tak takhle občas jo. Jako aby mezi námi bylo jako nějaký pouto, to není. **A adoptivními rodiči se také nestýkáte?** Voni mně dáse říct vzali děcko, já mám ještě nejstaršího patnáctiletého kluka a bylo mi to řečený, tím že oni neměli od mala dítě jako od miminka, protože mě si vzali jako velkou že jo, dá se říct, takže si to prostě chtěli užít. Jo, prostě jaký to je starat se o mimino. No, tak dali mě před soud, měla jsem pět stání kvůli klukovi, jemu bylo pět let. To se táhlo pět let. Oni to odklepli pro ně, když mu bylo pět let. Takže ho dostali oni. Já jsem bydlela s něma a kluk byl furt na mě napsaném. Pak jsem odešla, protože já jsem ho mohla jen s doprovodem. Že by mi oni dělali dozor a mně to hrozně lezlo na nervy. Jsem s nim nemohla nikam jsem je měla furt za zadkem. No a furt mně jako předhazovali takový ty věci, jako že bez jejího dovození si ho nesmím vzít, jo a nebo jsem si ho vzala do krámu a furt byli za mnou. A mě to prostě deprimovalo, já jsem sama odešla. **A v kolika letech jste otěhotněla?** V osmnácti. Že jsem jako plnoletá byla jako tohle. **A přítele jste měla?** No měla jenže on mě mlátil a chlastal. A to jsme se rozešli. **A vy jste u něj bydlela?** No bydlela jsem u něj. Já jsem u něj byla od čtrnácti let. No já jsem šla do učení ve čtrnácti a šla jsem k němu bydlet. Bydlela jsem u něj dva a půl roku. Já když jsem otěhotněla, tak mi řekl, že není jeho. Takže jsem odešla zpátky k našim. My dokad' jsme nečekali to malý, tak to bylo dobrý. Já jsem se aji pak dověděla, že ten syn Ž, jak s ním mám, je jeho desátý dítě. Jsem dostala šok, jsem to vůbec nevěděla.

Jak jste se seznámili? No, v restauraci, v hospodě. To já jsem převážně z domu utíkala, já jsem to tam neměla veselý ani nějakou tu výchovu mi moc nedávali. Vona dělala na dráze průvodčí, to bal třeba dva tři dny pryč. Pak byla dva dni doma, to prospala a on byl takovej nijakej, takovej bábovka. No, tak jako žádná výchova. **Maminku jste měla ráda?** No, moji vlastní mamku jsem měla hodně ráda. Ona byla hodně nemocná a hlavně nesměla mít tolika dětí. To zavinil táta, že ji dostal do hrobu. On chtěl děti.

Kam jste šla od adoptivních rodičů? Pak jsem šla k sestře. A tam jsem se seznámila s tímhlectím mým manželem. Protože on moji sestru znal, ale já jsem ho neznala. Tak jsme se tam nějak seznámili a jsme tam spolu zůstali. **Jak dlouho jste tam bydlela?** Chvilku. Tři čtvrtě roku. No to jsem šla pak k němu domů, tam jsme bydleli chvilku, protože tchyně jako mě vyhazovala, on mě nechtěla. Že jsem tmavá a bůh ví, jak jsem vychovaná a takovýchle věci, prostě se mě bála, no. Takže jsme tam byli chvilku a pak jsme byli tři roky na ulici. V létě mě vždycky vzal brácha a nebo ségra nebo teta a tohle a v zimě nás vyhazovali ven. Tři roky jsme byli venku v Pardubicích na nádraží, furt spolu no. **A kdy se narodily děti?** No tak ten 2004 a syn G je 2003. To jsme se dostali do Chrudimi na azyl voba, tam to šlo, když jste byli manželé. No a tam se počal syn G, že jo no a jemu byl rok a tam od roka děcko nesmí bejt. Né, kecám. Jenom od roka tam může bejt. Tak já když jsem šla rodit, tak jsme bydleli v Hrochovým Týnci na podnájmu no a tam to nedělalo prostě dobrotu, tam byla vyčúraná majitelka, tak jsme šli k mý tetě do Proseče i s G a tam zase už se narodil P. A to už zase umřela manželovi máma, takže vyprázdnila byt, no je to blbý takhle mluvit, ale já ji opravdu nesnášela, já to říkám jak to je, Vyprázdnila byt a šli jsme do toho bytu, jenomže co udělala za věc, ona ten byt prodala, ona ho pozastavila za 250 tisíc pouze, což ta bytovka měla pětiset tisíc hodnotu, když tam byl odhadce. Ona pozastavila byt a my jsme nájem platili bytovému družstvu, ale vona tomu pánovi co pozastavila ten byt splácela tu půjčku, jo já nevím kolik měla dávat zpátky, teďka to nevím, ale my jsme o tom nevěděli, takže chlapovi se nic nedávalo, ale von byl někde odjetej, já nevím jestli to byl cizinec nebo co, protože on po pěti letech, kecám po čtyřech přijel, zaťukal, že hledá paní A, no tak že to jsem já, ale já hledám starou, ale říkám ta už umřela a že ho neznám co chce. A když to zněj všechno vyšlo, tak já jsem měla šok, protože von říkal, že ten byt se samozřejmě zabavuje, protože vona mu vysela hodně moc peněz. A ještě říkal, kdybychom mu splatili aspoň těch dvěset tisíc, tak že by na těch padesát nám počkal. Že jsme takový slušný, jenže my jsem

neměli ani korunu. Protože ona udělala moc dluhů, jo. **A pak jste šla kam?** No, to jsme se dostali na ulici samozřejmě. No a my jsme už měli tady kluky, tak jsem přespali u známých u mé kamarádky v Chrudimi, nás tam nechala přespat a druhý den jsem šla na sociálku a říkám prostě co mám dělat, že o ty děcka nechce přijít nebo takhle, tak nám doporučili tady ten Koclířov. No a já říkám, že je to daleko, že ani nevím kde to je. Prej ať na to ani nekoukám, že tady jde o ty děti. No a tak nás tady vzali. Bez manžela, no, ten spí v autě. To jsme si stačili pořídit auto na splátky teda, teď jednu dává von, ještě že ho má, protože spí v autě. A z auta chodí do práce do Přelouče. Do technických jako popelář. Tak copak já, my jsme dospělý že jo, tak člověk si to nějak tohle, ale ty děcka to špatně berou, hlavně tady ten malej. G ten je už imunní, no jo, zas nepřijel. Prostě von udělal i takovej problém protože von něco ukradl, z toho důvodu, protože jsme opravdu nic neměli doma a von kdyby nešel do práce tak jde do vězení. To ho jako drží že jo. A von bere dvanáct tisíc a šest tisíc mu bere exekuce za tohle. No a vona to tady vedoucí všechno ví, já jsem jí to řekla, teda von jí to všechno řekl. A že von se živí z bufetu, restaurace, svačiny, obědy a takhle tak mu třeba zbývá jen dva tisíce. No tak von sem málokdy jede teď už tady druhý měsíc nebyl. Tak jsou z toho děti právě takový mimo. **A jaké mají vztahy spolu?** Jo, dobrý. **A s Vámi?** Atak jsme se docela hádali, ale to bylo takový prkotiny, to bylo kvůli dětem. Protože já jsem taková mírnější a von je jako chlap. Je přísnější, tak jsme se hádali kvůli dětem, ale nebylo to takový. Pět minutek. Ale jako abychom se mlátili nebo já nevím bůh ví co, tak to ne. V pohodě.

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Já jsem ten člověk, já si prostě tyhle věci nesmím moc připouštět, protože pak je z toho člověk rozhozený a já to pak přenáším dál i na okolí a to nemá cenu. Já prostě nad tím vším mávnu rukou a žiju dál. Já jsem teda jako co se mi stalo s tím synem Ž, tak já jsem se dostala normálně na psychiatrii jako né ležet ale k doktorovi, jenže říkám kašlu na nějaký sezení já se z toho chci dostat sama. Protože jsem dostávala silný léky, hodně silná a to jsem je jedla ráno, večer. A mně to ubíralo krvinky, jenže já jsem to nevěděla. No a mně vlastně zavini ty prášky, že mám špatnou krev, špatnou srážlivost krve. Říkám já žádného psychiatra nechci, já si to prostě vyřeším sama nějak a když to řeším, tak do něčeho praštím a je to dobrý. Ale jo, vždyť od čtrnácti let se starám sama o sebe. Co jsem si neudělala to nemám a je to doted. **A syna navštěvujete?** Já tam teď pojedu v říjnu, on má svátek a jezdím tam na Vánoce, narozeniny, to já jako tam jezdím i s dětma von je má moc rád a voni ho taky. Co voni mně udělali, von utekl na měsíc a půl od nich o řekl, že bude u kamaráda, to jsem bydlela v tý bytovce. A voni mu řekli, že já jsem umřela. Von myslel do teďka, že já jsem jeho sestra. No von mi říkal na jméno furt a říká ségra tady je dobře, já se u tebe cejtím dobře. Protože já s ním mám takovej kamarádském vztah, protože když byl malej, že jo, tak to není takový jako když si ho vychováte od peřinky. A já mu říkám, vždyť já nejsem tvoje ségra, kde si to vzal? No ale já jsem opravdu myslel, že jsi moje sestra. Vždyť naše máma umřela, říkám to není žádná pravda, říkám kdo ti umřel, to je tvoje babička, moje máma, ale já jsem tvoje máma. No my jsme byli úplně hotový z toho. Úpně zmatenej on to nemohl vůbec rozkejšat a pak mi začal vypravovat, že on je trochu silnější takovej udělanější a oni mu dávali jeden čas jíst jenom zeleninu. Von nevěděl ten kluk co je to kousek masa nebo čokolády, jo prostě něco lepšího, jenže je tlustej. Oni mu to vyčítali. A on mi to řekl až když se dozvěděl, že jsem jeho máma a já říkám jestli chceš tak já tady mám, jsme jako na podnájmu, ale já tě sem můžu dostat, protože mám tady svoje, je tady všechno co má bejt i svůj pokoj by ten kluk měl a von mně řekl, že od nich nemůže odejít, že je má rád. Že ho prostě vychováli, že jim říká mámo a táto a že počká až umřou a až mu bude osmnáct, tak přijde za mnou. Ale jako byl to šok. **A máte ho ráda?** Jo. To když se vidíme, to máme oba radost. A von mě právě, jak se dověděli, že jsem tady, já jsem tady tři měsíce neměla co jíst, měla jsem tady jen opravdu trochu jídla, tak jsem jim dopis i volala jestli by mi nepomohli že bych jim to potom splatila, mně by stačilo v té době i snad tisíc korun. A vona mi řekla, že nemá peníze, přitom oni si žijou až moc dobře. Takže jí to ani nezajímá a když vidí děti, tak jim ani sušenku nedá. Dá jim včerejší rohlíky, když maj hlad, jo když jedeme od sud do Chrudimi, jak jsem si tam byla zařizovat papíry, tak jim dala včerejší rohlík bůh ví odkud. To ani nechtěli. Tak já když nemusím, tak tam nejdu, račí si počkám na kluka před školou abych tam nemusela. Já jsem tam třeba i docházela, já neříkám, ale prostě mně to tam nic neříkalo, já jsem to brala, že mám kde spát, že mi občas daj najíst, protože oni yli debilní úplně já to neumím říct normálně. Voni měli dva psi a ty psi žrali normálně kuřata, vona jom je dělala na másle a já a von s tím tátou nebo jak se řekne, jsme měli třeba párky nebo chleba s paštikou a psi normálně žrali kuře. Tak proto říkám takhle, já jsem měla ráda jenom víkendy a návštěvy, když k nim přijely, no protože se snažila, nějak se uvíst. A když jsem nepřišla přesně v šest domů na večeri, tak už večere nebyla. Přijdu třeba ve čtvrt na sedm, jo tak dobrý tak si se zpozčila, né bez jídla. **A vy jste vyučená?** No, já jsem se učila tkadlenou v Hlinsku.

Jak se Vám líbilo ve škole?

No na základce nic moc. Já jsem tam byla jediná cigánka vám řeknu a vono už tam byly takový ta narážky. Ale tak jako dobrý no, ale spíš ten učňák mě bavil. To jsem vypadla z baráku jak se řekne, bylo

víc volnosti. Bylo to dobrý. Tejdén jsem byla na intru a oni mě vyhodili, jsem se tam opila. Přišli jsme lízlý s holkama tak nás vyhodili. **A pak jste bydlela u toho přítele?** No, to jsem byla no.

Máte ráda svoje děti?

Jo, když spěj. Jo, samozřejmě, že jo.

A chtěla by jste aby se měly dobře?

No, to určitě. **Třeba aby měly nějaké vzdělání?** No, to je proto na ně tak šlapu. Aby se hlavně měli líp než já, jenomže vono je problém s tím bydlením. Bude hůř. Teď beru 5200 a 1400 na děti přídavky. Akorát tenhle měsíc jsem měla 7000 ale to jsem musela ukazovat tej bločky za školu, ale to já mám už všechno vyřízený. Platím půjčku tisíc korun. My jak jsme byli na ulici, tak jsme si vzali půjčku oba, jenomže my jsme to udělali špatně, já jsem manželovi ručila, se 100000 to je, ale psala jsem složenky, že můžu po 400 korun splácet si tu půjčku, abych nešla do vězení. No tak někdy dám 400 někdy 1000 abych to měla co nejrychleji splacený.

Co by jste si přála aby se změnilo ve vašem životě?

Bydlení. Děti mám, zdravá jsem zaplat' pán Bůh děti taky, jenom bydlení.

Chtěla by jste pracovat?

Já pracuju jenom to mám hodiny oddělaný. To určitě. Je mi jedno kde. Já jsem dělal aji v hospodě jako pomocnou sílu aji dvanáctka, já jsem zvyklá dělat. A mě to i baví, mě by tohle to zabíjelo. Když celý dopoledne sedím, já jsem i nervozní pak. **A po škole jste dělala?** Nedělal já jsem přišla do jiného stavu sním. Já jsem dodělala školu a byla jsem těhotná. Po mateřské jsem měla jenom brigády. Na stálo ne.

Kouříte? Jestli ano tak od kolika let a jak často?

No jo. To já dvacítku udělám denně. To já si balím, protože to stojí moc peněz. Občas i koupím tu krabičku. No od dvanácti let kouřím. V deseti jsem to zkusila jaký to je, ale od dvanácti fakt hulím.

Pijete alkohol?

Ne, ne. To si dám jenom symbolicky. Já to nemusím. Tu cigaretu jo a to kafe hodně.

Jak trávíte volný čas se svými dětmi?

No, buď jsme venku vám řeknu a teď hodně s tím klukem tu školu. A syn P ten je Vám takovej, on mě ani nepotřebuje k hraní. Ne von si veme tužku a von si s ní vyhraje. Von si sám vyhraje on je i takovej, že se straní.

Máte nějaké záliby?

Já ráda čtu. Hlavně né horory to já nemám ráda. Třeba o spisovatelích jak je. Teď byla třeba ta třináctá komnata kniha, já jsem si ji taky zakoupila. A ráda to čtu takovýhle věci.

Docházíte pravidelně k lékařům na preventivní prohlídky?

Gynekologa? Né. **Zubaře?** No, to vůbec. To se bojím. **Obvodního lékaře?** Tam jdu, když mi je nejhůř.

Dětského lékaře? S klukama jo, to oni maj všechno v pořádku. Na sebe kašlu.

Čím jste chtěla být, když jste byla malé dítě?

Do cirkusu jsem chtěla. Já jsem byla hrozně ohebná. Já jsem udělala přemet, jak takhle vidíte ty moje děti jak blbnou, tak to jsem byla já. Ale já jsem ve třinácti letech udělal kotrmelec a zlomila jsem si nohu. A od tý doby, teď ho udělám stěží a lituju toho, protože jsem do toho cirkusu chtěla, mě to bavilo. Tady ty blbosti.

Seřad'te následující pojmy podle Vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Děti, zdraví, bydlení, práce, peníze, partner, vzdělání. Partner je na posledním, já nevím jak Vám to mám říct, jako je potřeba, ale potřebnější jsou tady ty věci.

Co pro vás znamená pěkně strávený večer?

No kouknout se na televizi v klidu, kdyby to šlo si tady zakouřit, vypít si kafíčko. Ne, tak nějak ten klid. Děti spěj, neřvou.

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi udělala?

Asi bych si je uložila, tady do kanceláře.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

To bych si našla nějaký bydlení. Někakej podnájem.

Rozhovor s paní B 1965

Jaké bylo vaše dětství?

Já jsem bydlela, já jsem vyrůstala celý život v dětském domově. Já jsem rodinu neměla, protože vlastně já sem se narodila jako poslední a maminka mi u porodu umřela. Takže já jsem nejmladší ze všech, takže jsem vyrůstala v děčáku. A nebyla jsem sama, bylo nás asi podle mího, byla tam i sestra semnou a ještě jedna sestra v děčáku, tady v Brně. Takže tam jsme vyrůstali, jinak zbytek rodiny neznám, víte jsem nebyla s něma. Takže příbuzenstvo neznám. A je v Náchodě, ta je o dva roky starší, ne vo tři a L ta už je dospělá. Nevím. **A v dětském domově to bylo dobré?** Jako víte co, co z toho, postarali se o nás, dali nám najíst a takový, jó, ale byli na nás dá se říct jakoby zlý. Hodně nás tam mlátili, jo. Nebylo to takový jako u rodičů. Já třeba nařežu dětskám, protože mě zloběj, ale večír si vzpomenu a je mi to líto. Protože to jsou furt moje děti, jo. Ale tam to nikomu líto nebylo, my jsme jako byli, jenom že jsme tam museli bejt, jo že se o nás někdo staral. Ale nevím, nelíbilo se mi tam. A zaplat' pánbůh že jsem tam vyrůstala, kdybych tam nebyla tak nevím jak bych dopadla, víte co. Zas jako za to jsem ráda.

Se sestrami se stýkáte? L je v Náchodě, tak tu tam vidívám, když tam přijedu a další ségru mám na Slovensku. No a tam taky nemůžu já jsem tam byla jednou, jako pro moje děti to není, když tam jdete jo. Protože vlastně jak se říká na Slovensku je bída, je to tak. Tam prostě žijou lidi, ty co maj, ty co nemaj moc, to je prostě bída, bídu maj. A to není pro moje děti. Vlastně oni tam topěj v kamnech, jo dobře já jsem taky topila, bydlela jsem ve starým baráku. Aji je celkově bída na to jídlo. Na to všechno a já. Když se to veme, tak tam bydlí hodně romáků po kupě a zas to by nebylo pro mě takovýhle bydlení. A tak tam bydlí moje sestra nejstarší. **A v kolika letech jste odešla z dětského domova?** To mně bylo patnáct. Pak mě odvezli do Náchoda na učňák. Já jsem se vyučila přadlenou. Jsem se učila dva a půl roku, jsem vyučená přadlenou a pracovala jsem jako, dokud to neskončilo, ta tepna. A vono vlastně, když jste na učňáku, tak ten učňák vám platí určitý ty, tak tam musíte odpracovat určitý roky, že jo. Aby jste ty prostředky co do vás dali, tak aby jste to zase vrátila. Tam jsem byla po celou tu dobu, co jsem se vyučila, že jo. Potom jsem tam začla pracovat, dostala jsem bydlení, bydlela jsem na ubytovně, děti se mně narodily. Já mám ještě jednoho syna. Já jsem bydlela na ubytovně a narodil se mi syn, mám ještě jednoho syna M. Tak jsem potom šla bydlet na Babí, tam jsem dostala čtyřku kategorii, tam kde se musí topit a to. **Co to je Babí?** To je v Náchodě jako takový byty starší. Tam jsem bydlela no a pak jsem šla po mateřský dělat zase a narodily se mi tady ty dvě děti že jo. **A ty děti máte s jedním partnerem?** Ne M mám s jedním a tady ty dva mám s tím jedním. **A kde máte syna M?** On je teďka jak se to říká, von má v Semilech rodinu, ale teď je ve výkonu trestu. On má dítě, má a má ženu. **Kolik má let?** Má dvacet čtyři roků. **V kolika letech jste ho měla?** Ve dvaceti pomali. **A měla jste ho ve vlastní péči?** Ano ale já jsem, né že bych to prostě žila s přítelem jedenáct let a on M neměl otce napsaného, on byl cizinec. Takže on napsal otcovství, takže jako tady má tátu v Náchodě taky. Který jako nebyl jeho, ale vzal si ho na sebe. Že se o něj staral od malička od peřinky. **A kde jste bydlela?** Tam jsem byla jako pod tepnou na ubytovně. Tam jsem bydlela. Tam musíte bydlet sama, nemůžete mít přítele, tam někde s ním bydlet. Potom jsem bydlela na nádraží, jak je pracovní úřad, pracovní úřad se tam udělal, to skončilo, ta ubytovna a já jsem dostala byt, protože jsem otěhotněla, že jo. Tak jsem dostala bydlení na Babím a než jsem dostala bydlení, protože já jsem neměla bydlení, tak kluk byl měsíc v kojeneckým ústavě. Sem ho tam musela dát, protože jsem s ním neměla kam jít. Dostala jsem bydlení, všechno jsem si zařídila, vybavila, co byla postýlka pro něho a takový důležitý a sociálka mi ho dala vlastně. Já jsem měla všechno v pořádku, tak jsem si ho vzala a vyrůstala a on vyrůstal na Babím. Tam jsem ho vychovala, jeho. **A kde jste bydlela potom?** Pak jsem bydlela na azylovým domě v Náchodě, přišla jsem sem předtím jsem tady taky už jednou byla. Já už jsem jednou tu bydlela. Vodešla jsem po třech měsících, myslím tři měsíce asi jo. Vrátila jsem se potom zase, protože tam mi to skončilo, rok byl. No a teď jsem tu. **Jak dlouho bydlíte po azylových domech?** Já už předpokládám, tam to bylo, před tím to nebylo na rok, před tím to bylo na dobu jak to šlo. Tak v jednom kuse dva a půl v Náchodě, pak jsem šla jsem na tři měsíce, teď zase tady bydlím a jak to bude dál nevím? Tak tři, čtyři roky. **Stýkají se děti s tátou?** Ne voni ho nemusej. **Takže nemají dobré vztahy?** Ne. **A vy s ním vycházíte?** Já jsem ráda, že mám klid od něho. On nebyl dobrej, on pil a mlátil nás. **A vy jste spolu bydleli?** Ano v jednom baráku. A toho nejstaršího syna jak mám M taky mlátil. A docela ho jako týral, jo. Takže jsem od něho odešla, byla jsem ráda. Ale jeho taky zavřeli do výkonu trestu, von byl vícekrát trestanej. Ten druhý, co s ním mám děti. On byl vícekrát trestanej a taky ho zavřeli do výkonu trestu no a já už jsem si s ním aji dopisovala a nic. Byla jsem ráda, že máme klid s M. **Jak jste se seznámila s prvním přítelem?** To nevím to už si nepamatuju. **A s tím druhým přítelem?** On bydlel na Babím jako my. **Takže ne vycházíte ani s jedním?** Ne, jako on je hodnej tam ten, S ho má rád, je hodnej, ale já nevím neozval se už dlouho, nevím jestli s ním něco není, nevím. **A se sestrami se stýkáte?** Málo.

Jak se Vám líbilo ve škole?

Mně ve škole? Jako, jo. Na učňáku taky, to bylo úplně o něčem jiném, že jste neměla starost o děti. A měla jste starost jenom sama o sebe. Přišla jste ze školy udělala jste si co jste měla a měla jste volnost. A teď jenom máte v hlavě ty děcka. Odejdou do školy a říkáte si, co mám udělat? Co teď, co tamto. Jó a teď furt se rozčilujete, protože ty děti taky nedaj pokoj, nejsou v klidu. Takže furt to ve vás buší.

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Já ne.Hm, ne. V dětském domově, tam nás dost mlátili. Tam nás hodně bili, no.

Jak jste se dostala do prvního azylového domu?

Takhle to je. Já jsem totiž onemocněla, to byl jeden problém, tam bylo na topení, nebyla tam teplá voda a tak to nebylo pro mě vyhovující, to byl jeden problém a druhý problém, my jsme tam měli dluh na bydlení a to bylo na Babím. To byl normálně byt od města. A jednu dobu se přestalo platit, protože pan A hodně pil a takovýhle, takže nebylo na nájem. No tak nám dali i soudní vystěhování z toho bytu a druhá věc bylo, že já jsem tam stejně nemohla bydlet. Ze zdravotních důvodů by to nešlo. Protože voni, původně mi sociálka chtěla odebrat děti, jak jsem byla nemocná, do děckýho domova, ale já že tam mám sestru. Moje sestra si vzala opatrovnictví, ano toto si vzala a po tu dobu co mi vždycky bylo špatně a to, tak se o ně starala. A byla u mě celou dobu. A když jsem skončila s těma chemoterapiemi, a už to nějak šlo, tak jsem šla normálně do práce. **Sestra se Vám starala o děti?** Jo, ale byla u mě v bytě. Já bych bez nich nemohla bejt, takže byla u mě. Já jsem na to dohlédla, protože ona s těma malenkejma dětma neumí. A pak jsem šla do azylu.

Máte ráda svoje děti?

Mám, i když třeba se vztekám na ně, řvu, jsem na ně i někdy zlá hodně a nebo třeba že je řežu, když mě rozčilujou, ale jako nedokázala bych si představit bejt bez nich,. Já nepotřebuju chlapa, ne, ale ty děti kdybych u sebe neměla, tak by to byl pro mě asi šok. Už to je to, že vím, že je mám, že jsem je porodila, že někoho mám, když už nemám nikoho jiného, tak aspoň je..A druhá věc, vím, že jsou na světě, že se o ně musím starat a za druhý bych bez nich nemohla bejt. Nemohla, mně by hodně chyběly děti. Hodně třeba zloběj a už říkám, už to zase začne, ale když se zase objevej tak mám, nevím. Udělej mi tady třeba binec jo, nebo syn K mě neposlouchá a nebo nechce tamto dělat a tam to, ale zase si furt říkám jsou to moje děcka,jo. Nebo K seřežu večír, když mě štve, tak ho seřežu kolikrát. A večer ležej spijej a já nad tím přemýšlím a říkám si, má to cenu ho mlátit? Když vidim, a je mi to líto, víte co.

Chtěla by jste aby se měly dobře v budoucnu?

Jo. Jako já bych chtěla aby měli lepší život než já. Fakt lepší život. Aby se měli líp než já aby nepoznali co já.

Chtěla by jste aby měly vzdělání?

To je samozřejmý. Aby se vyučili aspoň.

Co by jste si přála, aby se změnilo ve Vašem životě?

V mém životě? Já nevím, já prostě bych chtěla, né na sebe ani koukat, ale spíš pro ně. Prostě to nejlepší co může bejt, chápete to, aby když nemaj tátu a maj jenom mě, tak né jenom, že jím koupím, dám a to ale aby bylo bydlení svoje vlastní, aby děcka né zažívaly azyly ale aby měli svoje, že jo, jenomže já na ten byt nárok nemám, dokud se tam nezaplstěň ty úroky. Až se doplatek ty úroky, co tam byly, tak potom teprve můžu zažádat o byt. A nemůžu prostě teďka.

Chtěla by jste pracovat?

Já bych mohla, šla bych, ale nemůžu s tou rukou, nevím jak bych mohla jít dělat. Já totiž jak mám po operaci, jak mi to tady vzali, tak mi to vybrali i tady. A já když se přemůžu, tak mi ta ruka hodně otká a bolí mě. Já jsem měla plnej, ale teď mám částečnej, že jo. Právě proto teď ty tři měsíce jsem nebrala nic a teď teprve snad dvacátého už bože bych měla dostat důchod zpětně. No ale nevím, ještě mi nepřišel žádný papír. Ale jinak přes pět let jsem měla plnej. A vona mi řekla teda na důchodovým, kdyby nedej bože se to vrátilo, takže automaticky mě přeměňej na plnej zase. Ale já už nechodím na chemoterapie ani na to ozařování, léky už taky neberu žádný, protože já jsem brala každý den. Já už to mám pět let za sebou. Vlastně já jsem byla na operaci tady, tady a zadek mi sebrali. Já už nemůžu mít děti, jó a za prvé já už nemenstruuju a zaplat' pánbůh že už ty děti nemůžu mít, já jsem ráda. Protože zbytečnost dělat si plno dětí a nemít na to a neumět se o to postarat pořádně, mně stačej ty dva. Mám dost co dělat. Já nepotřebuju víc.

Kouříte? Jak často a od kolika let?

Kouřím. Já kouřím od osmnácti a vykouřím, já nevím, já to nepočítám. Málo kdy si koupím cigarety já spíš kouřím balený ano. Nepočítám to.

Pijete alkohol?

Ne. Fuj, fuj. Toho bych se nedotkla ani bohovýho. Ne já jsem se paní dvakrát opila. To syn K měl křtiny, křtili jsme ho tak jsem se opila. A to bylo teda hrozný. To jsem dva dny chodila s hadrem na hlavě jak mě bolela hlava a nebyla jsem schopná fungovat doma, takže alkohol se mi protiví. A potom jsem se opila na svoje narozeniny? Když mně bylo osmnáct? Jinak se mi hnusí alkohol. Smrdí mi to.

Jak trávíte volný čas se svými dětmi?

Já my tady občas hrajeme hry, když je to zabaví když ne, tak chodíme hodně často na počítač. Tam s něma musím sedět hodinu. **A vy máte nějaké záliby??** Já ráda pletu. Ano, ale na to pletení taky moc času není.

Docházíte pravidelně k lékařům na preventivní prohlídky?

Né já tam chodím jenom když mám problém a nechodím pravidelně otravovat, já to nemám ráda chodit po doktorech, jakmile se dostanete k doktorům tak tam chodíte furt. Furt tam chodíte vymrzovat s něčím. A to nemám ráda. Ale jinak co se týká prohlídek musím chodit na onkologii. Takže teď mám jít zase v listopadu. **Na gynekologii chodíte?** Tam chodím taky, protože jsem vybraná. Ale to jenom vždycky, když mě pozvou. **A k dětskému doktorovi?** S dětma, jenom když je preventivní prohlídka. A to mně Iva vždycky pozvánku kdy mám přijít, tak to jo. **A k zubaři?** Ne. Já se bojím zubaře. Já mám strach ze zubaře. Si čistím zuby ráno a večír. A zuby se mně normálně rozpadaj. A někdo si je nečistí a funguje to u něho, to nechápu já si je čistím furt, furt jedu a bolejí mě kolikrát.

Seřad'te následující pojmy podle vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Děti, zdraví, bydlení, vzdělání, práce, peníze a partner není potřeba. Já to umím i sama se postarat o děti. Nepotřebuju k tomu chlapa. Aby je likvidoval.

Co pro Vás znamená pěkně strávený večer?

Já si pustím televizi, když děti jsou v klidu a koukám na televizi a jsem nejvíc spokojená. Já nechodím ani na zábavy ani na nějaký diskotéky, to mě nebaví. Nebaví, mě z toho bolí hlava,. Když slyším rámus. Takže to na mě není. Já spíš sem spokojenější, když si vypiju kafe večer, když děcka ležej už, vykoupou se a jdu si lehnout a oni ležej už a koukáme na televizi a je mi líp než nějaký ven vycházet a tam zábava. Na to nejsem.

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi dělala?

Já nevím, nad tímto jsem nepřemýšlela. Kdybych vyhrála nějakou korunu, tak nevím asi bych šla děckám něco koupit to určitě, já nevím, možná že bych i něco schovala, tam co se týká kancelář, nevím, koupila co potřebuju, nějakou tu sladkost aby měli.Nevím, nevím, nad tím jsem nepřemýšlela.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

Jo tak to taky nevím. Co bych s tím dělala. No to nevím, nevím. Ne, já nad těmato věcma nepřemýšlím, co se týká peníze, protože co já dostanu, tak já udělám abych měla pro ty dědcka.Takže si vlastně schovám do kanclu a když potřebuju, tak si vezmu. Ale nad takovejma sumami jsem nepřemýšlela nikdy. Já bych si to ani nedokázala představit co bych s tím dělal, protože takhle mám dost problémů, dluhy a to, takže jsou dost problémy, tak ty peníze by víte co to pro mě není podstatný. Pro mě je podstatný, že je bydlení, že je co jíst, že jim můžu koupit a nad těmato věcma nepřemýšlím co se týče peněz abych někde vyhrála nebo něco. To ne.

Rozhovor s paní C 1979

Jaké bylo vaše dětství?

Já jsem vyrůstala u rodičů. Dětství bylo tak normální. Mám čtyři sourozence. Tři sestry a jednoho brácha, ten je nejmladší. No a takhle co se týkalo výchovy nebo ten duševní režim, všechno bylo. Úplně bez problémů. Tatka vlastně celý život dělá my jako ani nevíme co to je aby šel do hospody. Prostě takovej domácí typ. Mamka vlastně taky celý život dělala. Akorát když se jí pak narodil mladší brácha, tak má na něho ten pečovák, protože on nedoslýchá, špatně mluví i a má i tu psychiku trošku i po pozadějce, no takže je vlastně doma, ale jinak takhle z tohoto důvodu. To jsme bydleli v bytovce, byl to od města byt, teď vlastně taky bydlej od města v bytě.

Ještě se stýkáte se sourozenci?

Jo, ale málo. Se sourozencem, teď jsem vlastně o víkendu byla u jedny sestry co je o rok starší. Tak jsem tam byla. Jako zase nejsme takový, že aby jsme se každém víkend viděli nebo každou chvilku prostě otravovali. Prostě jednou začas.

A s rodiči?

No s rodičem tam to je takový, že já nevím. Jako mamka prostě je taková, že když řekne, že pračka je růžová, tak každému to prostě musí přikejvnout. Jakmile se jí řekne něco v protikladu oprávněně, tak už to je špatný, takže tam je pak třeba půlroční pauza a zase se třeba pak dáme do kupy a zase se spolu pak kamarádíme. Je to prostě takový..

A tak jste odešla kvůli mamce?

Ne já jsem otěhotněla s dcerou H a devět měsíců jsem tam vydržela bydlet u rodičů, ale bylo to z toho důvodu, že já když jsem musela odejít, tak to bylo z toho. A tenhle ten nejmenší bráška prostě, jak se to točilo kolem něho, tak se to pak začalo trošku točit kolem H vlastně my jako rodina no a nemoh to nějak překousnout, tak mně ji dvakrát chtěl jako trošku víc ublížit než normálně. No tak jsme se domluvili, že si prostě najdu podnájem a že se prostě osamostatním a vono jako k životu to nebylo špatný.

A v kolika letech jste se odstěhovala?

V devatenácti.

A co přítel, co jste sním měla dceru H?

Ten jak se dozvěděl, že jsem těhotná, přišla jsem s kartičkou za ním do práce, to měl odpolední, no říká, tak že jo že jsem těhotná, prostě chtěl všechno úplně fungoval, pak když vlastně, jo že přijede, byl čtvrtek, to si pamatuju. Já jsem přišla za ním a říkám no tak já přijedu v sobotu oslavíme to koupíme plno, no prostě už začal řídit. Říkám né to zas tak nepřeháněj a tak v sobotu se můžeš stavit že jo a tohle. Von jako nežil u mě žil v Polsku a u rodičů no jo jenže já jsem odešla, on řek mistrovi, že jde na malou a už ho tam mohl čekat. Řek prostě mistrovi, že jde na malou a utekl z práce. Do Polska domů, ukončil to tam takhle šeredně no a my čekáme tohleco a nic v práci se mě přišel zeptat mistr že kdepak je on a tohle no a já říkám no tak já vím stejně jako vy. Jsme se pak soudili, když se pak H narodila, prostě ho babička nebo co to bylo že nemůže mít děti a takováhle. Pak jsem mu jako pohrozila, říkam hele jestli takhle to nepůjde po dobrým tak to bude po zlým, nevěříš. Říkám tak se udělej krevní zkoušky, říkám H je na to připravená měsíčně, že jo bylo jí devět měsíců, říkám jestli chceš můžem na to jít říkám jestli se na to finančně cejtíš, abys to všechno platil a hradil, prosím já vím že na milion procent, že to je tvoje, protože jak se mile kouknu na tebe a na ni to je originál no říkám ta má po mně akorát spodek možná a jo. On teda každému říká že mi je hodně podobná, ale když takhle vidí jeho, tak to je originál. No tak se trošku lekl no tak uznal prostě všechno, no ale to bylo tak celý. Pak vlastně sedum let jsme se neviděli pak teda se ukázal po sedmi letech. Já sedim před barákem, to jsem měla ještě od města byt a takhle cigáni jsou zvyklý no tak před barákem sedí, já vím že je to šeredný prostě, no tak sedíme na takovým schůdku kafujem večer nad večer že jo a teď jsem viděla to auto jeho takhle na to koukám říkám dobrý asi už mi hrabe. Tam sousedka na mě říká, co ti je: Já nevím asi jsem viděla zázrak nebo co. Asi jsem viděla H tátu, ale říkám to je blbost a ona, tak to asi jo no. Pak jsme šli do Plusu do krámu, pro pečivo na ráno potkala jsem jednu ženskou, říká hele mám pro tebe dopis. Říkám dopis a jaký? Od H táta. Tak říkám už to začíná mít nákou svoji souvislost. Teď že jo mi dala ten dopis, teď vidím jeho písmo teď i to jeho psaní, no říkám je to on, telefonní číslo, tak jsem vytočila telefonní číslo. Říkám no přijed' popovídáme si za těch sedum let co jsem s točila v sobě, tak teď to dostaneš i s navijákem. No tak přijel, to byla rychlost, než jsem došla domů, tak už byl před barákem, že někde šaškova, že. Však to bylo vlastně. To se v tu chvíli odehrálo prostě všechno. To projetí, ten dopis, zavolat, přijel. No řekla jsem mu, říkám a ty jako chceš tady co po sedmi letech? Já jsem si to všechno uvědomil. Po sedmi letech sis to všechno uvědomil. No už dřív, né jako teď hned že jsem si to uvědomil. Říkám mu poslouchej za těch sedum let ty nemáš nárok na nic ani vidět ani mluvit nic. Tam si sedni zpátky do auta a odjed'. Říkám nebo tě tady udám, že mě obtěžuješ. Říkám, to se nestydiš? Zahodil si zodpovědnost, nechal si mně tu

všechno, ve všem samotnou a teď si přijdeš do hotovýho? Já jsem taková, že prostě, já mám ráda jednání do očí prostě na rovinu. Vobčas jako jak to mám říct tu dobu vlastně když přijede, protože H je taková vona třeba breptá jako já o něho nestojím a tohleto jo, ale přitom tady někde to je. No tak jí to neberu, říkám hele máš dole tátu, chceš ho vidět a nebo ne a i to vidím, říkám tak běž a pobav se sním, však nikdo tě nenutí že jo, tak jestli chceš běž, no tak jde že jo tak se sním prostě pozdraví ale říká mami ale musíš tam být se mnou, sama nejdu. Říkám jo, v pořádku, tak to víš že bych tě nenechala né nebo tohle. A von je teďka v Anglii. Přijel za náma do Náchoda na azyl, že jo a že jako holku by chtěl vzít na prázdniny nebo na ten tejděn čtrnáct dní vzít jako tam, říkám jako ty ses zbláznil nebo co? Říkám stojíš nohama na zemi? Říkám tak ty jako cizej chlap přijdeš za mojí dcerou a řekneš mi takhle tohle to? Já jí sbalím věci a pošlu ji, říkám nic jestli chcete můžete jít někam na pohár nebo si sednout, pokecejte si co a jak, šmytec to je všechno co já dovolím.

A vy jste si sama našla podnájem, když jste měla dceru H?

Tam to bylo, že když jsem odešla od rodičů tak ten byt byl v podnájmu, to byl čerstvě odkoupenej od města, no tam jsem vydržela čtyři pět let asi no pak tam bylo nevyhovující bydlení pro nás, tam byl vlastně záchod o patro a půl níž, kolikrát holka potřebovala na velkou a prostě to neudržela jo a nestihla to. Tak jsem si zavolala sociálku, říkám pojďte se podívat já už toho mám dost, prostě s holkou tady takhle žít nemůžu, to prostě nejde. Říkám topení je tady náročný, říkám koupelna tady není, říkám s tím záchodem problémy, říkám já už jsem prostě unavená tady z toho žití a sociálka teda věděla, že jsem řádná. Navíc s břichem jsem si malovala jo sama. Já chlapa ve svý podstatě nepotřebuju. No takže věděli, že i platím nájem všechno, majitelka se mnou spokojená. Říká paní, jestli chcete dostanete od nás byt městským. A oni mě vlastně upřednostnili. Tam jsem zůstala, to bylo vyhovující, jenže mě nikdo neřekl, že v prosinci se chodí na obec abych si zažádala o nájemní smlouvu, tam se to obnovovalo každým rokem. No a takže vlastně jo a po novým roce vlastně v tom lednu skončily sociální byty a nastaly obálková metoda (Sociální byt bylo to že jste si dala žádost a čekala jste že dostanete od města nějaký byt, ale to už nebylo, to skončilo tenhle systém a nastal takovej, že po novým roce začal takovej systém, že to bylo, že tam bylo obálková metoda, jakoby dražba na byty, kdo dá víc, no jenže já už jsem na tohle to neměla, že třeba někdo mohl dát plácnu patnáct stovek, někdo mohl dal třeba pět tisíc, jo, kdo dal nejvíc, tak ten vlastně dostal ten byt. Mezitím já jsem si našla teda bydlení, já jsem si mezitím našla no nebo našla přítele, to mám tady syna I s ním. **A máte ještě jednoho syna, ne?** Syna L. **Toho jste přeskočila.** L to bylo v tomhle tom bytě, než jsem šla do toho městského. V prvním bytě A to bylo tak, že. No tak tam nastala taky známost, což je prostě von byl, žil jako s ní ženatej jako druh a družka no a prostě byl takovej frajer, že mě tahal do Trutnova, jo že abych mu věřila, že fakt je jako sám no a pak už jeden mě teda hodně litoval, protože věděl že prostě, hodně mě bral, říkal, hele ty seš řádná ženská ty si to prostě nezasloužíš aby von s tebou takhle jednal já ti pravdu musím říct. Tam prostě takovej humor jo ze strachu: jen mi neříkej že má AIDS nebo něco nebo mě trefí. A von To zas ne, říká ale má děti a ženu. Říká a abys mi věřila, tak tě vezmu do Trutnova a přesvědčíš se, říkám a ty chceš aby mě trutnovačky zabili, ne? jestli já se tam takhle ukážu? Říká né, pudeš jen tady pod okno, já ti jen říkám, že ty si to prostě nezasloužíš. No tak jsem tam jela, koukla jsem, žejo prostě pravda, říkám no výborně. Von se to nějak dozvěděl přijel a prostě žejo, že s ní nechce být a začal mě prostě těžký voblbavačky, jenže mladá pitomá holka žejo. I když jsem se jednou spálila, já jsem se po druhý nechala spálit. Ale tak já z toho mám hezký výsledky, že jo mám za to zdravý děti hezký a tak. **A syna I jste měla s kým?** To bylo s D, ten teda už jako. **A ten se stýká se synem L?** Ne. Jo s L, ty se stýkaj, ten se stýká i s babičkou i s dědou vod jeho strany. Tam je zas trošku takovej větší charakter v tom, že prostě i když má tu ženu nebo tu družku děti, tak prostě přijede se všema synama, přijede za ním a jeho máma táta přijedou, jezděj za ním i jeho bráchové, jako tam to je hezký říkám proč bych mu to měla zakazovat a brát. Říkám to je zas blbost protože vlastně syn L si to nezaslouží už tím že je hrozně citlivě kluk a takovej charakterní a všechno takže jako nevidím abych jako. **A do otce dcery H jste byla zamilovaná?** No jako já neříkám žejo tak něco co tam bylo ale těžký zamilování určitě ne, tam to bylo trošku, že ještě když bydlel ten měsíc u mě v Hronově a pak jsme teda říká, hele nák si s tím nelámej hlavu, já teda v Náchodě mám byt pudeš bydlet ke mně a bude to dobrý všechno. Říkám tak jo a tak jsme tam šli a tam se ukázalo co je v něm, že prostě těžkej feťák, domácí násilí, no a bylo to. To už jsem byla těhotná. Tak jsem musela utéct na policajty žejo tam jsem prostě řekla já nic udávat nebudu nic takovýho říkám já jenom chci vytáhnout děti z toho bytu a pryč od něho. Paní, říkám ne já vám to vysvětlím tak. Já když ho nechám zavít on se za dva tři roky vrátí zpátky a zabije mě. Říkám já na něho pudu psychicky. On si odvykne jo, najde si nějakou kráčmeru mladou a budeme mít svatej klid a já můžu svobodně chodit. A taky to vyšlo, taky to tak bylo. Akorát že teďka ho naháním kvůli těm soudům, to asi už víte, ne? Že se soudím o I. **A kdo chce syna I?** Ne von ho vůbec nechce, von nechce ani uznat otcovství. No a soud už žádá ode mě abych stáhla, ten návrh na otcovství, ale advokátka říkala, paní B i kdyby to stáhla paní soudkyně my to obnovíme. Říkám tak jo, jsem ráda, že jste mi tak poradila. No a už to vlastně trvá dva roky. **No a kdo ho tedy chce?** Cizí rodina. A to byla ta paní ještě taková frajerka, že řekla při posledním stání, paní soudkyně já chci požádat

od vás, že se to hrozně táhne, jestli by si ho mohla brát na víkendy. Já myslela, že tam omdlím normálně. A soudkyně jí řekla, jste příslušník rodiny, ne, takže se nechytáte paní H. **A to je úplně cizí paní?** Tak tak tak, přesně. **A proč ho chce?** Ona má s manželem děcko jedno, ale vona mu ona se mu s prominutím zahejbala. Jednou otěhotněla a řekla. No. Já mám svatej klid v tomhle tom. Chlapa nepotřebovala. **A Jak jste se dostala do azylu?** Pak jsem do Hronova jela za pěstounskou rodinou, s kterou se znám už dlouho, už vlastně ze školy. Tak jsem se šla poradit vlastně co mám dělat, že nechci přijít na ulici, žejo, nechci přijít o děti. A říkala mně v Náchodě na azylovým můžete zůstat pokud vám nedal pokoj, říkám já vás musím dostat co nejdál, v Pardubicích mě nevzali protože jsem měla Náchodské kraj a tak mě vzali do Hradce. Tam vlastně byl první azylák.

Jak dlouho bydlíte po azylových domech?

Se synem I, pak tři čtvrtě roku v Náchodě, pak ten rok zase v Hronově, v tom stejným podnájmu jak jsem bydlela poprvé, pak majitelka se zbláznila, pak jako odkoupila od té majitelky první byla druhá majitelka, platila jsem všechno tam prostě vyhazovala, vona se vobohačovala s tím, že vytahovala od lidí kauce, nechala je tam třeba měsíc, půl roku a ven a zase to takhle bylo, prostě rejžovala na kaucích. A tam vlastně ta paní Š zneužila mojí situace že jsem málem zůstala na ulici, ale paní H mě vzala a tam byl vlastně ten krok, že. Já jsem šla za tou paní.. a říkám máte něco z Náchoda? A tak jsem vlastně šla taky s paní H touhle paní za paní Š, řekla jsem, že prostě pod násilím, prostě bylo to pod násilím prostě, protože ta situace co nastala, že jsem málem zůstala na ulici, tak jsem žejo dala taky souhlas k tomu právě k tý k tomu osvojení. Rozumíte mi? Aby paní Š měla syna I. Jenže to bylo tak že ženský mi řekli na azylu, že prostěPANÍ PLÁČE.....UTĚŠUJI JI ...Promítám takhle celý život. Tak proč se to táhne dva roky? Proč to prostě neukončej. Já prostě ten den jak jsem dala ten ústní souhlas jenom ústní já jsem nic nepodepisovala. A já jsem ještě za hodinu dokázala sehnat a vyřešit tu situaci a nemuselo se tohle absolutně stát, protože vedoucí řekla když nemáte na nájem my tam dáme oznámení příští měsíc to zaplatíte, ale ženský mi řekly že když se tam nezaplatí nájem, že mě tam prostě neveme. Já jsem ještě rychle chytla telefon z kanceláře tam na azylu a říkám paní H já všechno odvolávám, já všechno stahuju, říkám já prostě si kluka nechám já jsem vyřešila situaci, já ho nedám nikomu to je můj kluk prostě a vona ještě se zachovala po telefonu, že je prostě našťvaná, nějaká černota v tom prostě je. Je protože vona už ten návrh tam měla podaným jenom čekali na tu moji krizi. A já to nemůžu dokázat. Špinila mě na soudě, že jsem děti nechávala samotný, že jsem chodila trajdat, že jsem byla devět dní v Německu, když si hlídala jenom toho I ty svině kde byly ty dvě děti? Kde? Říká já nevím, takže takhle to tam ona zahrála. Takhle mě potopila. Ještě všude mě špiní, že já jsem na ní udělala podraz, že jsem jí celou dobu kluka slibovala, jak kdyby ten kluk byla hračka. Ale všechno tohle to jsem na soudě řekla. **A teď jste v azylovém domě, protože je to nejlevnější?** Je a teď vlastně jsem ještě pod ochranou. Kdyby bylo nějaký bydlení tak já ani na žádný nemůžu jít. Já jsem tady vlastně pod dohledem, že mě můžou dokázat, paní B se stará. Já jsem teď dostala nedávno taky dobrou šanci do Anglie, jo tady ten od dcery H táta. On tam už bydlí tři roky. Říká budeš bydlet u mě, protože on má velké barák budeš bydlet tam, máš tam i práci já dělám mistra, děti pudou do školy K pude do jeslí. Jenom na dvě hodiny budeš chodit do práce abys mohla žádat na bydlení. Říká A já teď nemůžu aby si nemysleli, že jsem unesla kluka nebo něco takovýho. Říká jen co to skončí, mě už tady nikdo neuvidí. Protože tam se postavím na nohy, vemte si tady nemáte na školy ani nic, teď budou stahovat dávky a z čeho my budeme žít, jo tam vlastně polovinu zaplatíte a voni vám to ke konci školního roku zase vrátěj. Děcka si můžou udělat řidičáky, školy maj tam nějakou budoucnost. Tady prostě není nic, fakt není tady opravdu musíte bejt těžce za vodou aby jste mohla dát nějakou budoucnost. Jestli budeme jenom takhle tak v životě nebude nic. I já bych se tam postavila na nohy. Takhle to nejde prostě živořit furt. Já nejsem náročná ženská, já to nepotřebuju k životu, nějaký zlata, značkový věci, prostě hlavně že maj děti základ, že maj co oblíknout a já jsem spokojená.

Jak se vám líbilo ve škole?

Napohodu. Já mám říká se základka ale já mám chodila jsem do té zvláštní školy. A pak už nikam

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Já vám řeknu tak, že prostě, když H bylo dva roky nějak tak, tak mě jako tři chlapi znásilnili. Tak člověk v tom má taky trošku hokej, proto já nedokážu ani bejt dlouho s chlapem. **A vy jste to nikomu neřekla?** Né oni mi vyhrožovali furt. Víte a vono pak když člověk má ten život takhle trošku podělanej, pak když bydlíte v takovýhle a oni absolutně nevěděj co je opravdu reálný život a pak ještě budou po mně šlapat tak proto jsem taková nervózní vytočená.

Jak jste se poznala s otcem dětí?

Od dcery H s tátou to bylo v práci. My jsme dělali v Rubeně tak to tam bylo. Rubena to je výroba duší, pláští.

Od syna I to bylo na romský zábavě.

S tím D to bylo na diskotéce.

Máte ráda svoje děti?

Mám.

Chtěla by jste aby se měli v budoucnu dobře?

Chtěla určitě. Říkám jen co mi skončej tyhle ty soudy já nad tím máknu teď jsem hodně tímhle tím zastavená, nemám ani sílu teďka. Ze mně to všechno spadne dokud kluk, von je můj, je mně ho nikdo neveme, ale skrz těhle ty zákonů, prostě se tam musí nějak udělat pořádek. Ale i kdyby nedej bože jen přes moji mrtvolu.

A co je podle vás nejdůležitější pro děti aby se měly v budoucnu dobře?

No já vám řeknu tak aby takhle to zdravíčko jim sloužilo, protože jak nebudou mít zdraví, budou mít nedej bože nějaký těžký nemoce, co potom udělaj? Tak hlavně ve zdraví. No a když je budu víst rozumě tak už prostě jak to mám říct tak už sami budou mít nutkání, přemejšlení vo tý budoucnosti co dál. Protože já jim já je ani nemůžu tlačit buť prodavačkou, když třeba bude chtít bejt . **A chtěla by jste aby měly vzdělání?** Jo.

Co by jste si přála aby se změnilo ve vašem životě?

Vlastní bydlení určitě jo. Tam by nám to hodně věci změnilo, že by jsme třeba i jak to mám říct že i ta taková duševní ta by se nám hodně zlepšila. Protože tohleto bydlení je taky pro nás náročný. pro děcka taky. A takový když je to usazenější, tak si můžete taky něco naplánovat dopředu . Takhle vlastně ten rok uteče jako voda a nic nemůžete naplánovat. Nejde nic. To bydlení no.

A chtěla by jste pracovat někdy?

Pracovat určitě jo. Tenhle ten vyrostet pomaže do školky. Jsem ještě na mateřské. Jenže když teďka člověk poslouchá tu krizi jo a to propouštění. Takže ono nějaký ňáká sláva to nebude. Vyučená nejsem tak ňáky pracoviště si vybírat taky nemůžu. Kam mě strčej tam budu. Ale taky hlavně aby děti, protože já nemám žádný hlídání. Takže vlastně H podle sociálky co jsem se takhle bavila, že vlastně H by mně mohla hlídat děcka až od čtrnácti let jo a že bych si pak mohla dovolit na ty dvě směny, jo.

Kouříte? Jak často a od kolika let?

Od šestnácti no ale já jsem takovej kuřák, že prostě to je, když jsem třeba prostě, když to na mě víc padá, tak jsem schopná třeba vykouřit za půl dne krabičku. Když to je tak ňáko klidnější tak třeba krabička mi vydrží na dva dny.

Pijete alkohol?

Tak příležitostně.

Jak trávíte volný čas se svými dětmi?

Tak já vám to řeknu narovinu, že když strávím víkend tady, udělám co je potřeba no a jdem ven se třeba projít jako chodíme hodně s děckama. Chodím jako s děckama na procházky. Ono taky není dobrý když jste furt v jednom tom, furt stejný lidi a člověk aspoň o tom víkendu jse dem projít na ty dvě hodinky. Ale jako něco vyjímecného abychom dělali nebo to ne.

Navštěvujete pravidelně lékařské prohlídky?

No já vám řeknu, já ke gynekologovi pudu jenom když mám problémy jo, já teď s těma ledvinami nějak, jak to mám říct no, mám ženském i problém, takže teďka až přífrknu do Náchoda že tam mám po ruce k tomu K kde jsem zaregistrovaná, tak si tam vlitnu a. Já jsem brala prášky na hubnutí tyhle ty zlatý vajíčka, já tomu říkám, ale ono to má jinej ten. Já mám osmdesát to jsem za ty tři měsíce tady nabrala devět kilo ale když jsem přijela do Náchoda tak vlastně taky ne, to jsem měla ještě míň ale pak už se to tam ňáko přes ty Vánoce zbláznilo, že to každém od každého, tak jsem nabrala, že to. Já jsem je brala když jsem bydlela v Hronově, než jsem přišla do Náchoda na azyl. A já jsem hrozně nabrala o vánocích a už to nešlo tak rychle jako dřív, mně stačilo třeba čtrnáct dní omezit jídlo a šlo to dolů říkám to není možný. A teď vono to člověk bere že i naberete, teď nenatáhnete věci co máte a člověk na to nemá aby si od základů nakoupil trička, kalhoty nějaký, tepláky a takhle. Říkám nic měla jsem kámošku takhle jestli máš takovej problém já tady pod pultem mám od doktora, dej mi dvě stovky tady jsou tyhle ty prášky. Zhubla jsem jsem byla ještě víc než vy. No a vono už to pak nepobíraly játra, tak to začaly brát i ledviny, tak jsem byla na odběru krve a tohleto tak jsem začala brát nějakou antibiotika, tak se to nějak zklidnilo, já jsem taková, jakmile se to poleví, tak už to neřeším nechávám to bejt. Takže ty ledviny mě bolejí, teď jsem dostala i docela silnej zánět, no. Takže to budu muset dát nějakou dokupy.

A s dětmi chodíte k doktorům?

S děckama jo, jak jsou tyhle ty problémy.

Seřad'te následující pojmy podle vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Děti, zdraví, vzdělání, bydlení, práci a peníze až na posledním místě. Partner to jako vůbec. Jako lesba nejsem určitě

Co pro vás znamená hezky strávený večer?

No já vám řeknu takhle, kdybych třeba měla i toho partnera, já to beru tak že jsem sama jo, a hezkej večer pro mě je to, že by třeba děti když mi přijdou ze školy, je to na pohodu, jo když si uděláme co máme, . Vidíte to je právě o tom když je člověk na tom azylu. Že si to člověk ani podle svého nemůže udělat.

Protože že jo tady už v sedem hodin musíme bejt na tom na pokoji no tak co tady můžeme dělat? Vykoupat, dát jim najíst a spát. **A kdyby jste si bydlela ve svém?** Já kdybych měla svoje bydlení a měla bych tam třeba i ten krbeček, no a vím že to děti milujou taky, tak prostě nepohodu, že si děti hrajou s nějakou hrou, jo prostě křupe to tam v takovým tom intimku . Já nevím tak třeba že bych seděla v křesle já nevím bych je sledovala jak jsou pohodičku,jo prostě takovej ten..pohoda prostě.

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi dělala?

No na dnešní dobu pět tisíc moc není. Ale zase tak víte co, člověk by já nevím tak kdyby ve škole jim něco chybělo, tak bych jim z toho dokoupila, jo tak třeba něco k jídlu, protože já fakt jenom koukám na to jídlo aby děcka měly, nějaký to ovoce bych jim tam nakoupila, nějakou radůstku do ruky, tak já nevím třeba nebo nějakou hračku. Jo kdybych to musela utratit, kdybych nemusela jo, kdybych to třeba měla i založit, tak bych to udělala tak že voni maj vlastně tu to spoření po stovce, takže bych dala každému tisíc korun, to jsou tři tisíce no a za dvojku bych prostě něco mezi náma.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

Tak první by bylo, že bych to udělala trošku chytřeji, žádněj podnájem, protože to jste jednou nohou venku, furt no. Takže já bych to spíš apelovala přes městském byt tam už přeci mám zajištěný nějaký to bydlení na dyl, že vlastně když si to prominutím pokakám ,že nebudu platit nájem tak mě vybodej. U nájemníka můžete platit nájem kolik chcete. V odstoupit od smlouvy může kdykoliv třeba mu přijede někdo támhleto a vyhodí mě a co? Hodila bych nějakou zálohu a formou nájmu bych to třeba vodkupovala jako by splácela.

Rozhovor s paní D 1979

Jaké bylo vaše dětství?

Jako dětství docela docela v poho, takhle naši většinou se nehádali, vono to bylo ze začátku trochu složitější von táta hodně ze začátku pil a to, tak když jsme byli malý, tak nás máma chtěla opustit, ale pak se vrátila a jsou spolu už pětatřicet let. **A měla jste nějaké sourozence?** Já mám tři. Já mám dva bráchy a ségru. Dva starší bráchy a mladší ségru. **Stýkáte se s nimi?** No jako s těma dvěma a s tím nejstarším on je takovej on počítá nic jinýho ho nezajímá jen práce a počítač, škola. On dělá vysokou školu ve třiatřiceti, ale prostě ho nic jiného nezajímá. Ségra je teď na mateřský má tříměsíční dceru B. A brácha dělá truhláře v Žamberku. **Máte dobré vztahy se sourozenci?** Jó. Tak asi jako děcka jme se mlátili, to je jasný mezi sourozencema. Ale zase na druhou stranu když jim ubližoval někdo jiný tak jsme je bránili. Já teda bráchu vždycky. **A stýkáte se s nimi ještě?** Jo pořád. Jo já tam mám dceru u našich. Brácha bydlí tam, a vždycky když tam jedu v neděli, tak tam jsou všichni, se pokaždé vidíme, no. **Co říkají na to, že tady bydlíte?** A tak asi jim to vadí, ale tak jinou možnost nemám u nich bydlet nemůžu a maj malej byt a je tam dcera A a to.

Jak se vám líbilo ve škole?

A tak na základce asi jo, ale na střední už jsem byla záškolák. Tam jsem si vlastně našla prvního manžela, když mi bylo patnáct, no a to už bylo takový, prvák úplně v poho ale ten druhák a třeták katastrofa. **Kde jste studovala?** Na tkadlenu v Ústí a praxi jsme měli v letohradě. No a von je z letohradu, že jo. Takže jsem byla jednou na diskotéce v Brystu a byl konec. **A s tímhle partnerem máte dceru?** Dceru A a ta je nejstarší. **A když jste otěhotněla, tak jste bydlela kde?** My jsme bydleli sami v rodinném baráku, jenže zrovna nám ho pronajal nějaký pražák, no a on pak prostě přijel, že to že tady nemáme co dělat a prostě to, tak nás vyhodil a bydleli jsme chvíli u našich a pak jsme bydleli v Ústí na ubytovně na Dukle. No jenomže von si pak našel místo ženský chlapa a bylo to. **Takže vy jste zůstala s dcerou sama?** S A sama, no. A já jsem si našla R v té době pak už. Můj nynější manžel. **A s tím máte jaké děti?** Šest kluků. **A proč je dcera A. u Vašich rodičů?** Oni si ji vzali soudně, protože se měl narodit syn O a sociální pracovnice mi řekla že nezvládnou postižený dítě a zdravý dítě a že si musím mezi nima vybrat. No a R v té době, jemu syn umřel, tak říkal že nepřipadá v úvahu abych to dítě dala někam, no tak jsem se vzdala A. A naši řekli, že ji do ústavu neto a vzali si ji k sobě. **A s manželem jste se rozešli proč?** Já jsem se, né že bych sem se s ním rozešla my jsme měli problémy s bytem, protože oni ho vyřadili z úřadu práce a neplatili nám vlastně nic z městského úřadu a tím pádem nebyl vlastně zaplacený nájem půl roku a oni nám dali soudní výpověď. Jenomže já jsem si na mateřskou vzala půjčku, ten dluh jsem zaplatila jenže jsem ho zaplatila v den kdy byl ten soud a ten soud to prostě nevzal a řekli, že se prostě musíme vystěhovat. No a místo toho aby se k tomu postavil jako chlap, tak se sebral a utekl. **A to už jste měla všechny děti?** Ne syna Q ještě ne. P ten se narodil brzo ten už v té době byl doma a oni mi ho zrovna vzali. Já jsem si pro něj měla jet. Oni mi ho přivezli do Ústí z Hradce a oni my řekli že si pro něj můžu jet tak jsem si pro něj jela no a já jsem tam byla a primář mi řekl že si pro něj byla sociálka s policajta a vzali si ho. Já jsem to nevěděla, oni mi pak přivezli jen soudní papír, že tím asi, že jsme přišli o ten byt a to. No a teď i když jsem v azylu tak mi ho prostě nedaj. Že bych nezvládla jeho a pět kluků. **Jak jste se dostala do prvního azylového domu?** Já jsem šla ze soudního vystěhování jsem našla rodinek domek v Opatově, jenomže, tak že se tam topilo uhlím, tak to topěj skoro všude ještě, ale tam je jako příjezdová cesta jenom tráva a vlastně v zimě když to nachumelí, tak už paní sociální řekla, že by děti nemohly chodit do školy no a ta mi prostě řekla že nepřipadá v úvahu abychom tam byli, jenomže v tom se mezitím vrátil R domů a že teda pudeme bydlet k mamince jeho. Tak jsme šli bydlet k jeho mamince a to byla moje chyba největší mého života, protože ona do něj začala vandrovat, že by měl začít chodit do práce a starat se o rodinu a to a on se sebral a utek. No a jeho máma řekla, že jestli si myslím, že mě tam nechá s pěti dětma, že se o mě starat nebude a že buď ty děti dám do ústavu a nebo prostě pudu na azyl. Tak jsem šla do Žamberka. **A to střední odborné učiliště jste dokončila?** No. Já mám vlastně tři roky, ale akorát bez zkoušek, protože jsem jim řekla, že na ně prdim a šla jsem pryč. Takže ty nemám hotový, no. **Jak dlouho bydlíte po azylových domech?** Skoro tři roky. Dva, protože Q budou dva. Přesně rok jsem byla ve Žamberku, devět měsíců tady a tři měsíce v Žamberku to je dvanáct, dva roky a něco, no.

Stýká se Váš manžel s dětmi?

Hm.

Takže s manželem nejste kvůli bydlení, ale když si ho najdete? Tak bude s náma. On je v Praze na ubytovně. On měl ženskou v Praze, ale oni se pohádali, jeho máma řekla, že už jí tam víckrát nechce vidět, protože oni si chtěli vzít na prázdniny kluky jako do moravský. A ona řekla proč by si tam brali kluky, že ať se stará o ty děti co má ona a bába jí řekla, že to jsou její vnoučata, i když spolu nejsme, pořád jsou to její vnoučata. Což je pravda, já jí je jako neupírám. No když jsem teď byla v tom Žamberku, tak on přijel a oni pro něj přijeli a bába mi vynadala, že jsem byla v Koclířově, že jsem ani jednou nepřijela a to a teď

když prostě R přijede na víkend, že mám přijet i já na víkend aby prostě ty děcka byly s tátou. No a vona mi nabídla, že její jako švagrová se stěhuje do Anglie a po ní vlastně bude volnej byt tři plus jedna. No takže až se odstěhuje, že bych tam šla já a R by jezdil na víkendy domů, protože v Praze nechce pustit práci, že jo. Tak on tam má dvacet tisíc tejdně, že jo. To by byl hloupej kdyby ji pustil. **A co tam dělá?** Zedníka. Takže by to, vždycky z Prahy jezdil na víkendy. Buď Rudoltice nebo do Vánoc nejdýl u mámy. Takže v každým případě tady budeme nejdýl do Vánoc. Už snad. S trvalým pobytem už mám taky vyřešený. Abychom měli svůj vlastní vchod abychom nemuseli. Já jí teda nemám ráda. Ona nahoře a já dole. Ale zvláštní vchod jako. Svoji kuchyň, svoji koupelnu, svůj záchod prostě akorát bych jí nosila nájem, jo kdyby děcka chtěly k babičce. Jinak prostě bych s ní vůbec nemusela komunikovat. Já jí teda jako nemusím. Ale jako pro děti všechno. Jó to bych přežila i tu tchýni jako. Protože po těch azylech to je katastrofa, vždyť ty děcka měňej rok co rok školu. Jako v tom Žamberku i pro toho syna O to je trauma. V Žamberku chodil do třetí třídy a tady ho posadili zpátky do třetí, protože měl na konci pětku, protože byla líná se s ním učit, protože byl jedinej druhák ve škole. Teď to dělaj zajímavě. Oni sou dva druháci. Ten má skoro všechny sešity, ale ten nemá skoro žádný, píšou do jednoho. Což je podle mě blbost, jako když jsou oba druháci tak musí mít každém svoje, né že jsou to sourozenci, budou psát do jednoho jeden úkol oba. Jako zdá se mi to trochu uhozený, tak jsem vzkázala učitelce, jako proč nemaj sešity oba. Tak teď už snad maj všechno oba. Jako ta škola tady je hrozná. Ale ta učitelka co měla loni syna K ta je strašně správná učitelka, jenomže ona vždycky má jenom prvňáky no a ta T má zase druháky. Takže jako.

Máte ráda svoje děti?

No to jo, to miluju svoje děti. **Chtěla by jste aby se děti měli dobře do budoucna?** To by chtěl asi každěj. Já teda já jsem asi blázen, ale mám v plánu ještě holku. Já mám v plánu ještě holčičku s R. Jako už jsme se i o tom bavili, jako říkal, když bude byt a to. Že jako jo, že až bude sam mít. Protože jako práci s pěti dětma stejně neseženu. Tak jako až tady ten bude větší a pude do školky, tak máma bude mít ještě miminko.

Co je nejdůležitější podle Vás pro děti, aby se měly v budoucnu dobře? Nejdůležitější je aby měli bydlení, tátu, mámu, že. Já si myslím, že určitě nějakou tu střední školu, učiliště, že jo, protože v dnešní době bez papíru vás nikam nevemou. Jako určitě každému je, sice nevím jako to pak zvládnou, snad jo.

Co by jste si přála aby se změnilo ve vašem životě? Tak já nevím, tak asi v mém životě já si myslím, že tam moc změn nebude. Být milionářem. A tak já bych nemusela být milionářem. Já jsem skromném člověk, mně stačí byt a prostě vše co maj mít a. **Takže vy nic měnit nechcete, hlavně ten byt?** No.

Chtěla by jste pracovat? No tak asi určitě bych chtěla, ale já vím, že s pěti dětma nemam šanci.

Kouříte? A jak často a od kolika let? Kouřím, ale. Já jsem teda kuřák takovej docela na baterky, protože já jsem hodně kouřila, když mi bylo šestnáct, to teda jako to, pak teda když jsem byla těhotná, tak jsem přestala. A nekouřila jsem takových sedem let jsem nekouřila. Přišla jsem na azylový dům a konec. Protože chodili holky kouřit a a oni ty nejdeš kouřit, tak to člověka lákalo, ale teď už. Ale taky jich nevykouřím tolik jako. Třeba tady je problém s tím hlídáním dětí, takže já přes den nechodím vůbec, když jdu, tak večer, když děcka spějí a to tady vždycky někoho poprosím ať mně ho pohlídaj. Když to spí, ale přes den nechodim a když jdu tak jdu na hřiště s děckama tak si zakouřím, ale přes den ne.

V kolika letech jste měla první dítě? V devatenácti. Mně bylo devatenáct a za pět dní se narodila A. Já mám vlastně k narozeninám i Járu, protože vlastně já jsem 14. července a on se narodil dvě minuty po půlnoci patnáctého. Já jsem přemlouvala aby mi to napsali, jenže nechtěli. Prostě se narodil dvě minuty po půlnoci a bylo to.

Pijete alkohol? Ne. Jako jo když se slavily narozeniny nebo to tak si dám, ale já teda většinou piju červený víno. Jako to tvrdý nemusím a když si už dám tvrdý tak vodku, protože vodka je vlastně čistej alkohol, ale jako jinak nepotřebuju, nevyhledávám to, že bych potřebovala.

Jak trávíte volný čas se svými dětmi? Jako s děckama většinou, když to, tak voni se naučili hrát prší, jo tak hrajeme prší pak hrajeme dostihy a sázky nebo pexeso, ale tady ten když už chodí, tak většinou jsme venku nebo to protože maj kola, teď je tady teda nemaj, ale tak to kola, brusle, chtějí se naučit na bruslích. Teďka chtějí do školy chodit na tu keramiku a to, to je baví, no. Takže budou víc ve škole než doma.

Máte nějaké záliby? Já já vyšívám, a skládám puclata. **A ráda malujete, ne?** Jo to mě baví. A skládám puclata to je každém měsíc co měsíc, to puclé si prostě koupím. Paní vedoucí taky dostala puclé k narozkám, paní Ř jsem udělala k narozeninám, paní asistence taky takže už mi zbývá jen paní N, paní U a paní T tu teda moc nemusím ale teda prostě všichni ode mě to puclé dostanou tak musím udělat ještě tři než se odstěhuju. To stihnu a nebo jim to dovezu až to poskládám. Já jsem zas taková, že i když se odstěhuju sem říkala, že se vždycky pojedou za něma podívat nebo to.

Docházíte pravidelně k lékařům na preventivní prohlídky? Zubaře né. Jako děckýho určitě, protože to je prostě pro děti a to, ale teď jsem tam nebyla, musím v pondělí odnést karty, protože je mám tady aby mohli do školky a to. Tak děti jo. Já jako gynekologa taky moc to, třeba jemu budou dva, šestinedělí mi taky nic neříká. Ale jako jo, děckýho určitě, to je prostě pro děti a to se musí. Bum kor von je

nedonošenec, tak prostě on má očkování speciální, který se prostě platí a je drahý a mně to teda platí pojišťovna, tak že to ale jinak von má speciální vočkování, který stojí asi dvanáct tisíc jedno a do roka jich měl vlastně šest. To by vlastně vyšlo na nějakých šedesát tisíc. Takže jako u něho jo, teď máme jít na další, protože Q bude asi osmnáct měsíců?

Seřadte následující pojmy podle vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Bydlení, zdraví, děti, peníze, práci, partner, a nakonec to vzdělání, já si myslím, že pro mě to vzdělání vlastně není důležité.

Co pro Vás znamená hezky strávený večer?

To záleží jak se to vezme, jestli hezky strávený večer s dětma nebo .**To je jedno. Jak vy si představujete pěkně strávený večer.** No tak bez dětí já bych chtěla, já teď mám vysněný ten víkend, že bych chtěla prostě budeme pohromadě celá rodina po takový době, že prostě to bude snad takový jiný a normální, protože já si myslím, že na druhou stránku i ono když nám už spoustu věcí došlo, mně nebo já jsem spoustu věcí pochopila , on pochopil spoustu věcí a myslím si že už to bude v poho, že si myslím, že strávíme nejhezčí víkend po dvou letech.

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi udělala?

Kdybych vyhrála pět tisíc co bych s něma udělala. No koupila bych dětem. To co by potřebovali, teď bude zima, tak zimní boty, kombinézy, prostě všechno bych vrazila do dětí.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

Kdybych vyhrála sto tisíc, tak bych už asi pořídila nějakou byt. Protože člověk, když má vlastně peníze, tak požadují kauci nebo tak, tak ji zaplatí. Takže bych si vybavila byt a prostě zas pro děti a tak.

Abych si to ujasnila. S prvním manželem máte dceru A? A jak dlouho jste s ní byla?

Já jsem s ním byla od svých patnácti do dvaceti. Já jsem si ho vzala v osmnácti, pak se měla narodit A, ta se narodila, jí bylo asi tři měsíce a on utek. Skoro dvacet jsme se rozvedli.

A druhý manžel odešel kdy?

Když P byly tři. Ježíš, P jsou čtyři, tak mu bylo dva a půl? No to když se poprvé vrátil, když jsem bydlela v tom Opatově, tak vzniklo támhle to. **Takže vy se stýkáte pořád?** No to byl takovej návrat jeho. **A děti má rád?** Jo miluje děti. Třeba že jo Žamberk se mu nelíbí, to nechápu, třeba do Žamberka za celou dobu co jsme tam byl jednou a když jsem bydlela tady v Koclířově, tak vždycky jezdil každým týden i v pátek vždycky přijel. Protože já si myslím, že tady je i lepší přístup v tom, že ty návštěvy jsou každý den. V tom Žamberku jsou třikrát do týdne a prostě on se třeba netrefí a oni ho prostě nepustěj za téma děckama. A na to aby přijel zbytečně.

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Myslím, že né že tam nic tak drastického není. No právě že jsme měli děctví úplně v poho akorát ten zbytek pak už. Jako máma třeba je v pohodě, ale třeba říká, že jsem těch dětí taky nemusela mít tolik, ale zas když přijede nebo to , tak je ráda že je vidí jako.

Rozhovor s paní E 1969

Jaké bylo vaše dětství?

No smutný. No jsem byla u rodičů. Otec byl alkoholik a matka ta byla strašně depresivní. Ta nás mlátila za každou kravinu. Já jsem měla sourozence aji jsme utíkali z baráku. **A máte dobré vztahy se sourozenci?** Ne, já se s nimi vůbec nestýkám. **A kolik máte sourozenců?** Pět. **A s rodiči se stýkáte?** Otec, ten mi už umřel, jinak ten mi pomáhal. No a s mamkou se račí, lepší když tam nejsem. On jak tady byl syn, tak říkal, že ona mě tam chce vylákat, že mluvila s doktorkou psychiatrickou a jako že se tam na něčem domlouvali a ona mi chtěla vzít občanku. Aby se pak o tohle malý mohla starat. Proto chtěla abych tam jela na deset dnů. Ještě, že jsem nejela. A já jsem tam čula nějaký podraz. Protože se bavila s tím Konečným a já jsem cejtila ten podraz, že se na něčem domlouvali. **A vy jste nejstarší ze sourozenců?** Jo. **Kolik máte dětí?** Čtyři. A teď čekám pátý. Já jsem byla vdaná, že, rozvedla jsem se pak a teďko to bylo s přítelem, že. **A s tím předchozím přítelem máte čtyři děti.** Čtyři. **A teď co čekáte miminko, to máte s tímhle přítelem.** Ano. **Kdy jste odešla z domova?** To bylo takový složitější. My jsme se rozvedli, jsem měla děti u sebe. Pak jsem ho vzala zpátky, jo, s tím že mi sliboval, že to bude dobrý. Tak jsem ho vzala kvůli dětem, no a von mě potom začal psychicky týrat, našel si sousedku, ženskou a pak mi vzal dvě děcka a šel za ní. No, jenže já jsem to psychicky nevydržela, že jo. Ty druhý dvě mi zůstali doma-nejstarší a nejmladší. No, jenže já jsem to psychicky nevydržela, on děcka i schovával neměla jsem přístup ani, no a protože on začal vyhrožovat, že mně vezme všechny, no tak jsem to nevydržela psychicky a mně vzaly ty děti. Kvůli tomu, že já jsem se psychicky zhroutila, já jsem si šáhla na život jo, ale ono už to nebylo po prvé, jo, tak tím pádem mně je vzali a má je bývalej manžel. **A z domova jste odešla v kolika letech?** Hned v patnácti na intr jsem odešla. Ale u nás aji sourozenci, jo. Jak se skončila osmička tak jsme odcházeli. Brácha šel kvůli tomu na vojenskou, aby nemohl domů dojíždět. Každý děcko jí uteklo mamce. Já jsem šla na tři a půl roku jenom. **To bylo učiliště?** Ano. **A to jste dokončila?** Jo. Sem dodělala učiliště, pak jsem dva roky makala ještě a pak jsem měla děcko teprve. První jsem měla skoro ve dvaceti. **A z domu jste odešla, protože se Vám tam nelíbilo?** No, to každém.

Jak jste se seznámila s manželem? No, já jsem s jeho mamkou dělala v práci právě. **A s přítelem?** No, to jsem se seznámila na ubytovně. **A po škole jste bydlela kde?** No, my jsme tam měli svobodárku. Jak mi skončilo učiliště, tak my jsme dostali svobodárku. Protože já jsem dělala pod Perlou jo a my jsme dostali učňák a tam nás rozdělovali, kam pudeme do závodů a tam nám dali svobodárku. Pak jsem žila s manželem, to jsme se taky různě stěhovali. Nejpr jsme byli u jeho rodičů, to nedělalo dobrotu. Tak jsme si našli práci oba dva v Lanškroune, tak jsme byli na ubytovně, no a potom jsme dostali vlastní byt. No já jsem se o něj soudila, jako, protože město ho vyhodit nemohlo, že z toho bytu. On tam zůstal a já jsem byla na ubytovně. Z ubytovny já jsem byla i na ulici. Protože tam jako těhotná být nemůžu. No tak tam jsem dostala hned to, že a pak jsem byla a si měsíc na ulici a pak máma nesnesla, že lidi drbali, že jsem na ulici, tak mě pak vzali k ní no. Tak jsem pak dostala azyl brzo. **A přítel s Vámi nechtěl bydlet?** No, on taky neměl, že jo. On byl na ubytovně, tam ho vyhodili, protože dělal bordel, jezdili tam kvůli němu policajti, tak ho vyhodili a on pak bydlel na hotelu na Moravě, protože tam to má jeho kámoš jako soukromník, tak on měl kde bydlet že jo. On byl na tý Moravě a já byla venku. No já jsem se s ním potom dala nedávno dohromady, jsem mu dala šanci, ale musela jsem zpátky na azyl. Protože tam jako to s ním vůbec nešlo jako. Já jsem prostě nemohla s nikým mluvit ani se synama já jsem musela všude s ním, když šel. Když jsem se tam nastěhovala, tak se hodil marod, jo, když šel s kámošem do hospody, tak mě zamkl, každou chvíli mi kontroloval mobil, jestli s někým nemluví. Jo, furt mně volala, to jsem se bála i obsadit, protože to bylo každou chvíli a pak když šel z hospody, jo tak že už jde a musela jsem rychle uvařit co si poručil, o půl desáte jsem musela ještě pračku zapnout, přitom pod námi měli děcka. Byl agresivní, no ale on se včas zastavil. **Ted' o Vás má zájem?** Ted'ka já se ho straním. **A s bývalým manželem se stýkáte?** S tím se teď budu soudit kvůli holkám, že jo. No, protože on mně je přestal dávat, on se přestěhoval, to jsem ani nevěděla kde je, tak paní vedoucí mi sehnala adresu a teď to jde přes soud. Protože von mi to nedával ani na soboty neděle nic. No já mám dva kluky za sebou, je jim jednadvacet a osmnáct, holce té je šestnáct a té nejmenší deset. Ta šestnáctiletá už má taky kluka, tam utíkaj z domu a ta desetiletá tam musí bejt. Když jsem bydlela na té ubytovně, oni bydleli ve stejném městě, tak chodili za mnou, to jsem styk měla, jo. Ale na té ubytovně děcka nemohly bejt, tak jsem si je přestala brát jo. No a von se pak přestěhoval, neřekl mi ani kam a řekl mi, že už tu malou neuvidím. No von je furt s tou co s ní zdrhl.

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Těch mám hodně. Zrovna teď nevím. Když jsem byla malá, nevytřela jsem podlahu, tak máma, jsem byla v klubičku, do mě kopala. Táta když byl střízlivě tak byl v pohodě, ale když se napil tak byl to. Byl lepší než mamka. Mně hodně pomáhal. Když se rozvedli, tak mi zakazovala s ním styk, no takže tam jsme se

k němu dostali, když jsme byli už z domu. **A s rodinou se tedy nestýkáte.** Ne. Tady to je můj první azyl. Já jsem ráda, že se sem nedostane.

Máte ráda svoje děti?

Jo, tak proto se o ně to.

Co by jste si přála, aby se změnilo ve Vašem životě?

No jako teď už snad všechno k lepšímu. Teď už si dám teda strašněm pozor, no. Bydlení určitě. **Těšíte se na miminko?** No a jak. Ty děcka, když za mnou budou chtít přijít.

Chtěla by jste někdy pracovat?

Jo, až vyroste. Já jsem po každým děcku pracovala. No po té holce nejmladší, měla šest týdnů a šla jsem dělat. My jsme se s manželem střídali, protože my jak jsme byli na tý ubytovně, to bylo podnikový, tak jsme byli oba v práci.

Kouříte? Jestli ano, tak jak často a od kolika let?

Hm, hodně. Jako, když jsou nervy tak hodně, ale když jsem v klidu, tak ne. No, první cigareta byla na učňáku v šestnácti.

Pijete alkohol?

Ne. Vůbec. To jako vůbec si nedám.

Máte nějaké záliby?

Tak ono toho času moc nebylo, až teď. Teď už taková ta lenost je.

Docházíte pravidelně k lékařům na preventivní prohlídky?

Zubař né, to je moje slabá stránka. Gynekologa určitě. No já musím na internu chodit pravidelně. Já mám částečný důchod. Už šest roků. No po tom zhroucení, mám tam napsaný asi tři diagnózy. Psychiku, pak mám ještě štítnou žlázu, byla jsem s nádorem na ozařování před šesti lety, ve štítné žláze mi našli. Musím brát teda prášky, zmenčili to, jo. Ale už to neroste, neobnovuje se to.

Seřad'te následující pojmy podle vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Děti, zdraví, bydlení, práce, vzdělání, peníze, partner až na posledním místě, toho už nechci vidět.

Co pro Vás znamená pěkně strávený večer?

No tak teď už fakt jenom ta televize.

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi dělala?

Tak teďko v mé situaci bych to dala asi do kočárku.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

Tak to by byl asi nějaký baráček. Na bydlení.

Můžu se zeptat, proč jste se rozvedla s manželem?

Protože tam bylo taky to psychický týrání. Já jsem dala žádost a tam byli takový machinace, doktorka chtěla, abych ho udala na policii za to psychický týrání, tak jsem ho udala a pak jsem s ním udělala kšeft, že když odejde z bytu, tak že to stáhnu. Takže jsem to stáhla a on odešel z toho bytu. Pak jsem ho vzala zpátky, ale já jsem koukala na děcka, protože oni ho měli fakt rádi.

Rozhovor s paní F 1985

Jaké bylo Vaše dětství?

No vyrůstala jsem s matkou, furt jsme se stěhovali. Na dětství si nemůžu stěžovat. **Proč jste se stěhovali?** No prvně jsme bydleli v Ostravě, když jsme se narodili a to bylo úplnou chvíličku. Pak se máma rozešla s tátou, od té doby jsem ho neviděla. Pak jsme bydleli na Novém světě v Olomouci, pak v Holici v Olomouci, pak u babičky v Novém Dvoře, pak v Nefedíně, pak Na černý cestě a pak dostali tu Myšákovu, a to já jsem už nebyla. Jsem Na černý cestě odešla a dělala si svoje. **Kolik Vám bylo let, když táta odešel?** To jsem byla malá ani né rok. **Takže jste ho nikdy neviděla?** Né vůbec né ani na fotce. Kdyby šel vedle mě tak nevím. To je hustý. **A v kolika letech jste odešla z domu?** Já, šestnáct sedmnáct, tak nějak. **Máte sourozence?** Mám, mám čtyři. Starší sestru, pak jsem já, pak je mladší sestra, mladší sestra a mladší brácha. Jsem já, pak je mladší sestra o dva roky, pak N ta má šestnáct a brácha ten má sedum nebo osum. **A jaké máte vztahy se sourozenci?** Jo dobrý, chvílku tak a chvílku tak. Chvílku se starší, chvílku s mladší, furt na střídačku. **Stýkáte se s nimi?** Se starší né, ta se odstěhovala do Uničova, má miminko V. A ty tři jsou s mámou ještě. **A s mamkou se stýkáte?** No, když jedu do Olomouce, tak se tam ukážu, v pohodě. Akorát chlap jí teda vadí. Říká, nepomůžu ti, pokud budeš s nim. Když tam jedu, tak on jde jinam a já jdu k našim. **Máte přítele?** Hm, přítele. **A proč nebydlíte spolu?** Proč, protože jsme přišli úplně haluzově o bydlení. Když jsme se poznali, tak jsme bydleli v Olomouci spolu, pak jsme odjeli k jeho tátovi do Svitav, tam jsme bydleli rok, to jsem otěhotněla, tak jsme si našli svoje bydlení. To byla M. **A kolik Vám bylo let?** Devatenáct, ve dvaceti jsem ji vod to. Takže jsme byli u dědy H, pak přišla ta dcera H. Takže jsme než se narodí bydleli doma, tak jsme si našli bydlení. Bydleli jsme ve Svitavách na náměstí. Pak nad náma bydlel feťák a my jsme se s ním bavili, né že by jsme s ním fetovali a tak, ale prostě pohodovej týpek, sice trošku vysmaženej, ale jako v pohodě byl, tak jsme se normálně bavili a jednou tam přišla razije a protože pan majitel nás hodil do jednoho pytle, tak nám dal výpověď. Von udělal průser dole a protože jsme se s ním bavili a nechtěl aby se to přineslo k nám, jo nebo nevím jak to bral, tak nás prostě vyšoupl. Pak jsme si našli narychlo bydlení na Zahradní, tam jsme bydleli jenom chvílku u kamaráda v podnájmu a pak jsme na Felberce, tam jsme se zdrželi s nájmem o čtrnáct dní a paní nám dala výpověď. Jenom čtrnáct dní, no a pak nám dala výpověď. Tak jsme si našli nebo já jsem našla, von byl v práci já jsem si našla bydlení v Moravské Třebové, tam jsme bydleli skoro rok. Pak nám přišlo vyúčtování za vodu a takhle a já jsem měla už, prodloužení smlouvy mi poslala paní, jo, že mi zas na rok prodloužujou smlouvu. My volala, že si přijede pro nájem a že mi dá vyúčtování vody a takhle. Tak přijela, tak jsem jí dala smlouvu, s tím že jsem myslela, že mi ji podepíše, že bude platná. Vona si ji prostě vzala, držela ji u sebe a pak prostě na mě rychle, rychle mluvila, s tím, že se máme do konce ledna vystěhovat. Pak vodešla, jsem tak nějak pak až mi to došlo, vona na mě totiž hrozně rychle mluvila. Říkám P, vona mi vzala smlouvu a že se máme dokonce ledna vystěhovat. Říkám tak to je dobrý, tak jsme byli čtrnáct dní na ubytovně. Jsme platili těžký prachy, protože to bylo devět stovek na jednu noc. Aby jsme mohli bejt kde s děčkama, že jo, protože to bylo ze dne na den. Prej, tak zaplatíte nám to a do čtrnácti dnů pudete. Tak já ti dám všechny svy prachy a pak pudu s holou krdelí pryč, protože ty prachy co jsme měli, tak jsme za to ubytovali, nakrmili a takhle a vlastně dluhy. Pokud si nic nevezmou, tak jim to nedám. To bylo ale sprostý, sprostý, neřeknu, kdybych tam měla nějaké průšvih nebo něco, jsem neměla nic. No a vona mi prostě vzala smlouvu a vyhodila ji. **Pak jste bydleli kde?** Po té ubytovně, jsem odjela do Olomouce, jsem bydlela u rodičů. Pak jsem byla na azylu v Olomouci. Tam jsem bránila holky, teď už vím, že se na to mám vysrat s prominutím no a skončila jsem tady, záchrana. **A když jste v šestnácti odešla, tak jste bydlela kde?** Jsem bydlela u kamarádky, mezitím jsem chodila na rekvalifikační kurz na pracovním úřadě. Jsem byla doma, našla jsem si ten kurz, jo, že tím že jsem dělala kurz a ještě mi nebylo osmnáct, takže já jsem správně neměla mít žádný peníze, ale tím že jsem dělala kurz, tak mi dávali já nevím, šest tisíc měsíčně. Tak jsem doma dala všechno a nechala jsem si pár stovek. Na cigára a takhle, že jo. No a pak bydlela u kámošky, pak s tím P. No byli jsme tam a bylo to, nakonec tři děti. Já jsem vlastně po šestinedělí hned, šup zakličkovala no a po D jsem byla dvakrát na interrupci. **Když jste otěhotněla, tak jste bydlela kde?** Dcera H, ta byla u dědečka udělaná, syn D ten se udělal ve Svitavách na náměstí a pak jsme si ho odvedli tam, to mu byli tři týdny, když jsme si ho odvedli z náměstí. Dceru O jsem rodila tady ve Svitavách, to jsem bydlela tady na Farní v Moravské Třebové. Takže jsme ji museli dělat asi na té Felberce.

Kde jste se seznámila s přítelem? V Olomouci na kalbě.

Jak se Vám líbilo ve škole? Jó, jó, dalo se. Aji jó aji né. Cvičit, jsem necvičila. Jsem byla vždycky neklasifikovaná kvůli ledvinám. A jinak jako jo, průměrnej tak ten. A říkali, kdybych fakt chtěla, tak že by to mohlo být hodně, hodně lepší. No pak jsem byla chvílku asi rok ani ne ve Šternberku na učňáku, výroba konfekčních oděvů pro ženy švadlenou. Já jsem tam to, pak jsem tam dělala kraviny, chodila jsem

tam za školu a místo aby mě vyhodili, tak jsme šli a podepsali ukončení o studiu s tím, že si to můžu rozmyslet, dva roky nebo rok, že kdybych si to rozmyslela, tak se můžu vrátit, jo. A pak už jsem se nevrátila, spíš brigády

A pracovala jste někdy? Jednou na smlouvu v Kauflandu v Olomouci a tam jsem byla asi dva tři měsíce. Pak jsem chytla ledviny, když mě to chytne, tak já nemůžu vstát. Lezu podél zdi, jo a teď nedávno jsem taky měla s tím problémy. **A byla jste u doktora?** No, já s tím mám problémy od malička. Když jsem čekala lucku, byla jsem v sedmém měsíci, tak mě taky chytly ledviny. Jsem musela na týden do špitálu a pak jsem musela podepsat reverz, abych se mohla vrátit k děckám, protože nebylo hlídání. Chlap dělal. Chlap jezdil do práce na dálku a neměl mi kdo hlídat děti. Po týdnu se chůva sebrala a řekla že už nepřijde, tak jsem musela podepsat reverz a jít za něma. **Přítel pracuje?** Nepracuje, teď vlastně jo, jsem mu volala a je v Hradci Králové, tak jsem se jako ptala, zítra máme jít na byt se kouknout. Včera jsem si to obvolala, sice devět tisíc devět set nájem, takže když já vezmu veškerý peníze co mám, tak to máme, ještě nám ta pětistovka zbyde, jako na ten základ, pečivo a tak. A druhý nájem sežene von, se domluvíme a sežene se bydlení, jeden nájem sežene von a druhý já, protože já jich víc dohromady nedám. Jeden dám já, jeden dá táta. A zítra jdem na prohlídku. Ve Svitavách, tak jsem si na zítřek vzal volno, aby se semnou mohl podívat na ten byt. Aby nás viděla komplet, protože včera se mě ptala po telefonu, jestli to budu zvládat jako utáhnout, jo. Takže by to jako neměl být problém, jo. **A přítel bydlí kde?** No, von tam ani vlastně není, von se tam přijde vyčváchtat, vykoupat, ale jinak bydlí v zahradním domečku. To je taková malá garzónka, je tam rozkládací gauč, kuchyňka na Lánském rybníku.

Jak dlouho bydlíte po azylových domech? Teďka jsem tady nastoupila patnáctého osmi a do té doby jsem byla dva měsíce tam a tady měsíc nebo už to bude druhý. Dohromady čtyři měsíce asi. No ubytovna to byla jen chvílku, jinak jsme bydleli v těch podnájmech.

Vzpomínáte si na nějaké zážitky, které Vás v minulosti poznamenaly?

Snad jenom, že bych to vzala na chvílku zpátky. Kdyby se to dalo vrátit, tak bych si to určitě rozmyslela.

A proč jste odešla tak brzo z domova?

Vodešla jsem ani nevím proč, prostě jsem chodila a chodila. Doma mě to ani nepřišlo, že tam nejsem a ona už si taky zvykla, že tam chodím jen vyspat, jo, převlíknout.

Máte ráda svoje děti?

No, úplně nejvíc. Celej život bych za ně dala.

Chtěla by jste, aby se měli v budoucnu dobře?

No úplně nejlíp, chtěla bych teda aby nedopadli jako já. Chtěla bych aby se měnilo prostě, aby jim nic nescházelo.

Co je podle Vás pro děti nejdůležitější, aby se měly dobře?

Aby se jako o sebe uměli jako při nejhorším kdyby se mi něco stalo, aby měli vůli a postarali se jeden o druhého, jó za prvý jo aby prostě tam bylo fakt to pouto. Pak já nevím asi fakt to vzdělání. Já myslím že v dnešní době jako jo, já jsem to odflákla. Byla bych spokojená, kdyby něco jo, kdyby třeba na tu doktorku, jo, to je jo. Takový lidi se vždycky všude hodijou, jo. A hlavně zdraví aby úplně nej nejzdravější.

Co by jste si přála, aby se změnilo ve Vašem životě?

Na mojím životě? Abych už konečně měla klid. Abych už měla svoje bydlení, třeba i ten pronájem, aby to fakt bylo bez problémů. Žádný z ničeho nic vyhazovy, žádný sousedi podemnou, prostě aby to všechno bylo v cajku, jak má být.

Chtěla by jste někdy pracovat?

Určitě. Jako určitě jako jo, když už se mi naskytne, tak aspoň ty brigády. **A je Vám jedno kde?** Je mi jedno.

Kouříte? A jak často a od kolika let?

Kouřim jako kamna a kouřim jak protržený kamna. Od čtrnácti. Od čtrnácti asi.

Pijete alkohol?

Sem tam si dám pivo, když je možnost tak si dám jako. Když je příležitost a jsme někde venku nebo takhle nebo jdu ke kámoše a tak a vím, že nepojedu sem, no tak i toho panáčka si s něma dám. Ale to už spíš večer, když už je mám jako uložený a spijou, protož ty dva se do rána. Ty dva spijou do rána a ja ještě kojím, takže nemůžu do extrému, aby nezačala brečet, že chce cecinu. Abych byla při vědomí. Tak jako přiznám se pivo a nebo toho panáčka příležitostně si dám.

Jak trávíte volný čas se svými dětmi?

Nó, záliby tak ani né zatím, protože s něma, co takhle. Tak já nevím, když máme čas tak jedeme za kamarádkami za děckama co znaj. Za tátou teďka momentálně na zahradu, jo. Za tátou na zahradu, tam se vyblbnou, sem tam hrajem pexeso nebo takhle. Co se nám naskytne, tak to děláme, když jedeme do Svitav, tak potkáme tu tetu, tak máme hned plán.

Docházíte pravidelně k lékařům na preventivní prohlídky?

Zubaře ne. Jako pro mě? **Ano.** Obvodák ne. **Dětského lékaře?** To určitě, to jo. **Gynekologa?** Naposled deset měsíců, jak jsem to odrodila. Jinak jsem tam ještě né.

Seřad'te následující pojmy podle vaší důležitosti. Peníze, partner, zdraví, práce, děti, vzdělání, bydlení.

Prvně děti, zdraví, bydlení, partner, pak tu práci podle práce jsou peníze, pak peníze a nakonec vzdělání. Abych ty děcka měla zdraví, měli jsme kde bejt, protože už je jedno jestli budeme s ním nebo bez něj. A peníze až podle práce, že jo. To teď mám, co беру z města. Mateřskou, přídavky a teď' od prvního desátý má platit tři tisíce dvěstě na děti.

Co pro Vás znamená hezky strávený večer?

Když už děti spějí a mám tu svoji pohodu. Když už tak je klid za celý ten den. Když už je ten klid na tu hodinu, dvě, než vyтуhnu. Takže v klidu, že si tak .

Kdyby jste vyhrála pět tisíc korun, co by jste s nimi dělala?

Tak podle situace. Podle toho v jaký bych byla situaci, tak bych viděla. Já nevím, kdyby tady bych byla tady a vyhrála pět tisíc, tak bych si to asi uložila, jo protože tady, já mám spočítaný, takže to by bylo pro mě plus. A kdybych byla doma, tak já nevím, podle toho co bych neměla a měla. Za pět tisíc už se dá dneska pořídít cokoliv jo. Třeba bych děckám dvoupatrovou postel koupila. Jo, říkám podle situace, jo. Podle toho v jakou chvíli by to přišlo, ta výhra a jakou bych zrovna měla. Nemůžu říct přesně co.

A kdyby jste vyhrála sto tisíc korun?

Kdybych vyhrála sto tisíc a byla tady, tak bych si za to pořídila samozřejmě nějaký byt. Jo, to už bych měla na ty kauce hodně. Že bych si mohla určovat který byt bych chtěla. No a podle zbytku, zařízení snad.

Domovní řád
Azylového domu pro matky s dětmi v nouzi
Koclířov 140, 569 11

I. Úvodní ustanovení

- AD je službou pobytovou službou sociální službou podle Zákona 108/2006 Sb., § 57.
- Posláním Azylového domu je pomoci matkám s dětmi překlenout svízelnou životní situaci poskytnutím přechodného ubytování na dobu 6 měsíců, v odůvodněných případech a po podání písemné žádosti až jednoho roku.
- Uživatelka je ubytovaná v AD pouze na přechodnou dobu a je její povinností zajistit si co nejdříve jiné vhodné ubytování. Uživatelce nevzniká z důvodu přijetí do Azylového domu nárok na náhradní byt ani ubytování.
- Azylový dům slouží k ubytování matek s dětmi s posledním trvalým pobytem v Pardubickém kraji. Ve výjimečných případech lze poskytnout ubytování i matkám s trvalým pobytem v jiném kraji.

II. Přijetí do Azylového domu

- Uživatelka je přijímána na základě své žádosti a na základě vyjádření sociální pracovníce příslušného Městského úřadu. Před nástupem má možnost Azylový dům navštívit a seznámit se s jeho provozem.
- Při nástupu do AD uživatelka předkládá příslušné doklady a potvrzení o zdravotním stavu svém a svých dětí v průběhu posledních tří měsíců. Dále uvede adresu a kontakt na nejbližšího rodinného příslušníka. Ten případně převezme péči o děti, pokud uživatelka utrpí úraz nebo nemůže z nějakého důvodu o děti pečovat.
- Je sepsána Dohoda o poskytování sociální služby, Nástupní karta a příslušné formuláře.
- Matku s dětmi přijímá vedoucí Azylového domu na základě výsledku přijímacího řízení. Při přijímání uživatelky do Azylového domu s ní vedoucí nebo sociální pracovník provede vstupní pohovor. Seznámí se s problémem matky a informuje ji o jejích právech a povinnostech během pobytu. Uživatelka je podrobně seznámena se základy požární ochrany, bezpečnosti a ochrany zdraví. Součástí přijetí je seznámení s vnitřními směrnicemi (Domovní řád, Provozní řád, Pokyny pro zvládnutí krizových situací v AD, Úklidový řád, Způsob stížností klientů, Ubytovací standardy).
- Po splnění všech náležitostí spojených s přijetím do Azylového domu bude matce přidělena ubytovací jednotka. Matka svým podpisem stvrdí převzetí klíčů a inventáře, za který má zodpovědnost a skládá kauci 500,--Kč. V případě řádného vrácení vypůjčeného inventáře jí bude tato kauce při ukončení pobytu vrácena. V opačném případě bude použita k uhrazení vzniklých škod.
- Při ukončení pobytu je uživatelka povinna předat v pořádku užívaný inventář a uhradit to, co bylo poškozeno v přímé souvislosti s užíváním bytové jednotky.

III. Ostatní podmínky

- Nejpozději do 15. dne běžného měsíce je matka povinna zaplatit nájemné. Pokud uživatele vznikne bez **závažného** důvodu prodleva z placení delší jak 3 dny, bude jí pobyt ukončen.
- Ve výjimečných situacích může být dohodnut splátkový kalendář na úhradu dlužných částek. Jestliže matka nebude dluh splácet podle stanoveného splátkového kalendáře, ztrácí výhodu splátkového kalendáře a musí uhradit celý dluh. Pokud tak neučiní, bude jí pobyt ukončen.
- Uživatelka má možnost ubytovat ve své bytové jednotce na přechodnou dobu další vlastní dítě, které je v péči jiné osoby nebo zařízení, do výše kapacity bytové jednotky. Za toto dítě se jí navyšuje nájemné o 30,--Kč za každý den, kdy je toto dítě v Azylovém domě ubytováno a pobyt tohoto dítěte musí předem písemně dovolit vedoucí nebo sociální pracovník.

IV. Ukončení pobytu

- Pobyt končí uplynutím předem dohodnuté doby podle Dohody o poskytování sociální služby, případně písemnou dohodou obou stran.

- Pobyt bude matce ukončen také v případě, že vypadne z okruhu osob, kterým je služba určena (ukončení těhotenství, svěření dítěte do péče jiné osoby apod.)
- Pobyt bude ukončen, i pokud dojde ke zhoršení zdravotního stavu (psychická porucha, drogová závislost apod.), neodůvodněného opuštění Azylového domu na dobu delší než 2 dny nebo úmrtím uživatelky.
- Vedoucí Azylového domu má právo ukončit pobyt před uplynutím předem dohodnuté doby, jestliže matka hrubě opakovaně poruší své povinnosti vyplývající z Dohody a z vnitřních směrnic. V takovém případě je stanovena dvoudenní výpovědní lhůta.
- Pobyt bude matce ukončen také v případě přidělení bytu, či získání náhradního ubytování.
- Ukončení pobytu je uživatelka povinna předem si domluvit s vedoucí AD.
- Při ukončení pobytu musí uživatelka předat v pořádku užívaný inventář a uklizený pokoj a to nejpozději do 14⁰⁰ hod.

V. Práva ubytovaných

- Matka má právo na bezplatné základní sociální poradenství a zprostředkování odborného poradenství.
- Matka má právo na pomoc při zajišťování chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
- Matka má právo na anonymitu.
- Matka má právo nahlížet do svých spisů.
- Matka má právo obracet se na pracovníky AD s žádostí o pomoc při řešení problémů ve všech otázkách svého osobního života a v otázkách péče o dítě, žádat o pomoc při vyřizování finanční podpory a při řešení ostatních problémů.
- Matka má právo na zachování soukromí v AD. Pracovníci AD a ostatní uživatelky mohou do bytu vstupovat jen po předchozím ohlášení. Náhradní klíč k bytům může být použit pouze v nutném případě pracovníky AD.
- Uživatelky se mohou účastnit všech výchovně-vzdělávacích akcí a jiných společných programů, které pro ně připravují pracovníci AD ve spolupráci s Obcí Koclířov a Klubem mladých.
- Matky mohou podávat vedoucí AD podněty a připomínky k chodu Azylového domu.
- Matka má možnost podle stanovených pravidel využívat a používat předměty a přístroje, které si může v AD vypůjčit (např. kuchyňské náčiní apod.). Dbá při tom pokynů pracovníků AD. Půjčené věci je nutné vrátit v případě, že se uživatelka chystá opustit AD na déle jak 24 hodin.
- Matka má právo využívat prádelnu AD, přičemž dostane od personálu AD prací prostředek za poplatek 15,-- Kč. Opět je povinna dbát pokynů pracovníků AD.
- Matka může používat společné prostory AD, zahradu a dětské hřiště a v nich umístěné spotřebiče a zařízení. Platí zde opět zásada, že všechny spotřebiče a zařízení se používají dle návodu výrobce pouze k účelu, k němuž jsou určeny, s maximální hospodárností spotřeby energie a vody. Ze společných prostor není povoleno odnášet žádné věci. Po použití je nutno zanechat je řádně uklizené a dodržovat vnitřní rozpis úklidu těchto prostor.
- Matka může ve výjimečných případech (lékařská pohotovost, nutné osobní vyřizování) používat telefonní přístroj v AD. Poplatky podle platných sazebníků vyrovná ihned po skončení hovoru v kanceláři.
- Uživatelka má právo uschovávat si finanční hotovost v pokladně AD.
- Matka má právo stěžovat si adresně nebo anonymně službukonajícímu pracovníkovi nebo vedoucí AD, v závažnějších případech Radě OS. Stížnost musí být řešena v rámci možností ihned, při písemné stížnosti nejdéle do měsíce od jejího podání.
- Uživatelka má během poskytování služby právo na změnu klíčového pracovníka po domluvě s vedoucí AD nebo sociální pracovnící a uvedení závažných důvodů (např. vzájemná antipatie, nedůvěra apod.)

VI. Povinnosti uživatelék

Péče o dítě

- Hlavní povinností matky a podmínkou pobytu v AD je řádná péče o děti, o jejich výživu a osobní hygienu, věnovat jim volný čas, uspokojovat jejich potřeby, dbát na pobyt venku na čerstvém vzduchu, navštěvovat dětskou poradnu a lékaře, docházet s ním na preventivní prohlídky a očkování. V případě

onemocnění navštívit lékaře nebo zavolat pohotovost a informovat pracovníky AD. Zajistit a dohlédnout na dodržování povinné školní docházky, zajistit školní pomůcky a pravidelně se účastnit schůzek rodičů.

□ Svým chováním se matka snaží vytvořit dětem *klidné a láskyplné prostředí*. Dbá o tělesné a duševní zdraví dětí. Matka je povinná chodit na preventivní prohlídky u lékaře, musí pečovat o zdraví své i zdraví svých dětí. Je povinná aktivně se věnovat dětem tak, aby byly rozvíjeny jejich schopnosti a dovednosti (hry, čtení knížek, apod.).

□ Pracovníci AD mají právo přesvědčovat se o tom, jak uživatelka pečuje o své děti.

□ Uživatelka nesmí ponechat dítě do 10 let bez dozoru v bytě ani ve společných prostorách AD.

□ Uživatelka nesmí zamykat samotné děti na pokoji.

□ Matka má povinnost nahlásit jakékoli závady na zařízení službukonajícímu pracovníkovi.

□ Pokud je uživatelka nebo dítě nemocné, je zakázáno využívat společné prostory AD.

□ Matka má povinnost respektovat soukromí ostatních ubytovaných.

□ Uživatelka nebo osoba, která se zavázala děti hlídat je vždy v plné míře odpovědná za své děti. Tuto odpovědnost nelze za žádných okolností přenášet na personál AD a to ani v odůvodněné nepřítomnosti uživatelka (zaměstnání, lékař,...).

□ Děti se po 20,00 hod. nesmí zdržovat ve společných prostorách, děti od 12 let se mohou zdržovat se svolením službukonajícího pracovníka ve společenské místnosti (sledování televize, společenské hry) do 21,30 hod.

□ Povinností uživatelky i jejich dětí je šetřit vodou, el. energií a zacházet se všemi spotřebiči a vybavením AD šetrně a dle pokynů personálu.

Pobyt v AD

□ Matka je povinná aktivně si zajišťovat řešení svých osobních, sociálních a bytových problémů. Pracovníci AD jí poskytnou základní informace a pomoc při řešení těchto záležitostí.

□ Uživatelka a její děti jsou povinni dodržovat vnitřní směrnice a pravidla vzájemného soužití a řídit se pokyny personálu AD.

□ Uživatelka zajistí povinnou školní docházku svých dětí a registraci u dětského lékaře, informuje o tom pracovníky AD.

□ Uživatelka je povinná účastnit se porad s personálem AD a spolupracovat s pracovníky AD.

□ Stravu si připravují uživatelky samostatně nebo si mohou zajistit občedy prostřednictvím veřejného stravování.

□ Uživatelka je povinná aktivně se podílet na úklidu společných prostor a sportovního areálu „Sluníčko“ podle provedeného rozpisu. Uklizený úsek předá do 18:00 hod službukonajícímu pracovníkovi ke kontrole. Jedenkrát týdně bude v prostorách AD probíhat velký úklid, včetně ošetření společných prostor dezinfekcí, mytí dveří, svítidel, vyklepávání matrací a příkrývek. Nejméně 4x do roka se provádí velký úklid včetně mytí oken. S bezpečností práce s čistícími přípravky se uživatelka předem obeznámí. Úklid bytové jednotky si uživatelka zajišťuje sama. Nad rámec úklidového řádu uživatelka uklidí ihned nepořádek po sobě i svých dětech (např. vylitá káva, čaj, rozsypaný písek, bláto a jiné).

□ Na úklidu společných prostor se mohou podílet děti uživatelky, která úklid provádí, starší 10ti let. Mohou však vykonávat jen lehčí úklid a vždy za dozoru matky.

□ Uživatelka má povinnost udržet svůj byt v čistotě.

□ Matka má povinnost nahlásit jakékoli závady na zařízení službukonajícímu pracovníkovi.

□ Se souhlasem vedoucí AD může matka s dětmi odjet na delší dobu, např. k příbuzným. Doba návratu a přesná adresa pobytu se sjednají písemně před odjezdem. V případě, že se matka ve sjednaném termínu nevrátí a do dvou dnů po tomto termínu nepodá o sobě žádnou zprávu, bude jí pobyt v AD ukončen. Pokud neodůvodněně opuštění AD přesáhne dobu 10 nocí v měsíci, může být uživatelce pobyt ukončen. Výjimkou jsou např. prázdniny, pobyt v nemocnici apod. Opuštění AD delší než 10 nocí v měsíci musí být předem písemně schváleno vedoucí AD.

□ Pokud chce uživatelka opustit AD na více, jak 1 den oznámí tuto skutečnost předem personálu AD, sepíše příslušný formulář, vypne elektrospotřebiče a předá řádně uklizený pokoj službukonajícímu pracovníkovi AD (potravinu podléhající zkáze uživatelka předem zlikviduje), vrátí všechny půjčené věci a při odchodu z AD zanechá klíč od ubytovací jednotky u personálu AD.

□ Protože jsou v AD děti různého věku, je nutno dodržovat tento **denní rozpis**:

□ 12 - 14 hod.	polední klid		
□ děti (0 – 6 let)	návrat na AD	- 19,00 hod.	noční klid - 19,30 hod.

- ☐ děti (6 - 12 let) návrat na AD - 19,00 hod. noční klid - 21,00 hod.
- ☐ děti (12 a více let) návrat na AD - 20,00 hod. noční klid - 22,00 hod.
- ☐ od 22,00 hod. noční klid pro uživatelky

- ☐ 15 – 18 hod. návštěvy

- ☐ V době poledního klidu se ve společných prostorách nesmí zdržovat děti, ani matky, nejsou zapínány pračky.
- ☐ Návštěvy mimo tyto návštěvní hodiny může ve výjimečných případech dovolit službukonající pracovník.
- ☐ Uživatelka má povinnost udržovat v řádném stavu svěřený inventář. Dovybavení bytové jednotky (např. TV, apod.) je možné pouze s písemným souhlasem vedoucí Azylového domu.
- ☐ Uživatelka a její děti mají povinnost dodržovat vnitřní směrnice, pravidla vzájemného soužití a řídit se pokyny personálu AD
- ☐ Ve všech prostorách AD je zakázáno hrát hazardní hry, hlučně se bavit nebo jinak rušit klid ostatních.
- ☐ Na herně, chodbách, schodišti a společenské místnosti je zakázáno jíst, pít a hrát si s míči.
- ☐ Uživatelka je povinna se aktivně podílet na činnostech v areálu AD a činnostech spojených s provozem AD.
- ☐ Personál AD je oprávněn z kapacitních důvodů požádat uživatelky o přestěhování do jiného pokoje. Uživatelka předá uklizený pokoj a jeho inventář a je s ní sepsán inventář pokoje nového.
- ☐ Jestliže se v AD vyskytnou parazitická onemocnění (vši, blechy,...), jsou uživatelky i jejich děti povinni podrobit se léčbě.
- ☐ Ke hře dětí a pobytu maminek lze využít pozemek ohraničený plotem okolo AD. Uživatelka si může půjčit pro děti hračky, za které odpovídá a po návratu je předá zpět pracovníci AD.
- ☐ Uživatelky pobývající na zahradě dbají na to, aby byla zavřená brána i branka a aby děti nevstupovaly na silnici nebo sousední pozemky. Děti do 10 let nemohou být na zahradě bez dozoru dospělé osoby.
- ☐ Ze zahrady chodí děti mladší 10 let do budovy s maminkou nebo osobou, která je hlídá.
- ☐ Po odchodu ze zahrady matka odpovídá za pořádek.
- ☐ Před návratem do budovy maminka dítě očistí (vyklepe boty, kapsy, očistí oblečení).
- ☐ Kouření na zahradě je vyhrazeno u stolů, které si matky mohou vzít v kuřárně, kam je opět řádně umyté vrátí. Popelníky si kuřačky donesou také z kuřárny a při odchodu ze zahrady si je odnášejí.

Provoz dětského hřiště je stanoven Pravidly pro užívání areálu volného času „Sluníčko“

VII. Zákazy

- ☐ V zájmu zdraví dětí je v prostorách AD zakázáno kouření. Kouření je povoleno pouze ve vyhrazeném prostoru kuřárny, ale platí, že se zde nesmí během této doby zdržovat děti do 18 let. Matka si musí po dobu nezbytnou na vykouření cigarety písemně domluvit dozor dětí mladších 10 let s jinou matkou. Platí také přísný zákaz konzumace alkoholických nápojů a jiných omamných látek.
- ☐ V prostorách AD je zakázáno užívání vulgárního vyjadřování, šikana, fyzické napadání, rasová či jiná diskriminace a omezování osobní svobody ostatních spolubydlících. Porušení tohoto zákazu bude důvodem k okamžitému ukončení pobytu.
- ☐ Uživatelka nesmí poskytovat informace o ostatních ubytovaných v AD cizím lidem, otevírat vchodové dveře a pouštět je do AD.
- ☐ Pokud jsou v AD ubytovány děti starší 13-ti let, jsou mezi dětmi opačného pohlaví zakázány návštěvy na bytech bez přítomnosti matky.
- ☐ Matka nesmí mimo AD odnášet nebo komukoliv půjčovat předměty a zařízení z majetku AD. Rozumí se tím též klíče.
- ☐ Je zakázáno chovat a držet uvnitř AD jakákoliv zvířata.
- ☐ Je zakázáno vylepovat a hřebíky přibíjet jakékoliv předměty v bytech a prostorech AD.
- ☐ Je přísně zakázáno v nočních hodinách přijímat návštěvy nebo umožnit cizím osobám zdržovat se v prostorách AD.
- ☐ Zákaz manipulace s otevřeným ohněm mimo kuřárnu.

VIII. POSTUP PŘI PORUŠENÍ VNITŘNÍCH PŘEDPISŮ

- ☐ **Jako hrubé porušení Domovního řádu bude považováno:**

- neohlášené opuštění dítěte bez zajištění náhradního dohledu (sjednaného písemně) a svévolné neohlášené opuštění AD.
- dlouhodobý odchod z AD bez předchozího oznámení a udání důvodu
- odchod z AD, který sice uživatelka nahlásila, ale domluvená nepřítomnost vypršela a uživatelka se nedostavila, ani se na další nepřítomnost nedohodla s personálem
- návrat pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek – pracovník je oprávněn přeměřit promile alkoholu pomocí digitálního detektoru alkoholu, popř. osobu vykázat z AD
- donášení a pití alkoholických nápojů ve všech prostorách AD (je zakázané mít v prostorách AD i prázdné láhve od alkoholu)
- kouření v prostorách AD (mimo vymezený prostor)
- fyzické napadení dětí, jiných uživatelů, nebo pracovníků
- vnášení drog, výbušnin a zbraní do areálu AD
- krádež
- neplacení za poskytované služby dle dohody
- vpuštění nebytované osoby do AD, přijetí nepovolené návštěvy v areálu AD
- důvodné podezření páchání trestné činnosti, napomáhání páchání trestné činnosti, nebo neoznámení páchání trestné činnosti

Při porušení vnitřních předpisů se postupuje podle následujících opatření:

1. Službukonající pracovník ústně upozorní uživatelku na porušení vnitřních předpisů, provede zápis do složky uživatelky a společně s klíčovým pracovníkem domluví nápravu situace.
2. Jestliže se situace opakuje – službukonající pracovníce po domluvě s vedoucí AD popř. sociální pracovníci předá uživatele upozornění na porušení vnitřních předpisů - „Napomenutí“. Při předání čtvrtého písemného „Napomenutí“ upozorní uživatelku na podmíněčné ukončení poskytování služeb a následné ukončení poskytování služeb.
3. V případě dalšího porušování pravidel předá vedoucím popř. jeho zástupce, uživatele písemně Podmínečné ukončení poskytování služeb.
4. Při dalším porušení je s uživatelkou ukončena Smlouva o poskytování sociálních služeb.

V případě hrubého porušení vnitřních pravidel může vedoucí popř. jeho zástupce, ukončit Smlouvu o poskytování sociálních služeb bez předchozích postupů.

IX. Opuštění Azylového domu

☐ Svou nepřítomnost je matka povinna nahlásit asistentce a zajistit hlídání svých dětí jinou matkou v AD, která nese zodpovědnost za jejich bezpečnost. Uživatelka má povinnost vyplnit **PROPUSTKU**, kde budou vyplněny následující skutečnosti:

Pověřuji paní, která po dobu mé nepřítomnosti dne od do hod., bude pečovat o mé děti a ponese za ně plnou odpovědnost. Podpis matky, která uplatňuje požadavek na hlídání

Podpis matky, která ponese odpovědnost za děti

Na základě posouzení zabezpečení dětí dá službukonající pracovník matce souhlas k odchodu.

☐ **Hlídací uživatelka podpisem „PROPUSTKY“ přijímá děti jiné uživatelky na hlídání. Tímto přebírá odpovědnost za hlídané děti a zároveň je stále zodpovědná za své děti (pokud nějaké má).** Povinnosti hlídací uživatelky v podstatě odpovídají povinnostem matky ke svým dětem.

☐ **Hlídací uživatelka tedy musí:**

- vědět, kde dítě je a co dělá
- dle věku dítěte organizovat jeho volný čas
- povolit nebo zakázat odchod dítěte
- oznámit odchod dítěte
- být odpovědná za škodu, kterou dítě způsobí
- povolit nebo zakázat dítěti návštěvu
- přebírá odpovědnost za návštěvu, kterou hlídané dítě má
- postarat se o zajištění stravy, hygieny a případně uložení ke spánku
- dle věku kontrolovat školní úkoly a zajištění školních povinností dětí
- při nemoci nebo úrazu dítěte zajistit lékařskou pomoc
- v případě nemoci dodržovat léčebný postup
- zajistit dítěti stravu a pití, i když se nedomluví s matkou

V případě, že uživatelka hlídá „cizí“ děti, nemůže je nechat hlídat další osobě.

Hlídaní dětí nesmí být zneužíváno. Ke hlídání dětí nemůže být nikdo nucen. Hlídací matka může hlídat celkem nejvíce 5 dětí, vždy s ohledem na svoje možnosti a schopnosti a zdravotní stav.

Bezdůvodné přespávání dětí na jiné bytové jednotce není možné.

- Matka může opustit AD ve *večerních a nočních hodinách 1krát týdně*, od 19,00-24,00 hod.
- Při odchodu mimo AD (i na zahradu nebo hřiště) je uživatelka povinna zapsat do knihy odchodů a příchodů vedle kanceláře. Při odchodu dětí bez matky je nutný souhlas matky dítěte, která také zapíše dítě do knihy odchodů a příchodů. Do knihy odchodů a příchodů matka zapíše datum, jméno, čas odchodu, místo a po návratu čas příchodu.
- Častější opuštění AD matkou z nutných důvodů je třeba řešit s vedoucí AD nebo službukonajícím pracovníkem.
- Od nemocného dítěte smí matka odejít jen ve zcela výjimečných případech (jednání u soudu, apod.). Nemocné děti se nesmí zdržovat mimo AD.

X. Návštěvy Azylového domu

- Do AD mají povolen *vstup pouze ubytované matky s dětmi* a pracovníci AD. Jiné osoby mohou do AD i na zahradu vstoupit pouze se souhlasem pracovníka AD. Pracovník po předložení občanského průkazu návštěvníka zapíše jméno návštěv, čas příchodu a odchodu do Knihy návštěv.
- Každý návštěvník je povinen předložit k zápisu do knihy návštěv svůj občanský průkaz.
- Návštěvy v budově jsou povoleny v době od 15,00 hod do 18,00 hod. Návštěvy, mimo tyto návštěvní hodiny může ve výjimečných případech dovolit službukonající pracovník. Návštěvy dětí jinými dětmi lze ve společenské místnosti pouze za přítomnosti matky, která přebírá za návštěvu plnou odpovědnost.
- Návštěvy v budově mohou být přijímány pouze v místnosti k tomu určené (ve společenské místnosti). Výjimky povoluje vedoucí AD, popř. pracovnice jí zastupující. Po dobu návštěv uživatelky a jejich dětí respektují soukromí návštěvy.
- Krátkodobé návštěvy nesmějí využívat zařízení Azylového domu k osobní hygieně, prádlo zde svoje osobní prádlo a uživatelky jim nesmí poskytovat stravu.
- Návštěvy vlastních dětí, které matky nemají svěřeny do péče, ale mohou je navštěvovat např. o víkendech nebo o prázdninách, musí být nejméně 2 dny dopředu nahlášeny klíčovému pracovníkovi, sociální pracovníci nebo vedoucí AD a jsou povoleny pouze do výše kapacity bytu. Poplatek za takovou návštěvu musí být zaplacen dopředu a návštěva je povinna se řídit Domovním řádem AD.
- Na zahradu lze přijímat návštěvy i mimo návštěvní dobu AD vždy po domluvě se službukonajícím pracovníkem a tak, aby nebyl narušen denní režim matky a dětí, nejdéle však od 10,00 do 19,00 hod. **Návštěvy využívají WC na hřišti.**
- Z návštěv se vylučují osoby špinavé a zapáchající.
- Z návštěv jsou *předem vyloučeny osoby podnapilé, pod vlivem drog, nebo jiných omamných látek, hrubě se chovající, nebo agresivní.*

XI. Nakládání s osobními věcmi uživatelky a došlou poštou po ukončení pobytu v Azylovém domě

POŠTA

- Uživatelka je povinna při ukončení pobytu zajistit na poště Koclířov přeposílání osobní pošty na novou adresu.
- Pokud si uživatelka nezajistí přeposílání pošty, bude jí pošta ukládána v Azylovém domě maximálně po dobu 1 měsíce.
- V případě, že nebude pošta do 1 měsíce od data ukončení pobytu vyzvednuta, bude skartována a následná pošta bude předávána zpět na poštovní úřad.

OSOBNÍ VĚCI UŽIVATELEK A DĚTÍ

- Uživatelka má povinnost při ukončení pobytu v AD předat svěřený byt, včetně inventáře a uhradit případné škody, zajistit si odvoz osobních věcí a podepsat výstupní list, kde uvede adresu, na které se bude zdržovat.

- V případě, že z jakéhokoli důvodu nebude moci osobní věci nebo jejich část odvést, budou uloženy ve skladu AD po dobu nejdéle 1 měsíce od data ukončení pobytu.
- Po uplynutí této doby budou tyto věci rozdány ostatním uživatelkám, odvezeny do Červeného kříže, případně zničeny.
- V případě, že si uživatelka nevyklidí při ukončení pobytu byt, má AD právo účtovat si za vyklizení a úklid částku až 500,-- Kč.

XI. Požadavky požární ochrany

- Při nástupu do Azylového domu je uživatelka poučena o protipožární ochraně. V případě vzniku požáru je uživatelka povinna řídit se pokyny personálu.
- K používání elektrických, plynových a tepelných spotřebičů je nutné, aby uživatelka znala jejich celkový stav (včetně krytů, přívodů a zástrček) a plně zodpovídala za jejich bezpečný a hospodárný provoz. Je nutné dodržovat příslušné návody ke spotřebičům, k jejich obsluze a údržbě.
- Jakékoliv dovybavení bytové jednotky je možné pouze s písemným souhlasem vedoucí Azylového domu nebo sociálního pracovníka.
- Uživatelky nesmí manipulovat s otevřeným ohněm, mít na bytech svíčky, aromatické lampy,...
- Nedodržení uvedených zásad je považováno za hrubé porušení Domovního řádu.

Tento domovní řád je závazný pro všechny ubytované matky v Azylovém domě a jeho opakované porušení bude důvodem k ukončení pobytu.

Za hrubé porušení Domovního řádu bude uživatelce uděleno písemné napomenutí, případně jí bude pobyt v AD ukončen okamžitě.

Uživatelky i jejich děti mají povinnost řídit se během svého pobytu pokyny personálu AD!!!

Vydáním tohoto Domovního řádu, pozbývá platnost Domovní řád z 22. 7. 2008

Domovní řád nabývá účinnosti 1. 9. 2009

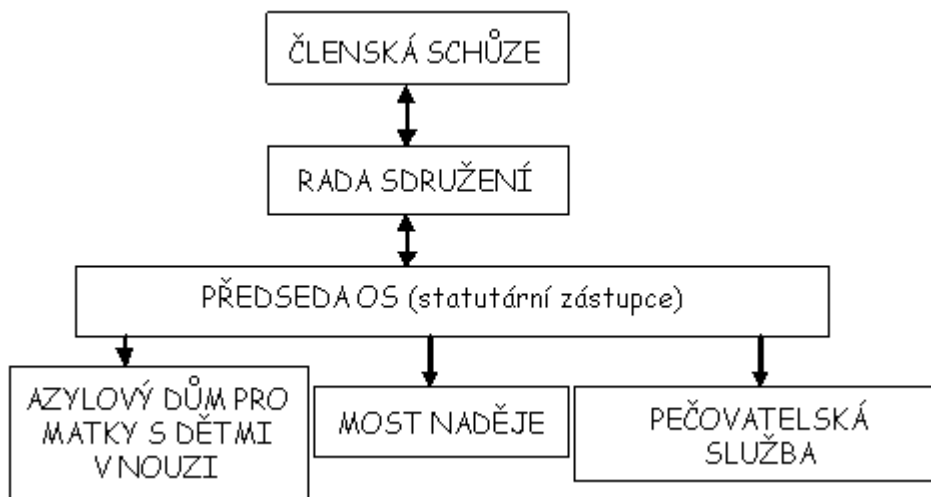
V Koclířově dne 11.8.2009

Ing. Jaroslav Bajer
předseda OS

Ivana Jedličková
vedoucí Azylového domu

Struktura občanského sdružení a členská základna

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Složení rady občanského sdružení

Předseda sdružení:	Ing. Jaroslav Bajer
Místopředsedkyně sdružení :	Světlana Kysílková Jaroslava Telcová
Jednatel sdružení:	Ivana Jedličková
Členové rady:	Marta Bartošová Bohumil Kysílko Vlasta Stöhrová
Členové revizní komise:	Eduard Jedlička Helena Kulhanová Gabriela Sodomková

Občanské sdružení „Náš domov“ Koclířov (OS) je nestátní neziskovou organizací, vrcholným orgánem OS je členská schůze, která volí členy rady a revizní komise. Předseda sdružení je statutárním zástupcem organizace. Základním dokumentem, kterým se řídí členové OS jsou Stanovy Občanského sdružení. Organizace měla k 31.12.2008 46 stálých členů a 2 čestné členy, členský příspěvek činí 100,--Kč.

Kapacita a uspořádání objektu

Azylový dům má maximální kapacitu 24 lůžek v 7 bytových jednotkách. Každý byt má vlastní kuchyňskou linku a sociální zařízení. V objektu Azylového domu je uživatelkám a jejich dětem k dispozici moderně vybavená kuchyň, společenská

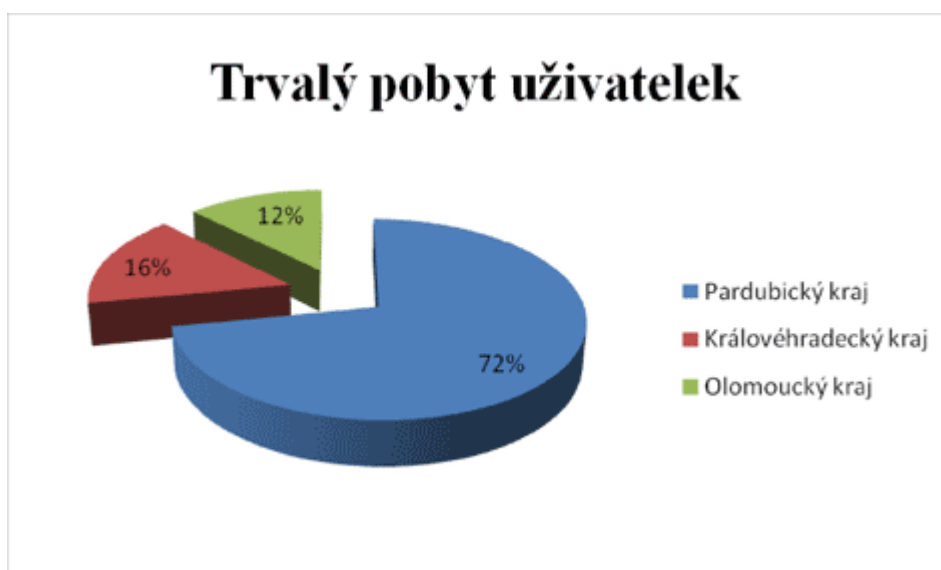
místnost s televizí a počítačem, herna a prádelna. Součástí areálu je dětské hřiště „Sluníčko“.

Na jaře 2008 proběhla na Azylovém domě pro matky s dětmi v nouzi následná inspekce kvality sociálních služeb, která naši práci kladně zhodnotila. Maminky s dětmi, které prošly naším azylovým domem, se v mnoha případech úspěšně zařadily zpět do společnosti, našly si vlastní bydlení a přestaly být závislé na tomto typu sociálních služeb. Samozřejmě, že se našly i takové, které svoji situaci nezvládly, přestože naše pomoc byla směřována správným směrem. Z celkového počtu 24 uživatelek, které využily v roce 2008 služeb azylového domu jich více než polovina (52%) úspěšně vyřešila svoji situaci nalezením vlastního bydlení, nebo urovnáním rodinných vztahů a návratem zpět k původní rodině. Na kvalitně poskytované služby ukazuje také fakt, že je minimum stížností na její kvalitu.

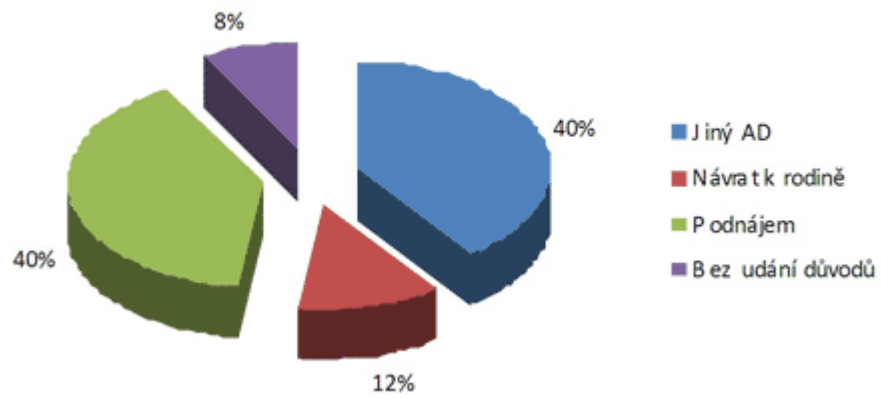
Při azylovém domě pro matky s dětmi v nouzi po celý rok pracoval „Klubáček“, který pomáhá zapojení do kolektivu a rozvíjení intelektu především předškolním dětem. Kladné vlastnosti dětí byly podporovány opět i pomocí canisterapie.

Statistické údaje

V roce 2008 bylo přijato 93 žádostí o poskytnutí služeb, z toho 53 bylo z Pardubického kraje, 40 z ostatních krajů. Během roku jsme přijali 24 uživatelek, z toho 17 jich pocházelo z Pardubického kraje, 7 z krajů ostatních. V roce 2008 využilo služeb azylového domu celkem 32 uživatelek a 63 dětí. Celkem 25 uživatelek přestalo našich služeb využívat, z toho 10 uspokojivě vyřešilo svoji situaci.

Způsob vyřešení situace

Využití kapacity AD

